

Tapahtumia 1979

CIP:n onnistunut maahanlasku Arnheimiin

FAI:n laskuvarjokomitean CIP:n vuoden 1979 kokous pidettiin tavanomaiseen aikaan tammikuun lopulla. Tällä kerralla kokouspaikka oli Hollannin Arnhem, jossa toisen maailmansodan aikana, syyskuussa 1944, oli tehty liittoutuneiden maahanlasku (Operaatio Market Garden) ja sen jälkeen taisteltu raivokkaasti. Arnhem, kuten koko Hollanti, oli silloin Saksan miehittämä. Liittoutuneet, etupäässä amerikkalaiset, saivat näissä taisteluissa rökkiinsä pahemman kerran.

CIP:n kokous sujui kuitenkin merkittävästi paremmin, kuin liittoutuneiden sotatoimet Arnhemissa. Suomen edustajana oli liiton CIP-edustaja, LuKT:n puheenjohtaja **Timo Nieminen**. Hän kertoi kokouskuulumisia Laskuvarjourheilun numerossa 2/1979.

Korkean tason laskuvarjovaikuttajia. CIP:n kokousosanottajat Arnhemissa. Suomen edustaja Timo Nieminen on kuudes vasemmalta. Kuva: via Liam McNulty.

Kokouksessa oli läsnä 23 maata ja lisäksi yksi maa edustettuna valtakirjalla. Nieminen oli noteerannut erityisenä huomiona Kiinan osallistumisen kokoukseen. Sitä ei aiemmin ollut nähty näissä kokouksissa, eikä myöskään kansainvälisissä arvokilpailuissa. Tästä eteenpäin Kiina oli mukana sekä näissä vuosikokouksissa että MM-kilpailuissa, jossa se tuli osoittautumaan kovatasoiseksi laskuvarjourheilumaaksi.

Kokous katseli vanhaan tapaan myös taaksepäin arvioimalla viimeisiä FAI:n arvokilpailuja, tässä tapauksessa Zagrebin MM-kilpailuja alkusyksyllä 1978. Järjestäjä antoi oman raporttinsa, josta ilmeni, että mukana oli ollut 25 maata, kilpailijoina 133 miestä ja 65 naista. Tarkkuushypyistä noin puolet oli nolla-nollia. Hyppyjä kilpailussa tehtiin yhteensä 3 188.

Kokous hyväksyi Suomen uusiksi kansainvälisiksi (FAI-) tuomareiksi **Petri Aholan** Oulun Laskuvarjokerhosta ja ilmailuliiton **Eero Kausalaisen**. Ahola oli Zagrebin MM-kisoissa tuomarioppilaana ja sai pätevyuden sen perusteella. Kausalainen oli toiminut SM- ja PM-tasolla tuomarina kaikissa lajeissa vuodesta 1975 alkaen. Tämä tositettu kokemus katsottiin riittäväksi, koska niiden perusteella tuomarioikeudet hyväksyttiin. Ainoastaan Nieminen oli ennen Aholaa suorittanut MM-kilpailun yhteydessä pidetyn kurssin opinnäytteineen. Lisäksi kansainvälisiksi tuomareiksi oli aiempina vuosina hyväksytty **Ralf Norra** ja **Eero Ylinen**. Tämän jälkeen FAI-tuomarikelpoisuuden saattoi saada ainoastaan FAI:n hyväksymän koulutuksen perusteella. Tähän aikaan koulutukset järjestettiin pääasiassa MM-kilpailujen tai muun CIP:n hyväksymän kilpailun yhteydessä.

Para-Ski kilpailujen arvosta keskusteltiin. CIP päätti, että ne pidetään jatkossakin ainoastaan World Cup – kilpailuina, eikä niille anneta MM-arvoa.

Tavanomaiseen tapaan keskusteltiin myös MM-tason kilpailulajien kehittämisestä. Taitohypyssä pohdittiin videon käytön tehostamista hyppyjen arvostelussa. Vaikka päätöksiä ei tehty, oli keskustelu tarpeen. Esimerkiksi Suomessa arvostelu tapahtui vielä kiikarien avulla.

Tarkkuushypyissä heitettiin ilmaan vallankumouksellinen ajatus mitata hypyt vain yhden metrin etäisyydelle saakka. Tämäkään yltiöpäinen ajatus ei vielä tässä vaiheessa johtanut keskustelua pitemmälle. Myöhemmin kyllä. Ja nolla-nolla lätkäkin alkoi jossain vaiheessa kutistua...

Myös RW-hyppylajien muutostarpeista keskusteltiin. Ajatuksena oli esimerkiksi "siivota" 4- ja 8-hyppääjän lajeja: Hyppysarjoista poistettiin liian usein toistuvia muodostelmia. Samoin poistettiin joitakin hankalia otteita sisältäviä kuvioita, esimerkiksi kaksi jalkaa-yksi käsi ote. Muitakin muutosesityksiä oli käsittelyssä, mutta kokous päätti hyväksyä ainoastaan edellä kuvatut vähäiset muutokset. Ajatuksena oli, että suuria muutoksia sisältäviä sääntöjä on ensin voitava kokeilla kansallisissa ja World Cup-kilpailuissa ennen niiden ottamista käyttöön MM-kilpailuissa.

SAFETY

A BULLETIN PUBLISHED BY THE INTERNATIONAL PARACHUTING COMMITTEE

SAFETY is an International Bulletin published and distributed World-wide by the International Parachuting Committee (C.I.P.) of the F.A.I. It was inaugurated at the recent C.I.P. meeting in Arnhem with the aim of promoting sport parachuting safety through the exchange of information and incident reports. Any such venture can only succeed if it is supported comprehensively. Given below are the names and address of the two editors — please send any safety information or photographs to either:

Charles Shea-Simonds, Cherry Tree Cottage, High Street, Or Beric Zlatko, Aeroclub Zagreb, Jurisceva 5, 41000 Zagreb, Durrington, Salisbury, Wiltshire, SP4 8AE, Great Britain. Yugoslavia.

WE CAN ALL BENEFIT FROM THIS BULLETIN — PLEASE SUPPORT IT

Tämä turvallisuustiedote oli merkittävä uusi aluevaltaus CIP:n toiminnassa. Suomessa huomioitiin vielä näihin aikoihin vallinnut kielimuuri. SIL:n toimisto sai nämä tiedotteet BPA:n Sport Parachutist lehden sivuilta. Liiton laskuvarjotoiminnan-ohjaaja suomensi tiedotteet ja lähetti ne edelleen omien tiedotteidensa mukana kaikille laskuvarjokerhoille tai ne julkaistiin Laskuvarjourheilu-lehdessä.

Aikaisemmin kilpailu- ja ennätysasioihin lähes yksinomaan keskittynyt CIP käynnisti turvallisuustyön, joka lopulta olikin tämän muilta osiltaan tavanomaisen rutiinikokouksen merkittävintä uutta antia. Sen keskeisenä elementtinä oli turvallisuustietouden (vaaratilanneraportit, ym.) kerääminen ja

välittäminen yli rajojen. Tarkoituksena oli kerätä vaaratilannetietoja ja esittää niiden perusteella koottua turvallisuusaineistoa Englannin liiton (British Parachute Association, BPA) julkaisun keskiaukeamalla. Tästä lehden osiosta oli tarkoitus tehdä lisäksi oma erillispainos, jota jaettaisiin edelleen CIP:n jäsenmaille. Julkaisutavan tarkoituksena oli kiertää FAI:n byrokraattiseksi koettu posituusjärjestelmä.

Jo tämän kokouksen yhteydessä julkaistiin ensimmäinen turvallisuustiedote (Bulletin). Sen pääaiheina olivat laskuvarjon laukaisun turvallisuus (taipuneet sokat, liian tiukka laukaisukahva), Capewell R2 ja R3 olkalukkojen ("1½-shot" ja tarraolkalukot) ja vaaratilanneraportointijärjestelmän esittely. Alla oleva kuva on ensimmäisestä turvallisuustiedotteesta.

SAFETY PHOTOS

R2 and R3 Canopy Release Assembly

Unlike the conventional Capewell Release, the R2 and R3 Releases can be assembled incorrectly with the slider *under* the bottom lug instead of over it. At a quick glance these two photos don't appear to be very different. The one on the right, however, has potential lethal consequences. Don't forget your systematic pre-jump checks.

Another potentially lethal situation discovered during a reserve repack. The metal of the pack stiffener has worn through the pack material and snagged a number of the suspension lines. It would have been interesting discovering this in the air!

This Capewell malfunction occurred in the air with near fatal consequences. It prompts us to consider alternatives.

Seuraava vastaava tiedote julkaistiin saman vuoden kesäkuussa. Siinä kerrottiin ajatuksia herättäneistä vaaratilanteista, joihin liittyi muun muassa puutteellinen pään suojaus ("More on [soft] helmets"), myöhään jäänyt varavarjon laukaisu, ommel apuvarjon yhdyspunoksessa ja varavarjon käyttö patjavarjolla ilman vaajaatoimisen päävarjon kuvun irrotusta (kuvun sotkeutuivat toisiinsa, jonka seurauksena kävi huonosti).

Kauniit ajatukset kansainvälisestä vaaratilanneilmoitusjärjestelmästä ja osittain niiden aineistoon tukeutuvista turvallisuustiedotteista toteutui kuitenkin vain muutamassa Sport Parachutistin numerossa. Erinomainen idea kuivui lopulta kokoon, koska asialta puuttui tuki käytännön tasolla. Materiaalia ei saatu toivotulla tavalla ja toimituksellisiakin ongelmia taisi olla.

Laskuvarjourheilu 2/1979

Ilmailu 3/1979

C.I.P. of the F.A.I., February 1979: SAFETY; A Bulletin published by the International Parachuting Committee

C.I.P. of the F.A.I., June 1979: SAFETY; A bulletin published by the International Parachuting Committee, Volume 1 - No. 2 - June 1979

Eero Kausalainen 13.9.2021

Keskuskomitea tarttui taas toimeen...

Suomen Ilmailuliiton hallitus vahvisti laskuvarjourheilun keskustoimikunnan kokoonpanon vuodeksi 1979 tammikuun lopulla pidetyssä toimintavuoden ensimmäisessä kokouksessaan:

Timo Nieminen	Vaasan Laskuvarjokerho	puheenjohtaja
Risto Koivisto	Lahden Laskuvarjokerho	varapuheenjohtaja
Lars Bäckström	Ilmailuhallitus (Helsinki)	jäsen
Esa Huusari	Utin Laskuvarjokerho	"
Olli Laatta	Satakunnan Laskuvarjourheilijat (Pori)	"
Hannu Laitinen	Utin Laskuvarjokerho/LjK	"
Esa Mikkonen	Suomen Laskuvarjokerho (Helsinki)	"
Ralf Norra	Suomen Laskuvarjokerho (Helsinki)	"
Tapio Satamo	Oulun Laskuvarjokerho	"
Risto Tahvanainen	Imatran Ilmailukerho	"
Harri Toivonen	Tampereen Laskuvarjokerho	"

LuKT:n sihteerinä jatkoi edelleen viran puolesta ja liiton vakiintuneen käytännön perusteella lajin toiminnanohjaaja **Eero Kausalainen**.

LuKT:n järjestäytymiskokous pidettiin 10.2.1979. Kokous keskittyi melko täysin kilpailuasioihin. Päätettiin jatkaa työskentelyä hyödyntäen edellisten vuosien alakomiteajakoa.

LuKT vuosimallia 1979: seisomassa puheenjohtaja Timo Nieminen, pöydän ympärillä vasemmalta jäsenet Esa Mikkonen, ja Olli Laatta, varapuheenjohtaja Risto Koivisto, jäsenet Ralf Norra, Lars Bäckström, Harri Toivonen, Esa Huusari, Hannu Laitinen ja etualalla Risto Tahvanainen. Kuvasta puuttuvat jäsen Tapio Satamo ja kameran takana luurannut toimikunnan sihteeri. Kuva: Eero Kausalainen.

Kokous nimesi Para-Ski PM-joukkueenjohtajaksi Utin Laskuvarjokerhon **Helena Ilveksen**. Joukkuetta päätettiin avittaa huimalla 2 000 markan kisa-avustuksella.

Relatiivi-SM:n järjestäjäksi hyväksyttiin Imatran Ilmailukerho. Kerhon oma hyppykone oli Cessna 206, jonka lisäksi oli 8-henkilön lajissa tarkoitus käyttää Cessna 182:aa. LuKT velvoitti kerhon tekemään parhaansa, jotta kahden koneen muodostelmalentoa ei tarvitsisi harjoittaa. Muodostelmalennon pienikin epäonnistuminen saattaisi kahdesta koneesta hypättäessä asettaa joukkueen eriarvoiseen asemaan.

Huhti-toukokuun 1979 vaihteen aikoihin suunniteltiin pidettäväksi taito- ja tarkkuushyppääjien valmennusleiri, jolle kutsutaan valmentajaksi jo edellisenä vuonna Suomessa samoissa asioissa vierailut ja hyväksi havaittu **Helmut Schlecht**.

Myös relatiivihyppyvalmennusta pohdiskeltiin. Suunnitelmia oli saada Suomeen valmentajaksi huippuhyppääjä **Craig Fronk** Yhdysvalloista. Hänen tulonsa oli kuitenkin kokouksen aikoihin epävarma, jonka vuoksi päätettiin varmuuden välttämiseksi laatia myös suunnitelma B, joka sisältäisi varamiehen Fronkille.

LuKT piti tärkeänä edelleen jatkaa ja kehittää tuomarikoulutusta. Edellä mainitun Utissa järjestettävän ”Schlechtin leirin” yhteyteen järjestetään tuomariseminaari. Lisäksi LuKT päätti pohtia, olisiko mahdollista lähettää tuomarioppilas tulevan RW-MM-kilpailun yhteydessä järjestettävälle FAI-tuomarikurssille.

Puheenjohtaja Nieminen kertoi myös kuulumisia pari viikkoa aikaisemmin pidetystä FAI:n laskuvarjokomitean CIP:n kokouksesta, jotka esiteltiin tämän historian edellisessä kappaleessa.

Seuraava RW-MM-kilpailu oli päätetty pitää elo-syyskuun vaihteessa Ranskan Chateauroux’issa, joka oli entuudestaan tuttu purjelennon MM-kisojen pitopaikkana. Suomen mahdollista osanottoa varjosti Etelä-Afrikan mahdollinen osallistuminen kilpailuun. Kuten tässä historiassa on jo aiemmin kerrottu, joutui Suomen Ilmailuliitto suuriin vaikeuksiin rotusortomaa Etelä-Afrikan osallistuttua purjelennon MM-kisoihin Räyskälässä 1976. Sen jälkeen ovat tiedotusvälineet ja opetusministeriö tarkkailleet suurennuslasilla kansainvälisten kilpailujen osanottajaluetteloita. Suuri osa sekä läntisistä että Itä-Euroopan maista boikotoi apartheid-politiikastaan tunnettua Etelä-Afrikkaa.

Etelä-Afrikka oli erityisen hankala ongelma siksi, että sen osanotosta ei välttämättä ennakolta tiedetty. Ongelma oli myös se, että kansainvälinen ilmailuliitto FAI edellytti, että jos jollekin maalle myönnetään MM-kilpailut, on sen sallittava kaikkien FAI-jäsenvaltioiden osallistua. Tähän miinaan Suomi meni purjelentokilpailua järjestäessään. Helmikuisen LuKT:n kokouksen aikoihin ei ollut hajuakaan siitä, tulisiko Etelä-Afrikka osallistumaan. Jos osallistuisivat, Suomi – eikä moni muukaan FAI:n jäsenvaltio - voisi osallistua

Hyppymestarikurssi päätettiin pitää aiemmin hyväksi havaitulle pariaatteella Räyskälässä 28.4. – 6.5.1979.

Laskuvarjourheilu 1/1979
Ilmailu 1/1979
Ilmailu 3/1979

Laskuvarjourheilu-lehden julkaisija vaihtui

Laskuvarjourheilu-lehden kustantaja oli lehteä perustettaessa ja kaksi vuotta sen jälkeen Suomen Laskuvarjo Oy, joka oli tunnetun hyppykuvaaja **Jorma Österin** yritys. Lehden julkaisija vaihtui vuoden 1979 alusta, jolloin Suomen Laskuvarjokerho ryhtyi lehden julkaisijaksi. SLK halusi nimittää

lehteen oman päätoimittajan kerhon sisältä. Tehtävää oli hoitanut tähän saakka, vuoden 1976 näytenumeroa lukuun ottamatta, **Eero Kausalainen**. Uusi päätoimittaja oli **Reino Suonsilta**, joka oli ollut jo aiemmin lehden aktiivinen avustaja ja juttujen kirjoittaja.

Julkaisijan vaihdos ei oleellisesti muuttanut lehden linjaa tai ulkoasua. Entinen päätoimittaja Kausalainen siirtyi lehden toimituskuntaan rivijäsenenä. Myös pääosa muista vapaaehtoisista avustajista jatkoivat lehden avustajina. Julkaisijan vaihtumiseen ei liittynyt mitään erityistä dramatiikkaa eikä kiistoja. Kaikki osapuolet olivat tyytyväisiä siitä, että lehden julkaisu tulee jatkuamaan suunnilleen entiseen tapaan ja tulee hoitamaan tärkeää tiedonvälitystä laskuvarjourheilijoille. Lehti sai edelleen vankkaa tukea ilmailuliiton, LuKT:n ja ilmailuhallituksen suunnista.

Laskuvarjourheilu 1/1979
Eero Kausalainen 17.12.2019

Taas uusi patja – reppu-valjasjärjestelmiäkin uusiksi!

Kun ”patjavallankumous” oli toden teolla syöksynyt silmille 1970-luvun puolivälissä ja erityisesti sen jälkipuoliskolla, alkoi markkinoille tulla kiihtyvässä tahdissa uusia varjotyyppejä valmistajien halutessa päästä osille markkinoista tilanteessa, jossa kaikki kokeneet hyppääjät uusivat varjokalustaan samanaikaisesti. Kuohahtelevat markkinat näkyivät hyvin myös alan lehdissä, jotka pursuivat uusia varjojen mainoksia ja esittelyjä. Laskuvarjourheilu-lehti ei ollut poikkeus. Siinäkin oli paljon mainoksia ja tuote-esittelyjä. Tästä esimerkkinä Laskuvarjourheilussa 1/1979 ollut pikku-uutinen, joka oli otsikoitu ”*Taas uusi patja*”:

*”**Kitu Toivonen** Laskuvarjotarvike Ky:stä toi uuden varjon pikavisiitille Malmille. Para-Fliten uusin seitsemäntunnelinen Cruisair sijoittuu kooltaan Strato-Cloudin ja – Flyerin väliin ... .. Relatiivivarjoksi suunniteltu Cruisair kulkee **Markku Heilimon** mukaan kovaa ja laskeutuu pehmeästi ”kuin olisi hypännyt lypsyjakkaran puolikkaalta”. Toinen koehyppääjä, parikymmentä kiloa painavampi **Veikkolan Masa** vertasi maahantuloa karjakon päältä putoamiseen...”*

Laskuvarjonvalmistajien kannalta huikea markkinatilanne syntyi myös siitä, että samaan aikaan pääkupujen ”laatikoitumisen” kanssa, kaikki kokeneet hyppääjät alkoivat käyttää ”piggy-pack” nimellä tunnettua järjestelmää, jossa rintapakkaus-varavarjosta luovuttiin ja varavarjo siirtyi hyppääjän selkäpuolelle päävarjon yläpuolelle.

Kuvasta näkyy, että kalustovallankumous oli jo täydessä vauhdissa. Kuvan hyppääjät ovat kaikki lupakirjahyppääjiä. Kuva on otettu talvella 1978. Kuva: Jorma Öster

Tämä muutos tapahtui parin vuoden aikana, pääosin vuosina 1977 – 1979. Malmilla toukokuussa 1979 järjestetyissä Fokker-Boogiessa oli valokuvien perusteella vain muutama ”banaanilaukkuhyp-pääjä”.

Laskuvarjourheilu 1/1979
Eero Kausalainen 18.12.2019

Laskuvarjourheilun kannanotto BLAST-kahvaan

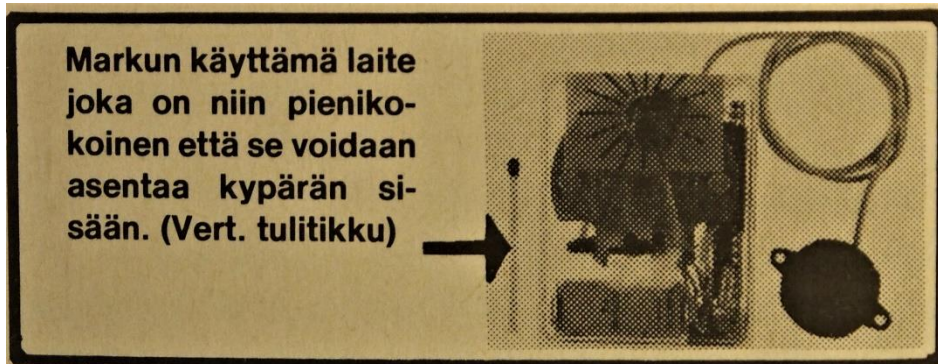
Vuoden 1978 historiatarinoissa kerrottiin vaaralliseksi osoittautuneesta, varavarjossa käytettävästä BLAST-kahvasta. Vuoden 1979 alusta **Reino Suonsillan** päätoimittajuuteen siirtynyt Laskuvarjourheilu-lehti otti voimallisesti kantaa asiaan julkaisemalla tämän tehokkaan puolen sivun kokoisen varoituksen ja toisen puoli sivua tarinaa, josta kahvatyyppin ongelmat kävivät selville.

Laskuvarjourheilu 1/1979

Korkeusmittari korvassa

Samassa Laskuvarjourheilun numerossa 1/1979 julkaistiin yllä olevalla otsikolla myös juttu vallankumouksellisesta tanskalaisesta äänikorkeusmittarista. Tai ei se oikeastaan ollut varsinainen korkeusmittari, vaan paremminkin korkeusvaroitin. Sellaisen oli hankkinut ja sitä käyttänyt **Markku Heilimo** SLK:sta. Markku piti viidenkymmenen hypyn kokemusten perusteella laitetta todella merkittävänä ja erinomaisena apulaitteena relatiivihypyillä.

Laskuvarjourheilun jutussa kirjoittaja ”*Relatiivi-Reiska*” alias päätoimittaja **Reino Suonsilta** arveli, että ”...*Esimerkiksi 4-hengen sekvenssissä riittää hyvin, jos kahdella hyppääjällä on kuulomittari. Nämä kaksi toimivat silloin purkumerkin antajina...*”

Markun käyttämä laite joka on niin pienikokoinen että se voidaan asentaa kypärän sisään. (Vert. tulitikku)

Kuva Heilimon kokeilemasta korkeusvaroittimesta. Kuva: Laskuvarjourheilu

Vastaavat laitteet tai niiden kehittyneemmät versiot levisivät nopeasti erityisesti kuviohyppääjien vakiovarusteiksi, jollainen myöhemmässä vaiheessa oli käytän-

nössä kaikilla kuviohyppääjillä. Niillä ei korvattu perinteisempää viisarikorkeusmittaria, vaan käytettiin lisävarusteena ilmoittamaan ennalta määritetyn korkeusrajan saavuttamisesta.

Äänimerkki korkeusmittari!

- Nopea ja luotettava korkeuden ilmaisin.
- Helppokäyttöinen.
- Äänimerkki 5 s.
- Pienempi kuin tavallinen mittari.
- Halvempi kuin tavallinen mittari.
- Toimii vähintään 1/2 vuotta yksillä paristoilla.
- 6 kk takuu.

HINTA VAIN 290:-

sis. lvv

Laskuvarjourheilu-lehdessä esitelty laite oli ilmeisesti näistä varusteista suosituin *Dytter*, jota valmisti ja jonka kehittäjänä oli ollut tanskalainen **Mads Larsen**, joka oli monien suomalaisten tuntema kivikova tanskalainen kuviohyppääjä, mukana myös Fokker-Boogiesissa 1979.

Edellä kuvatun varustekehityksen ohella myös tämä innovaatio tuotti taaloja – tai tässä tapauksessa Tanskan kruunuja – varustevalmistajien ja jälleenmyyjien laariin. Jo samassa Laskuvarjourheilun numerossa 1/1979 oli vieressä oleva laitteen mainos.

Suomessa laitteen jälleenmyyjänä oli ainakin alkuvaiheessa **Jorma Österin** Laskuvarjohuolto Oy

Laskuvarjourheilu 1/1979
Eero Kausalainen 14.9.2021

3-rengasolkalukkojen määräaikaishuolto

Huolto-ohje esitettiin Laskuvarjourheilun numerossa 1/1979

Bill Booth'in (Relative Workshop) suunnittelemat 3-rengasolkalukot olivat olleet yleisessä käytössä kolmisen vuotta. Se, että myös ne vaativat aika ajoin huoltoa, ei ainakaan suomalaishyppääjien keskuudessa ollut täysin tiedostettua. Sen vuoksi Laskuvarjourheilu julkaisi USA:n laskuvarjoliiton USPA:n *"Parachutist"* lehdessä (tammikuu 1979) esitetyn huolto-ohjeen. Se oli pääkohdiltaan seuraava:

- kokeile toiminta maassa kerran kuukaudessa
- tutki tarkkaan mahdolliset kulumat
- poista kantoviilekkeiden kankeus kiertämällä ja taivuttamalla
- tarkista vaijerin suojaputki sisältä
- puhdista ja voitele laukaisuvaijeri
- tarkasta kumpikin putki ja niiden kiinnitykset
- kokoa olkalukko uudelleen
- jos kulumista havaitaan: yhteys valmistajaan tai lähimpään korjaamoon

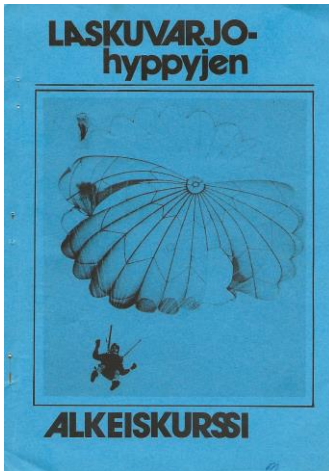
Historiaheppu ei muista, että laskuvarjokansalaiset olisivat säännöllisesti kerran kuussa näpelöineet laitteitaan yllä olevan ohjeen mukaan. Ohje kuitenkin aiheutti sen, että tästä tuli yksi kohta 3-rengasolkalukkojen määräaikaistarkastusten tarkastuslistaan. Vaikka näitä tarkastuksia ei tavanomaisesti käytössä tehty säännöllisesti, vaikka ohje olisi sitä edellyttänyt, nyt myös Pekka Perushyppääjä osasi tarkkailla omia varusteitaan sillä silmällä, että olkalukotkin saattavat tarvita seuranta ja ainakin tarvittaessa huoltoa.

Parachutist Jan. 1979 via: Laskuvarjourheilu 1/79
Eero Kausalainen 14.9.2021

Turkulainen alkeiskoulutusohjelma m/1979

Laskuvarjokerhot laativat 1980-luvun puoliväliin saakka itsenäisesti omat oppilaille jaettavat oppimateriaalinsa. Vielä 1960-luvulla ja 1970-luvun alkupuolellakin näissä oppimateriaaleissa oli vaikutteita – osin myös suoria kopioita – Laskuvarjojääkärikoulun valmistamista ohjeista. 1970-luvulla nähtiin kuitenkin tarvetta kehittää ohjelmia, jotka paremmin huomioisivat käytetyn pakkolaukaisukaluston, hyppykonetyypit ja koulutuksen kauempana olevan tavoitteen, vapaapudotuksen hallinnan. Minikäänlaista valtakunnallista yhdenmukaistamista ei vielä ollut. Eri kerhojen ohjelmissa epäilemättä oli samankaltaisuuksia, kun oli nähty naapurikerhojen koulutusmateriaalituotoksia.

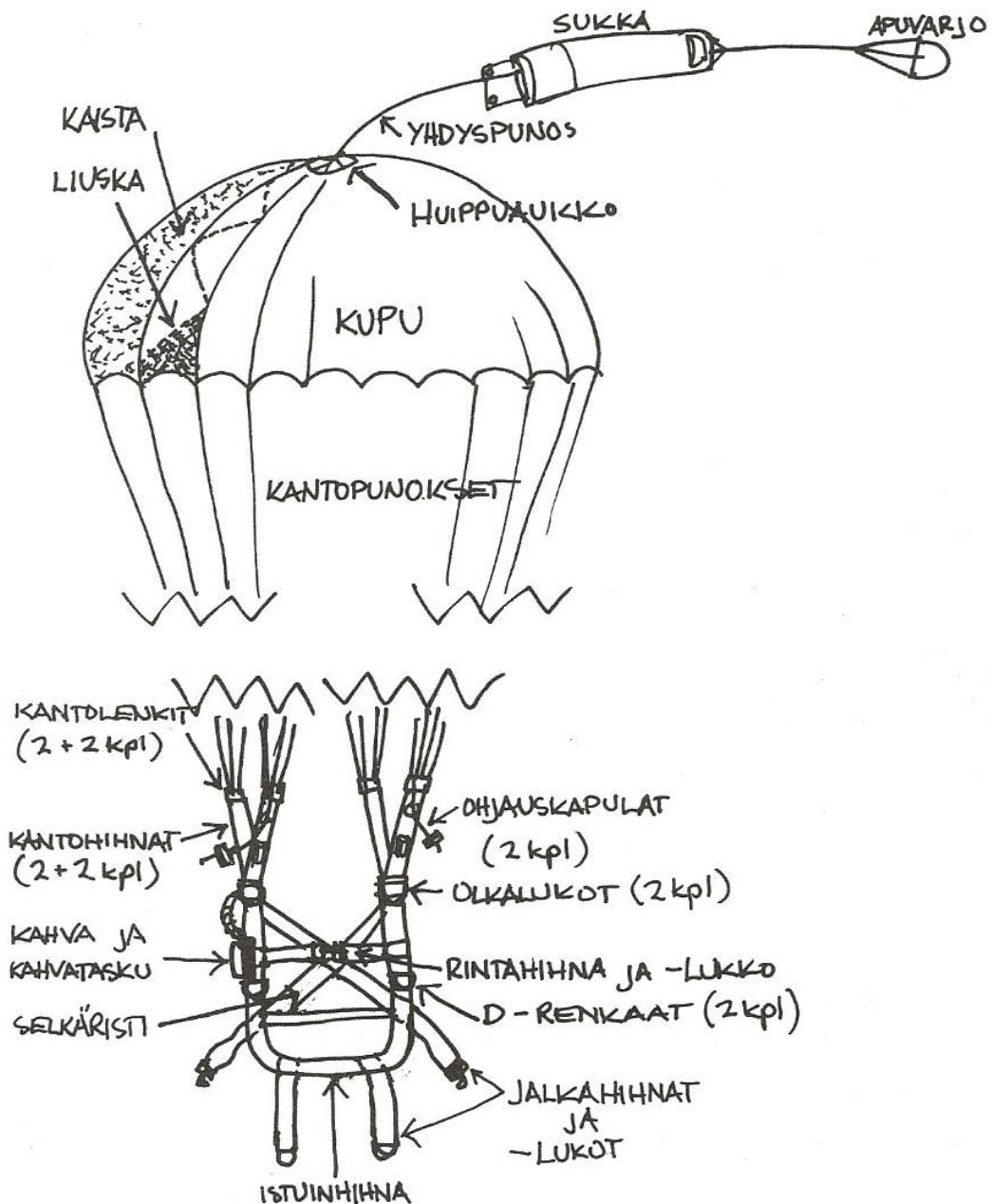
Turun Laskuvarjourheilijoiden opetusmoniste *"Laskuvarjohyppyjen alkeiskurssi"* vuodelta 1979 antaa hyvän kuvan vuoden 1979 keskimääräistä hieman paremmasta aineistosta. Teoksen taustana oli TLU:n perustajan ja ensimmäisen hyppymestarin **Seppo Kokkosen** aikaisempi oppilaan opas.

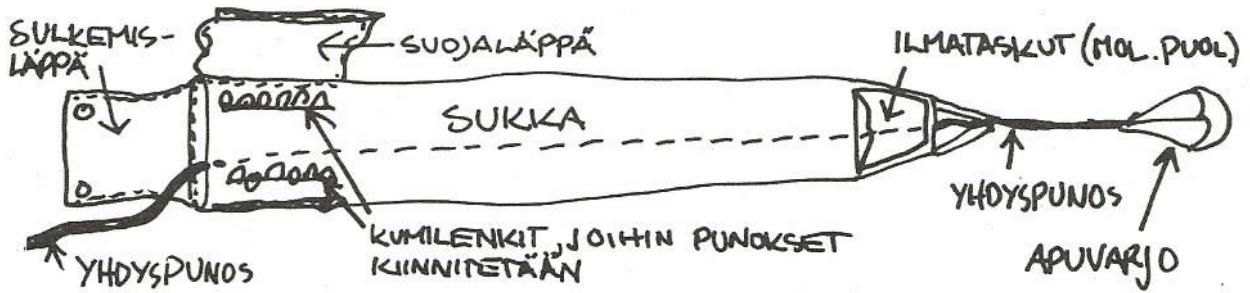
Uuden ohjeen olivat laatineet **Mauno Räsänen, Maurits Kouhia, Arto Mattila** ja **Mika Forsén**. Ohjeen loistavan kuvituksen oli laatinut Arto Mattila, joka teki piirrosstrippejä myös Laskuvarjourheiluun. Tähän 18-sivuisen ohjeeseen tutustumisen alla olevin näyttein voi laajentaa lukijan tämän historian aikaisemmista artikkeleista saamaa kuvaa koulutuksessa 1970-luvulla käytetystä kalustosta ja menetelmistä.

Ohje alkoi kerhon yleisesittelyllä, jossa kerrottiin yhdellä sivulla ydinasiota TLU:n historiasta: perustaminen, vuotuiset hyppymäärät ja tiedot kerholla olevasta kolmannen osapuolen vastuuvakuutuksesta.

Seuraavassa osiossa päästiin jo itse asiaan. Kolmen tunnin oppijaksona oli teoria-aineisto "laskuvarjon rakenne ja toimintaperiaate".

Kuvien avulla selvitettiin rakennetta. Lisäksi oli selittävää tekstiä reppu-, kupu-, punos- ja valjasma-
teriaaleista. Myös jousiapuvarjo, sen rakenne ja toiminta kuvattiin.

Yllä olevaan kuvaan liittyi vielä selitys: "...yhdyspunos yhdistää kuvun, sukan ja apuvarjon toisiinsa ja estää näin sukan ja apuvarjon "jäämisen taivaalle" avautumisen jälkeen. Punos kulkee sukan sisäpuolella".

Historiaheppu huomauttaa – ihan vain osoittaakseen oppineisuuttaan - että ohjeessa mainittua yhdyspunosta ei hidastussukan käytön alkuvaiheessa aina kiinnitetty kuvun huippuun, kuten yllä olevassa piirroksessa. Erityisesti hyppykilpailuissa saatettiin pelätä, että sukka tai apuvarjo takertuu kupuun aiheuttaen vajaatoiminnan. Siksi sukka todellakin jäi taivaalle tarkoituksellisesti ja niitä kerättiin myöhemmin maastosta uudelleen käyttöä varten. Koulutustoiminnassa Suomessa yhdyspunos oli kuitenkin aina paikallaan.

Yllä olevan piirroksen jälkeen oppaassa esiteltiin laskuvarjon punoksia ja valjaita, punoksia, ohjauskapuloita (ne olivat ohjauspunoksen päässä olevia pyöreitä puupöttylöitä, joista sai mukavan otteen) ja olkalukkotyyppisiä (1½ ja 1 shot).

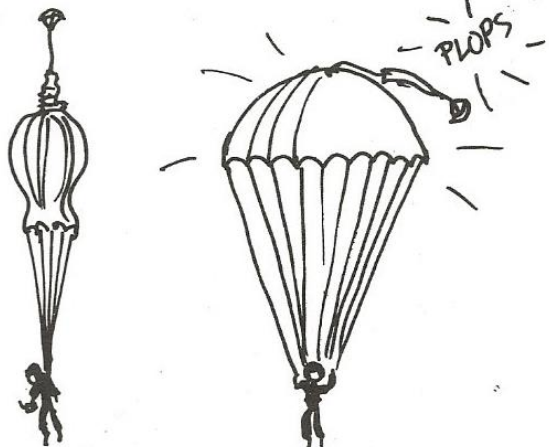
Pakkolaukaisuväriön toimintaperiaate

Laskuvarjon toimintaperiaate:

1. pakkolaukaisuhihna oikenee
2. selkäsolmut katkeavat ja reppu aukeaa
3. apuvarjo ponnahtaa (+ pl-hihna vetää) ulos
4. hidastinsukka oikenee
5. kupu ja punokset suoristuvat
6. apuvarjon punoksen ja pl-hihnan välinen solmu katkeaa
7. apuvarjo ja ilmataskut vetävät sukan pois väriön päältä
8. kupu avautuu

Avautuminen kestää normaalisti 3 - 4 sekuntia, jolloin korkeuden menetys on n. 40 metriä.

Tämän jälkeen ohjeessa seurasi valmistautuminen hypylle. Se oli jaettu useisiin osioihin, joista ensimmäisessä kerrottiin valmistautumisesta hypylle. Valmisteluihin liittyi edellisenä iltana aiemmin opitun kertaaminen, lenkillä käynti tai iltajumppa. Hyppypäivänä kentällä varattiin varusteet ja sovittiin laskuvarjo kouluttajien tai kokoneiden hyppääjien avustuksella. Ja muitakin neuvoja annettiin:

”...Jos on paljon aikaa (esim. sopivan sään odottelu), älä tuhlaa sitä maleksimiseen, vaan perehdy hypy-ympäristöösi, kysele kokoneemmilta neuvoja ja ohjeita (esim. vallitsevan sään vaikutuksesta ohjaukseen yms.) tai/ja suorita vielä pieni kuntojumppa sekä muutama kaatumisharjoittelu, niin vältyt yllättäviltä pikku loukkaantumisilta...”

Seuraavaksi ohjeistettiin koneen kuormausperiaate, nousu koneeseen ja toiminta hypykoneessa. Viimeksi mainittuun liittyi muun muassa tarpeettoman liikkumisen välttäminen, laukaisukahvojen suojaaminen ja keskittyminen hyppyyn. Yleisesti toiminta koneessa tapahtuu ainoastaan hypymestarin käskystä. Tästä oli kuitenkin kaksi poikkeusta. Oppilashyppääjän(kin) oli toimittava omatoimisesti seuraavissa tapauksissa:

”...Kaverisi varavarjo aukeaa vahingossa. Tartu välittömästi repusta ulospyrkivään kupuun, pyri pitämään se käsissäsi tai istu tai makaa sen päällä, ettei ilmavirta tempaise sitä ulos avonaisesta oviaukosta. Jos kupu pääsee ulos ovat valjaissa olevan hyppääjän päivät kyllä luetut ja pahimmassa tapauksessa myös koneenkin.

Omasi tai kaverisi päävarjo aukeaa vahingossa. Avaa välittömästi molemmat olkalukot ja pyri estämään kuvun karkaaminen koneesta...”

Seuraavaksi oppaassa kerrottiin uloshyppypaikan määrittäminen streamerin avulla. Ensin tietenkin piti kertoa, kuinka sellainen valmistettiin, koska niitä tarvittiin hyppytoiminnassa vähintään yksi per päivä:

”...Streameri tehdään katkaisemalla kreppipaperirulla leveyssuunnassa kahtia ja liittämällä näin syntyneet palaset teipillä peräkkäin. Lähes kuusimetriseksi muuttuneeseen suikaleeseen kiinnitetään lopuksi n. 45 gramman paino...”

Ohjeessa kerrottiin, että streamerin vajoamisnopeus vastaa suunnilleen hyppääjän vajoamisnopeutta. Streameri heitetään pääsääntöisesti maalialueen yläpuolelta alla olevan kuvan osoittamalla periaatteella:

Erityisissä tapauksissa (esimerkiksi tilanteissa, joissa maalialue on hyvin pieni) uloshyppypaikan voi vielä varmistaa heittämällä toinen streameri ensimmäisen streamerin osoittamasta uloshyppypaikasta, jolloin sen pitäisi pudota maalialueelle tai ainakin lähelle sitä. Ohjeessa kerrottiin myös, että hypymestari ottaa ajan streamerin vajoamiselle. Mittausten perusteella hän määrittää kullekin oppilaalle oikean uloshyppypaikan, huomioiden hyppääjien kuputyypit ja painon.

Seuraava oppaassa esitelty oppikokonaisuus oli uloshyppy. Turun kerhossa uloshypyssä käytettiin X-asentoa, johon piti liittyä voimakas taakse taivutus – camré. Oppilasta kehoitettiin katsomaan koneeseen ja hypymestariin uloshypyn jälkeen, mikä auttaisi asennon ja taivutuksen pysymistä oikeana. Uloshypyn jälkeen oppilaan oli määrä laskea sekunteja kuuluvasti, varjon avautumista odottaessa:

”...Huuda ääneen niin kovaa kuin jaksat: juuri irroittautumishetkelläsi, tuhatsatanolla, tuhat-satayksi, tuhatsatakaksi, tuhatsatakolme, tuhatsataneljä... Katse koko ajan mestariin. Laskuvarjo aukeaa. Aukeaminen saattaa esim. turbulenssivirtausten takia hidastua, minkä vuoksi laskemista jatketaan 1108:aan asti ja asetetaan oikea käsi varavarjon kahvalle, jolloin asento kallistuu. Jollei kupu tällöinkään vielä aukea, aukaistaan varavarjo...”

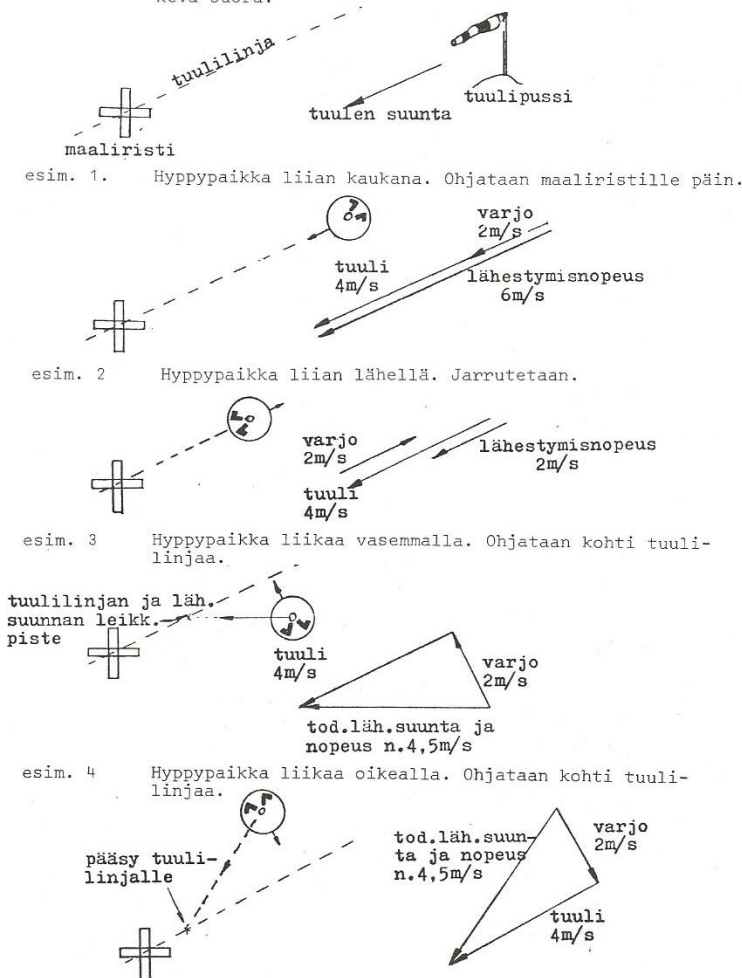
Tämän jälkeen ohjeessa kerrottiin toimenpiteet laskuvarjon avautumisen jälkeen: kuvun tarkistaminen ja ohjaaminen maalialueelle. 50 metrin korkeudessa varjo on käännettävä vastatuuleen.

Ohjeen seuraava osio oli ilma-asennot, mutta siinä rajoituttiin alkeishypyillä käytettäviin asentoihin, joista tärkein oli leveä, voimakkaasti taakse taivutettu X-asento:

tukseen, on putoamisvauhdin kiihtyessä käytännöllisempi ja leveää X-asentoa hieman stabiilimpia, supistetumpi ja rennompia X, ns. sammakko-asento...”

Määritelmä: Tuulilinja on tuulen suuntainen maaliristin kautta kulkeva suora.

Ohjeessa mainittiin, että mahdollinen asennon kaatuminen uloshypyssä oikeaa aina hyvällä taivutuksella ja leveällä asennolla. Lisäksi kerrottiin: ”...Myöhemmässä vaiheessa, päästyäsi jo vapaaseen pudotukseen, on putoamisvauhdin kiihtyessä käytännöllisempi ja leveää X-asentoa hieman stabiilimpia, supistetumpi ja rennompia X, ns. sammakko-asento...”

Seuraava laaja oppaan kokonaisuus oli laskuvarjon käsittely. Siinä osiossa kerrottiin kerhon käytössä olevien laskuvarjosten tekniset tiedot, ominaisuudet ja yleiset käsittelyohjeet. Yksityisjohtaisten ja järkeen käyvien käytännöllisten ohjeiden lopuksi esitettiin kehoitus: ”PIDÄ HYVÄÄ HUOLTA VARJOSTA, NIIN SEKIN PITÄÄ HUOLTA SINUSTA!”

Käsittelyosion jälkeen esiteltiin laskuvarjon ohjaaminen. Siinä kuvattiin kaavioiden avulla ohjaamisen periaatetta. Kaavioiden jälkeen oli vielä hieman selittävää tekstiä. Tämä, kuten muutkin teoria-aiheet opetettiin oppitunneilla ja harjoituksissa, joten oppaassa esitetyt asiat oli tarkoitettu kertaamiseksi ja muistin virkistämiseksi. Vieressä oleva kaavio ei välttämättä sellaisenaan avaudu, mutta ehkä ymmärrettiin aiempien oppituntien perusteella. Kuvassa laskuvarjon kupu on esitetty pyöreällä symbolilla, jonka

takaosassa – hyppääjän selkäpuolella - on kaksi L-muotoista ohjausaukkoa, jotka ”puskevat” kupua eteenpäin, hyppääjän rintamasuuntaan.

Maahantulo kuvattiin oppaassa vain yhdellä kappaleella, maahantulon yleisiä perusteita kerraten. Tämä oli 1970-luvulla merkittävä oppiaine, jota opeteltiin, harjoiteltiin ja hinkattiin käytännössä paljon. Teoriassa pyöreiden kupujen edellyttämää maahantulopyöräystä olisikin ollut kovin vaikea oppia.

Maahantulo-osion jälkeen kerrottiin laskeutumisesta maastoon, otsikolla ”*Tulo erilaisiin paikkoihin*”. Laskeutuminen ohjeistettiin metsään, veteen, talon katolle ja seinää vasten. Historihevun huomio kiinnittyy siihen, mikä puuttui, mutta yleensä esitettiin tällaisissa oppaissa: tulo sähköjohtoihin. Sitä ei mainittu. Nykyhyppääjän kannalta kaikkien toimintojen kannalta merkittävä asia oli ”banaanilaukku”, rintapakkaus-varavarjo ja olkalukot. Varjosta irrottautuminen esimerkiksi vesihypyillä ei ollut niin notkeaa, kuin myöhempien aikojen oppilastandemeilla. Piti ensin irrottaa varavarjo toiselta sivulta (valjaan D-renkaasta ja repun sivukiinnityksestä). Myöskään kuvun irroitus ei ollut välttämättä yhtä yksinkertaista näinä aikoina käytetyillä olkalukoilla.

Kuvun tukahduttamisesta (tuulisella säällä) maahantulon jälkeen annettiin ohjeet neljää tapaa varten: hyppääjä juoksee kuvun ympäri, punoksista tukahduttaminen (vedetään 1-3 maata lähinnä olevasta punoksesta kuvun helma syliin), kuvusta tai valjaista vapautuminen ja vieras henkilö auttaa.

Myöhempien aikojen hyppääjille yksi eksoottisimmista oppiaiheista saattaisi olle ”*Laskuvarjoissa esiintyvät vajaatoiminnat ja hyppääjän toimenpiteet sellaisen sattuesssa*”. Tällaisia vajaatoimintatyyppjeä esiteltiin seitsemän. Niistä vakaviksi kuvattiin seuraavia:

- *Aukematon kupu*
- *Kaksoiskupu eli jakautunut kupu*
- *Suuria reikiä kuvussa*
- *Sotkeutuneet kantopunokset*

Lievempiä vajaatoimintoja olivat oppaan mukaan:

- *Spiraalipunos*
- *Kääntynyt kupu*
- *Kiertyneet kantopunokset*

1. Aukeamaton kupu

Laskettu "tuhatsatakahdeksan", eikä varjo ole auennut: Viedään OIKEA käsi nopeasti varavarjon kahvalle, jolloin asento kallistuu, pieni odotus, ja jollei vieläkään tapahdu mitään, vedetään kahvasta. Kahva HEITETÄÄN VÄLITTÖMÄSTI POIS! Jos reppu on käyrän mallinen ja siinä on pääty pussit, autetaan kehittymistä käsin. TOIMITTAVA NO-PE-AS-TII! Mikäli pääkupu on hevosenkenkänä, ja varavarjo sotkeen-tuu siihen, ÄLÄ MENETÄ USKOASI, VAAN VEDÄ JA HAKKAA VARAVARJON PUNOKSISTA KUNNES KUPU KEHITTYY!

2. Kaksoiskupu

Käytetään varavarjoa. Toimi seuraavasti:

- Vasen käsi varavarjon suojaläpän päälle
- Oikealla kädellä veto kahvasta. KAHVA HEITETÄÄN POIS!
- Reppu aukeaa, jolloin vasen käsi estää kuvun aukeamisen. Työnnä oikea käsi kämmenpuoli ulospäin kupunyytiin ja punosten väliin.
- Nosta nyytti voimakkaalla otteella pyörimissuunnan vastakaiselle puolelle pääsi tasalle heittoasentoon.
- Heitä VOIMAKKAASTI PYÖRIMISSUUNTAAN.
- Mikäli kupu ei heti ala kehittyä, ravista sitä kuin tuulettaisit pöytäliinaa.
- Jos kupu sekaantuu päävarjoon, vedä se kaikista punoksista yhtä aikaa takaisin ja heitä uudestaan.

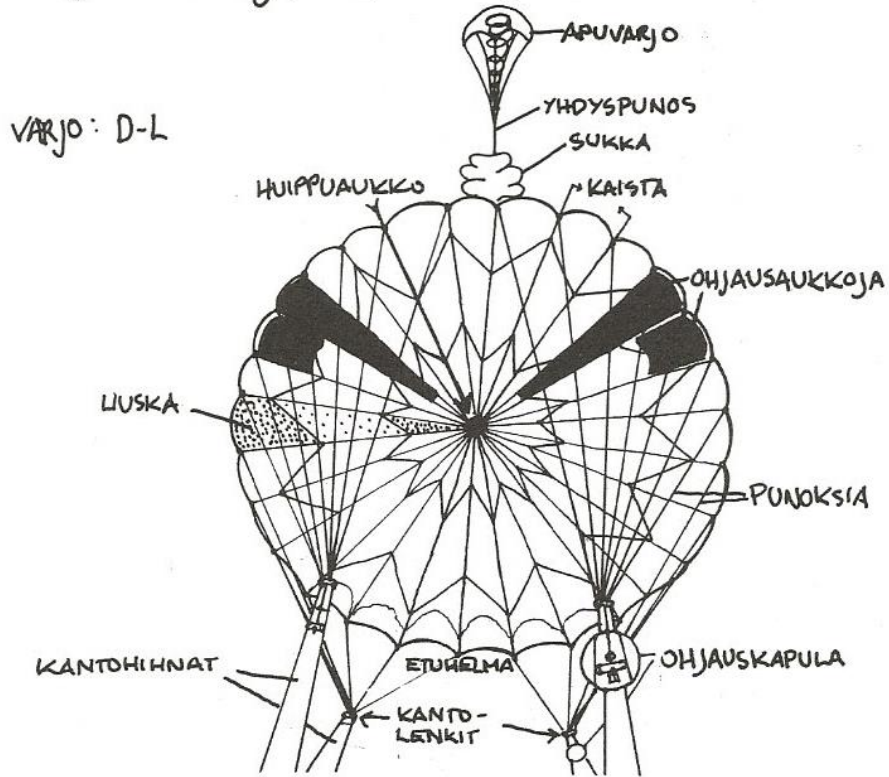
Edellä esitetyn lisäksi mainittiin myös jousiapu-varjoilla melko tavallinen vajaatoiminta turbulenssi, jossa apuvarjo jää pyörimään hyppääjän takana olevaan alipainealueeseen.

Oppaassa esitettiin kutakin vajaatoimintatyyppiä varten toimintaohjeet. Vakavin ja pikaisinta toimintaa edellyttävä oli luonnollisesti aukeamaton kupu. Oppaassa esiteltiin

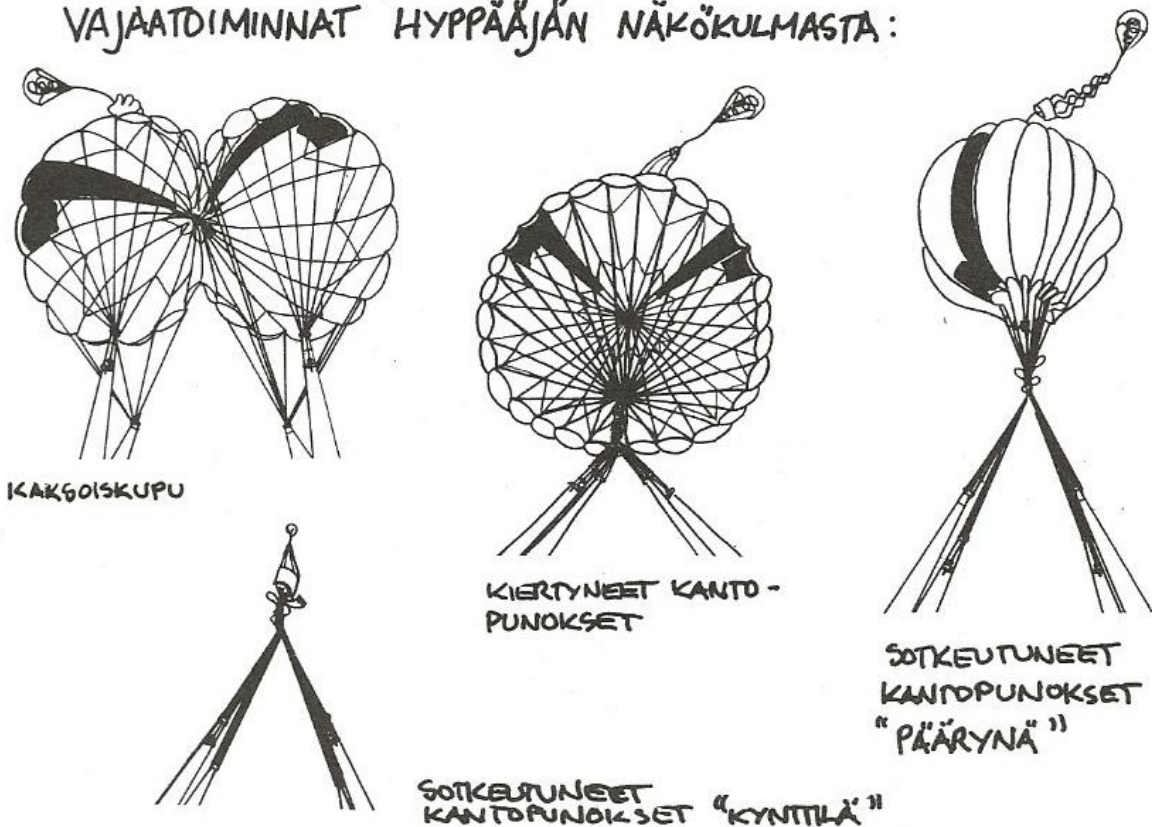
oheiset kaksi toimintamallia, jotka ”banaanilaukku-kalustoon” liittyvinä täydellisesti poikkeavat 1980-luvun puolivälin jälkeisen laskuvarjokaluston edellyttämistä menetelmistä.

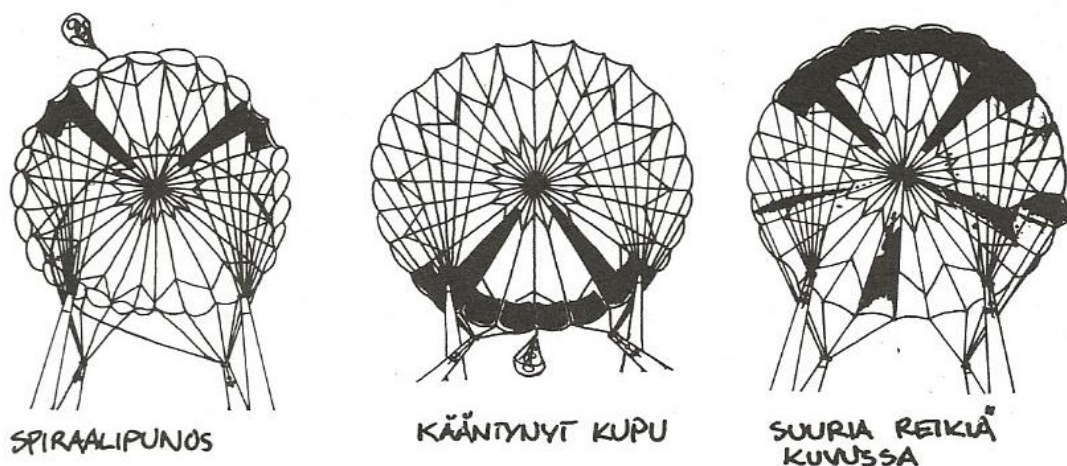
Vajaatoimintakuvasto oli perinteisesti esitetty, LJK:n muinaisen ohjeen pohjalta, sivukuvina. Nyt oli Turussa oivallettu, että kuvien pitää esittää vajaatoimintoja sellaisena, kuin oppilas ne näkee. Oppaan mukaan normaali, toimiva alkeiskupu näyttää tältä:

ALKEISVARJO HYPPÄÄJÄN NÄKÖKULMASTA:

VAJAATOIMINNAT HYPPÄÄJÄN NÄKÖKULMASTA:

Turkulaisten paperille monistettu opas oli omana aikanaan mainio teos, johon tekijät olivat uhranneet runsaasti ajatuksia, aikaa ja vaivaa. Ilmailuliitto alkoi yhdenmukaistaa ja standardisoida oppaita vasta seuraavan vuosikymmenen puolivälin aikoina. Liiton panoksesta – tai sen puuttumisesta – huolimatta monet kerhot tuottivat saman tyyppisiä oppaita ja koulutusmateriaalia, joskin tämä nyt esitelty edusti Historiahepun mielestä keskimääräistä parempaa tuotantoa.

Turun Laskuvarjourheilijat 1979: Laskuvarjohypyjen alkeiskurssi
Eero Kausalainen 16.9.2021

Kilpailukausi alkaa – ensimmäisenä Para-Ski SM

Vuoden 1979 kilpailukauden avasi Para-Ski SM-kilpailu, joka järjestettiin Paltaniemessä, Kajaanin lentoasemalla 24.-25.2. 1979. Kilpailun isäntänä toimi Kainuun Laskuvarjokerho ry (KaiLK), kilpailua johti isäntäkerhon **Pekka Kuusisto**. Ylituomari oli SIL:n laskuvarjotoimihenkilö **Eero Kausalainen**. Kilpailulajeina olivat pohjoismainen ja alppilajien Para-Ski.

Pohjoismaisessa-Para-Skissa oli tarkkuushypyn rinnalla toisena lajina 10 kilometrin murtomaahiihto. Paremmuus ratkaistiin määrittämällä kummassakin lajissa sijaluvut erikseen. Sen jälkeen laskettiin yhteen kilpailijan sijaluku toiseen potenssiin korotettuna kummassakin lajissa. Summa oli yhtä kuin kilpailijan pistemäärä: mitä pienempi sijalukujen summa, sitä parempi sijoitus.

Alppi-Para-Skissa hiihtolajina oli tarkkuushypyn rinnalla suurpujottelu – joka joissakin Suomessa järjestetyissä kilpailuissa tosin oli lähempänä ”pienpujottelua”. Tällä kerralla radan pituus oli kuitenkin peräti 800 m – siis ihan oikea suurpujottelurata. Yhteiskilpailun pistelasku perustuu osalajien sijoituksiin, kuten pohjoismaisessa kilpailussa. Osalajien pisteet määräytyivät siten, että jokainen tarkkuushypytuloksen sentti antoi 0,25 pistettä. Laskettelijoista paras sai nolla pistettä, huonoin 250 pistettä ja loput siltä väliltä. Pistelaskua pidettiin monimutkaisena. Ennen kilpailua ei kilpailijoille ollut vielä selvää, kuinka pisteet lasketaan. Laskuvarjourheilu-lehteen artikkelin kirjoittaneen **Esa ”Mini” Mikkosen** sanoin:

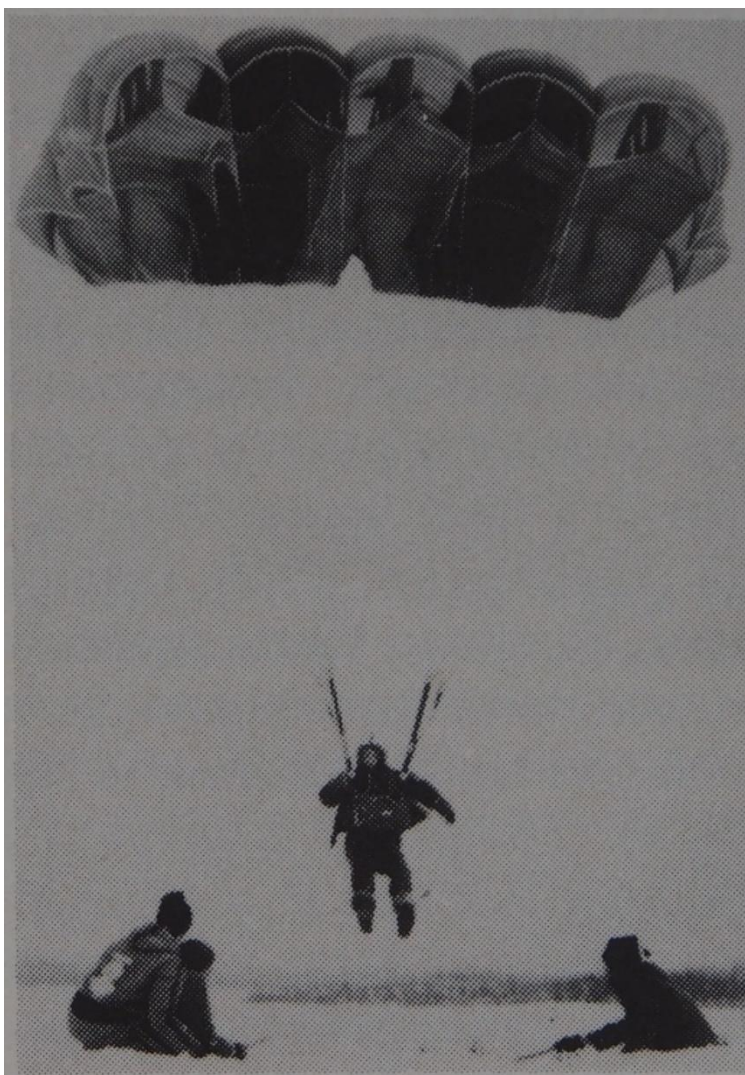
”...Sitten selvitteli ylituomari EERO KAUSALAINEN sääntöjä ja muita tavaksi tulleita asioita. Muutamien hyppääjien esitettyä omia käsityksiään pistelaskennasta ja keskeyttämisestä varsin kiivaaseen, mutta niin tavalliseen sävyyn, seurasi hetken ajaksi pieni väittely, jonka ylituomari lopetti sanomalla, että tehdään niin kuin minä sanon ja sillä siisti. Samalla nähtiin, missä kaappi seisoo näissä kisoissa...”

Ensimmäisenä kilpailulajina oli pohjoismaiseen lajiin kuulunut noin kymmenen kilometrin murtomaahiihto. Rataa luonnehdittiin melko raskaaksi siinä olevien isojen nousujen vuoksi. Jotkut kilpailijoista olivat ilmeisesti salaa harjoitelleet jo ennen kilpailua, toisilla se näytti tulosten valossa jääneen vähemmälle: hiihdon voittaja, Imatran Ilmailukerhon **Matti Heino** kiersi radan ajassa 37.22. Viimeisellä kilpailijalla meni matkaan aikaa toista tuntia. Pohjoismaisessa kilpailussa oli kaksikymmentä osanottajaa.

Hannu Ilves murtomaahiihdon lähtöpaikalla. Oikealla hiihdon lajituomari Tapio "Cekkeri" Sattamo. Kuva: Esa Mikkonen/Pekka Kuusisto

Alppilajiin kuulunut suurpujottelu käsitti kaksi kierrosta. Kilpailuun osallistui ainoastaan kuusi kilpailijaa. Kilpailun ennakkosuosikki oli Para-Ski World Cup kilpailuissakin muutamaan kertaan käynyt Varkauden **Timo "Tiksa" Rautiainen**. Ennakkosuosikki ei pettänyt, vaan oli paras pujottelija.

Heikki Punju finaalissa Para-Sled kuvullaan. Tämän hypyn tulos oli 8 senttiä. Seuraavalla hypyllään Punju joutui päävarjon vajaan toiminnan vuoksi käyttämään varavarjoaan, minkä paikalla ollut TV-kuvausryhmä sai ikuistettua. Kuva: Esa Mikkonen/Pekka Kuusisto.

Kilpailun hyppykierrokset hypättiin kaikki tasamaalle. Alppilajien Para-Ski kilpailussa ei siis noudatettu kansainvälisiä sääntöjä, joiden mukaan hypyt olisi pitänyt hypätä rinteeseen. Rinnehypy olisikin ollut melkoinen järjestely kuutta kilpailijaa varten. Jotkut kilpailijat ottivat osaa molempiin lajiryhmiin, jolloin heidän hyppytuloksensa laskettiin sekä pohjoismaisessa että alppilajikilpailussa. Kilpailussa päästiin hyppäämään kolme täyttä hyppykierrosta, kunnes lumituisku keskeytti hyppytoiminnan. Tarkkuushypyissä kolme kilpailijaa hypäsi puhtaasti nolla-nolla yhteistuloksen:

Imatran **Rauno Härkönen**, Utin **Markku Jääskeläinen** ja saman seuran ja myös LJK:n mies **Olavi "Enska" Kilpinen**. Laskuvarjourheilun artikkelin mukaan tuomaritoiminta sai osakseen kritiikkiä:

”...Tässä vaiheessa [ensimmäisen kierroksen jälkeen] päätti eräs kilpailija lopettaa kesken, koska hänellä syntyi hieman erimielisyyttä tuomariston kanssa osumatarkkuudesta...”

Hyppykoneena oli Kajjaanilaisten käyttämä hyppykone, **Tommi Niemisen** omistama ja ohjaama Cessna 170 OH CSP.

Pohjoismaisen lajin voitti tarkkuushypyn voittaja ja hiihdon kolmonen Rauno Härkönen. Alppilajin voitti – ainakin hänen itsensä mielestä hieman yllättäen – tiukkana relatiivihyppääjänä paremmin tunnettu **Esa ”Mini” Mikkonen**, joka oli tarkkuushypyn viiden sentin yhteistuloksellaan neljäntenä.

Kilpailussa oli epävirallisena lajina myös pohjoismaisen lajin paremmuuteen perustunut joukkuekilpailu, jonka tulokset laskettiin henkilökohtaisten tulosten perusteella. Tämän kilvan voitti Utin Laskuvarjokerhon joukkue Olavi Kilpinen, **Hannu Ilves** ja **Jukka Ilves**.

Alppi-Para-Ski tuloksia:

1. Esa Mikkonen	SLK	5 pistettä
2. Timo Rautiainen	VLK	17 ”
3. Veikko Korhonen	TamLK	29 ”
4. Raimo Laine	OLK	41 ”
5. Ermo Ervasti	OLK	45 ”
5. Hannu Hernesniemi	OLK	45 ”

Pohjoismainen Para-Ski:

1. Rauno Härkönen	IİK	18 pistettä
2. Markku Jääskeläinen	ULK	45 ”
3. Matti Heino	IİK	50 ”
4. Risto Käyhkö	P-KLU	61 ”
5. Hannu Ilves	ULK	97 ”

Epävirallinen joukkuekilpailu

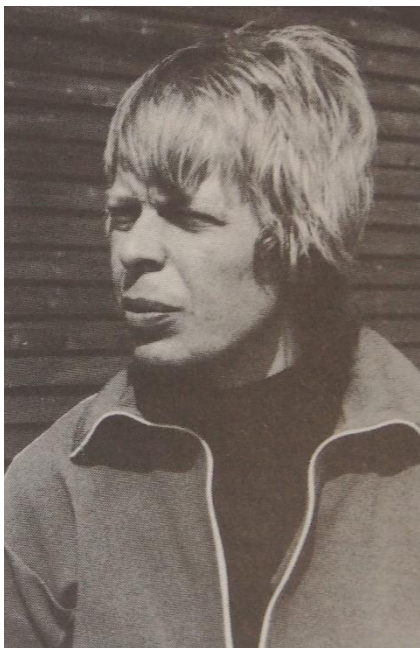
1. ULK 1; H. Ilves, J. Ilves, O. Kilpinen	10 pistettä
2. ULK 2; M. Jääskeläinen, E. Huusari, M. Palmu	13 ”
3. Suomen Ryhti; Rauno Härkönen, Matti Heino, Veikko Korhonen	17 ”

Kilpailuista löytyy tarkempi kuvaus ja täydellisemmät tulokset Laskuvarjourheilun numerosta 1/1979.

Laskuvarjourheilu 1/1979
Eero Kausalainen 16.9.2021

Pohjoismainen laskuvarjokokous

Suomi isännöi sovitun vuorottelujärjestyksen mukaisesti pohjoismaista laskuvarjokokousta 3.3.1979. Kokouspaikan tarjosi ilmailuhallitus Helsinki-Vantaan lentoasemalla. Osanottajia oli kahdeksan, neljästä pohjoismaasta. Mukana olivat Suomen lisäksi Norja, Ruotsi ja Tanska. Islantia ei näissä kokouksissa ainakaan 1970-luvun loppuun mennessä koskaan nähty. Suomea edustivat LuKT:n puheenjohtaja **Timo Nieminen**, jäsen **Lars Bäckström** ja LuKT:n ja tämän kokouksen sihteeri **Eero Kausalainen**. Lisäksi kokouksessa piipahti Suomen Laskuvarjokerhon **Into Taskinen**, joka osallistui keskusteluun relatiivihyppyvalmentajasta. Kokouksessa nähtiin ensimmäistä kertaa Ruotsin laskuvarjoliitto SFF:n kuukautta aikaisemmin palkkaama päätoiminen laskuvarjotoiminnan-ohjaaja – konsulent – **Lars Wennström**, joka oli kokouksessa maansa ainoa edustaja.

Konsulentti Lars Wennström. Ruotsin laskuvarjoliitto SFF palkkasi helmikuussa 1979 toisena pohjoismaisena laskuvarjo-organisaationa päätoimisen laskuvarjovirkailijan. Kuva: Eero Kausalainen

Taito- ja tarkkuushypyissä oli Suomessa jo edellisenä vuonna ollut ulkomainen valmentaja. Relatiivihyppääjiä varten ei vastaavaa palvelua ollut tarjolla. Muut pohjoismaat olivat jo käyttäneet relatiivivalmentajia. Tänä vuonna Norja ja Suomi olivat esittäneet kutsun USA:n **Craig Fronkille**. Hänen veloituksensa oli 750 USD viikolta ynnä matkustuskulut Seattlesta. Hinta tuntui kovin korkealta, jonka vuoksi kokouksessa päädyttiin tutkimaan mahdollisuutta järjestää yhteinen valmennusleiri, jolle voisivat osallistua hyppääjät myös muista pohjoismaista. Kokous ei kuitenkaan pystynyt riittävien tietojen puuttuessa päättämään asiaa, vaan pyysi pohjoismaisilta liitoilta tietoja heidän halukkuudestaan osallistua yhteiseen projektiin. Vasta tämän jälkeen tehtiisiin lopullinen päätös.

Kaikissa pohjoismaissa on yhteinen ongelma: tuomaripula. Norja tarjoutui järjestämään tuomariseminaarin samana vuonna isännöimänsä PM-kisan yhteydessä. Seminaari olisi suunnattu erityisesti kansainväliseen tuomaritoimintaan tähtääville tuomareille. Myös tuomarivaihdosta sovittiin: pohjoismaat voivat lähettää tuomareitaan muiden pohjoismaiden mestaruuskilpailuihin. Hyvä ehdotus, mutta se ei toteutunut käytännössä.

Kilpailutoimintaan liittyi myös keskustelu kilpailutoiminnassa tarvittavasta videolaitteistosta. Ilmailuliitossa oli pohdittu laitteiston hankintaa, mutta oli toistaiseksi jäänyt pohdinnaksi. Norjan ilmailuliitto NLF oli hankkinut jo osan tarvitsemastaan kalustosta ja aikoi ostaa vielä puuttuvat järjestelmän osat lähitulevaisuudessa. Norjalaiset kertoivat heidän koko laitteistopakettinsa maksavan 50 000 Norjan kruunua. Suomeen hankittiin lopulta useitakin maavideojärjestelmä. Laskuvarjourheilu-lehden 1/1979 pääkirjoituksessa, samoihin aikoihin tämän kokouksen kanssa laaditussa, LuKT:n puheenjohtaja Timo Nieminen pohdiskeli samaa asiaa:

”Videon käyttö on maailmalla saamassa kovsti jalansijaa niin valmennus- kuin kilpailutoiminnassakin. Oman kehityksemme takaaminen alkaa voimakkaasti edellyttää satsaamista näihin laitteisiin. Avainkysymys on, kumpi ehtii ensiksi: liitto vai kerhot?”

Tähän Niemisen kysymykseen saatiin vastaus seuraavana vuonna, jolloin Utin Laskuvarjokerho hankki ensimmäisenä kerhona kelvollisen maavideolaitteiston. Ilmailuliittokin hankki omansa, samoin muutamat muut kerhot, mutta ainakin liiton hankinta tuli hieman jälkijunassa.

Kokous keskusteli mahdollisuudesta perustaa pohjoismaiden yhteinen vaaratilanteiden raportointijärjestelmä, jossa kukin maa käyttäisi samanlaista ilmoituslomaketta. Näin olisi mahdollista saada vertailukelpoista aineistoa vaaratilanteista pohjoismaissa. Hyvänä pidetty ajatus laitettiin kuitenkin toistaiseksi jäihin, koska CIP oli juuri julkaissut oman järjestelmänsä, jonka vuoksi tätä rinnakkaista järjestelmää ei pidetty tarpeellisena. CIP:n järjestelmä ei kuitenkaan koskaan lähtenyt käyntiin, koska järjestelmään lähetettiin vaaratilanneilmoituksia vain satunnaisesti.

Pohjoismaista järjestelmää tutkisteltiin kuitenkin uudelleen muutaman vuoden päästä, kun oli käynyt ilmeiseksi, että CIP:n järjestelmää ei saada toimimaan.

Edellä esitettyjen aiheiden lisäksi kokouksessa keskusteltiin muun muassa Para-Ski PM-kilpailujen virallisten joukkueiden lukumäärästä (vain yksi joukkue / maa), informoitiin Norjassa järjestettävän taito- ja tarkkuuslajien PM-kilpailujen yksityiskohdista, pohjoismaiden kilpailukalentereista ja

pohjoismaisista ennätyksistä. Taito- ja tarkkuus-PM-kilpailuissa tulee ensimmäistä kertaa olemaa myös "nuorisosarja", joka ei kuitenkaan määräydy iän, vaan hyppykokemuksen perusteella: hypääjä, jolla on kilpailuun kilpailupaikalla rekisteröityessään 500 tai vähemmän hyppyjä, kilpailee B-sarjassa, tai halutessaan myös yleisessä sarjassa. Toisin kuin Suomessa, kilpailija voi ottaa osaa vain jompaankumpaan sarjaan. Lajit ja hyppymäärät olivat molemmissa sarjoissa samat, mutta yleisestä sarjasta poiketen B-sarjan joukkuetarkkuus hypätään 3-henkisin joukkuein.

Kokouksen sihteeri Kausalainen muistutti muita pohjoismaita siitä, että Suomen FAI:n jäsen ja kansallinen keskusjärjestö on "The Finnish Aeronautical Association" (Suomen Ilmailuliitto), ei "The Parachuting Club of Finland" (Suomen Laskuvarjokerho), joka on ilmailuliiton yksittäinen jäsenkerho. Muistutus johtui joidenkin ilmailuliitolle tarkoitettujen kirjeiden lähettämistä SLK:n osoitteeseen ilmailuliiton sijasta.

Tässä kokouksessa ei saatu aikaan mitään erityisen konkreettista. Sama toistui useissa seuraavissakin kokouksissa. Niillä kuitenkin oli usein seurannaisvaikutuksia: käynnistettiin hyödyllisiä yhteistyöprojekteja ja solmittiin hyödyllisiä yhteyksiä, jotka pitemmässä juoksussa tuottivat ainakin Suomen kannalta paljon hyödyllistä tietoa, materiaalia ja jopa asiantuntija-apua.

The Finnish Aeronautical Association, 8.3.1979: Notes of the Nordic Coordination Meeting 1979; March 3, 1979

Laskuvarjourheilu 1/1979

Eero Kausalainen 17.9.2021

Suomalaiset menestyivät laskuvarjokisoissa – Para-Ski PM Norjassa

Vuoden toiset, suomalaisia koskettavat Para-Ski PM-kilpailut, isännöi Norjan ilmailuliitto NLF Folldalissa 9. – 11.3.1979. Suomi luonnollisesti osallistui kilpailuun. Näissä kisoissa menestys oli vähintäänkin loistava, mikä ilmenee valtakunnan päälehteen Helsingin Sanomiin päätyneestä uutisesta:

*"Suomalaiset menestyivät mainiosti laskuvarjourheilun PM-kilpailuissa Norjan Folldalissa. Suomi otti ylivoimaiset voitot sekä henkilökohtaisessa että joukkuekilpailuissa. Henkilökohtaisesti oli paras imatralainen **Rauno Härkönen** 10 pisteellä. Hyvää imatralaismenestystä täydensi **Matti Heino** sijoittumalla toiseksi ja pronssia nappasi **Kajaanin Heikki Punju**. Vielä neljäs ja viideskin tila tulivat Suomeen Utin **Jukka Ilvekselle** ja **Olavi Kilpiselle**.*

Joukkuekilpailussa Härkönen, Heino ja Jääskeläinen vei selvän voiton ennen Suomen kolmos- ja kakkosjoukkueita. Norjan ykkösjoukkue oli neljäs ja viidenneksi sijoittui Ruotsin ykkösjoukkue..."

Jutun *Laskuvarjourheiluun* napannut toimittaja paitsi onnitteli voittajia, myös kiitti Hesaria näinkin suuresta palstatilasta... Laskuvarjourheilun olisi tuskin kannattanut olla näin sarkastinen, koska tämä vaatimattoman kokoinen Hesarin leike ja toimittajan sarkastiset kommentit olivat ainoat asiat, mitä Laskuvarjourheilu-lehdissä kilpailusta kerrottiin. Ei ollut kisajuttua tässä lehdessä, ei seuraavassa eikä sitäkään seuraavissa...

Kilpailukutsun mukaan hyppykoneina olivat Cessnat 206 ja 185. Kilpailulajit olivat PM-Para-Ski kilpailuissa murtomaahiihto ja tarkkuushyppy. Kilpailujoukkueet olivat kolmemiehisiä. Kukin maa sai lähettää yhden virallisen joukkueen, mutta kuten edellä olevasta ilmenee, joillakin mailla oli useampia joukkueita.

Helsingin Sanomat 15.3.1979 via Laskuvarjourheilu 1/79

NTH Fallskjermklubb 7.2.1979, invitation: The 2nd Nordic Para-Ski Championships

The Finnish Aeronautical Association, 8.3.1979: Notes of the Nordic Coordination Meeting 1979; March 3, 1979

Para-Ski World Cup, Wagrain, Itävalta

Kevään kolmas suomalaisia liikahduttava hyppyhihtota-
pahtuma oli Para-Ski maailmancup. FAI:n laskuvarjokomi-
tea CIP ei ollut hyväksynyt Para-Ski:tä MM-tasoiseksi la-
jiksi. Siksi siinä kilpailtiin – toki FAI:n kilpailukalenteriin hy-
väksyttynä - ainoastaan Maailmancup-tasolla. Vuoden
1979 Para-Ski – World Cup järjestettiin Itävallan Wagrai-
nissa 10. – 17.3 1979. Suomesta osanottajina olivat oulu-
laiset **Raimo Kemppainen**, **Liisa Nikula** ja **Hannu Hernesniemi**. Osanottajien Laskuvarjourheilu-
lehdessä kertoman mukaan ”...matka oli hauska ja mielenkiintoinen, vaikka kärkisijoille ei kisassa
ollutkaan asiaa. Italian II-joukkue mm. kuitenkin päihitettiin, joten eivät nämä alppilajit suomalaisille-
kaan aivan ylivoimaisia ole!”

Kuten edellä esitelty Para-Ski PM-kisa, ei tämäkään kilpailu saanut omista ilmailujulkaisuissamme
kummoisesti palstatilaa. Laskuvarjourheilussa oli 0,07 palstametriä, sumea kuva ja alla olevat tulok-
set.

<u>Para Ski joukkue MM</u>	<u>Tarkkuus</u>
1. Itävalta I	00,48
2. Ranska I	01,13
3. Itävalta II	01,60

Para-Ski henkilökoht. MM

1. Herbert Pedeville	Itävalta	0,03
2. Joel Yout	Ranska	00,04
3. Adrian Amstutz	Sveitsi	00,09

Laskuvarjourheilu 2/79

Laskuvarjokouluttajia ja kurssihintoja keväällä 1979

Ilmailu-lehden koulutusnumerossa maaliskuussa 1979 julkaistiin, muiden ilmailulajien tapaan, tiivistelmä laskuvarjokerhojen koulutuksesta ja hinnoista. Sen mukaan Suomessa oli 14 laskuvarjokou-
lutusta antavaa kerhoa. Laskuvarjokoulutusta antoi kerhojen lisäksi tietenkin myös Suomen ilmailu-
liitto, mutta se järjesti koulutusta ainoastaan valmiille ilmailijoille: pelastusvarjojen pakkaajille (pää-
sääntöisesti purjelentäjiä) ja kokeneille, kerhon nimeämille hyppääjille hyppymestarikursseja.

Historiaa syvemältä harrastaville laitettakoon tähän joitakin keskeisiä tietoja näistä kerhoista, niiden
koulutuksesta ja hyppykoneista:

<i>Kerho</i>	<i>Toimintakenttä</i>	<i>Alkeiskurssin hinta/hyppymäärä</i>	<i>Hyppykone</i>
Forssan Laskuvarjourheilijat (FLU)	Räyskälä	500 mk / 3	Cessna 172 FR
Hallin Lentokerho (HLK)	Halli	600 mk / 3	Cessna 172
Imatran Ilmailukerho (IIK)	Immola, Lappeenranta	500 mk / 3	Cessna 206 U
Jyväskylän Laskuvarjokerho (JLK)	Jyväskylä, Naarajärvi	500 – 600 mk / 2	Cessna 172 FR, Piper Se- neca

Kainuun Laskuvarjokerho (KaiLK)	Kajaani	400 mk / 3	Cessna 170, Cessna 172
Kuopion Ilmailuyhdistys (KIY)	Rissala, Rautavaara	500 mk / 3	Cessna 172
Lahden Laskuvarjokerho (LLK)	Hollola, Utti	600 mk / 3	Cessna 180 (mahdollinen?)
Oulun Laskuvarjokerho (OLK)	Oulu, Vaala, Raahe, Pudasjärvi, Rovaniemi	700 mk / 6	Cessna 172, Cessna 207L
Pohjois-Karjalan Laskuvarjourheilijat (P-KLU)	Joensuu	450 mk / 2	Cessna 172, Cessna 182
Satakunnan Laskuvarjourheilijat (SLU)	Pori	480 mk / 2	Cessna 172 FR
Suomen Laskuvarjokerho (SLK)	Helsinki-Malmi	650 mk / 6	Pilatus Porter
Tampereen Laskuvarjokerho (TamLK)	Tampere	600 mk / 3	Cessna 195
Turun Laskuvarjourheilijat (TLU)	Turku, Oripää	500 mk / 1	Cessna 172, Cessna 195, Partenavia P68 B
Utin Laskuvarjokerho (ULK)	Utti	530 mk / 3	Cessna 182

Kuten yllä olevasta yhteenvedosta ilmenee, että alkeiskurssien hinnat vaihtelivat välillä 400 – 700 markkaa. Pakkolaukaisuhypyn hinnat olivat 18 – 28 markkaa.

Kurssihinnat vaihtelivat tilastokeskuksen rahanarvomuuntimen vuoden 2020 kurssin mukaan välillä 228-398 €. Pakkolaukaisuhypyjen hinnat olivat saman laskurin mukaan 9-16 €. Tällaisissa vertailulaskelmissa – tässä ja aikaisemmin esitetyissä – on huomattava, että palkka- ja elinkustannustasot olivat silloin ja nyt kovin erilaisia, eikä vertailu siksi ole tarkka. Tässä kuitenkin suuntaa antava esimerkki: SIL:n laskuvarjotoiminnanohjaaja sai vuonna 1979 keskitason palkkaa, 3 592 mk, joka vastaisi saman muuntimen avulla laskettuna 2 043 € kuukausipalkkaa.

Ilmailu 3/1979

Eero Kausalainen 19.9.2021

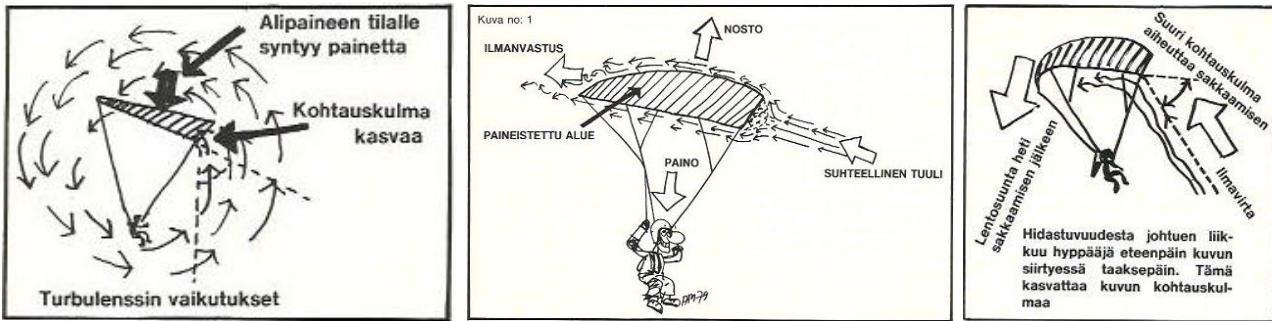
Edelleen tarpeellista valistusta

”Tämän vuoden aikana on ollut jo pari loukaantumista maahantuloissa patjoilla, jotka todennäköisesti ovat aiheutuneet liian kovista jarruttamisista finaalissa puuskaisella tuulella ja turbulenttisella säällä.

Kupu meni molemmissa tapauksissa täysin kasaan noin kymmenen metrin korkeudessa. Kummassakin tapauksessa selviytyivät hyppääjät hengissä, vaikkakin pitkä sairaalassaolo leikkauksineen oli edessä...”

Näin alkoi hyppyturvallisuuden keskittynyt artikkeli Laskuvarjourheilun numerossa 1/1979. LuKT:n jäsen ja Ilmailuhallituksen tarkastaja **Lars Bäckström** julkaisi jutun otsikolla *”Osaatko ohjata patjaa?”* Kirjoitus täydensi samassa lehdessä edellisenä vuonna ollutta kirjoitusta *”Patjat ja pyörteet”*, jossa esiteltiin patjavarjojen aerodynamiikkaa. Kirjoittaja oli koonnut artikkeliin patjavarjolla hyppäämiseen liittyviä erityispiirteitä, jotka hyppääjän olisi syytä oman turvallisuutensa vuoksi hallita ja ymmärtää.

Yksi alussa mainituista loukkaantumisista sattui Turussa huhtikuussa. Se sai laajaa julkisuutta ja siitä kerrottiin myös Laskuvarjourheilu-lehden numerossa 2/1979.

Yllä olevien, turkulaisen **Arto Mattilan** mainioiden piirrosten avulla selvennettiin viestiä turbulenssin vaarallisuudesta ja kerrottiin, missä sitä todennäköisemmin tapaa:

"Mikä se sellainen turbulenssi sitten on? Turbulenssia kutsutaan myös ilmapyörteeksi. Ilmapyörteitä voi olla kaikenkokoisia riippuen olosuhteista. Patjavarjoon vaikuttava pyörre voi olla puolen tai vaikkapa sadan metrin suuruinen. Ilmapyörteet, jotka voivat vaikuttaa patjavarjon toimintaan ovat:

1. *Kiinteiden esteiden, kuten puiden, rakennusten, mäkien ilmavirtaan eli tuuleen aiheuttamat ilmapyörteet.*
2. *Ilmaston epävakaisuudet eli nostot yms.*
3. *Wind shear eli siiri (tuulen nopeuden ja suunnan muutokset siirryttäessä ylös tai alaspäin ilmakerroksissa..."*

Viimeisin luettelossa mainituissa on hyppytoiminnassa epätodennäköisin. Vaarallisimmaksi ja useimmiten esiintyväksi kirjoittaja mainitsi kiinteiden esteiden aiheuttaman turbulenssin. Kirjoituksessa keskitytään käytännöllisten ohjeiden antamiseen paitsi vaarallisten olosuhteiden tunnistamisessa, myös turbulenssin vaikutusten välttämiseen tai minimoimiseen vaadittaviin toimenpiteisiin.

Kirjoituksen lopulla kirjoittaja kehottaa tutustumaan tarkoin varjojen ohjekirjoihin sekä myös riippuliittoa koskevaan *"Hang Gliding and Flying Conditions"* kirjaan, jossa käsitellään laajasti saman tyyppiä, kevyeen lentolaitteeseen vaikuttavia ilmakehän ilmiöitä.

Kirjoitus oli tarpeellinen, koska tasavalta oli vielä vuoden 1979 alussa, suuren kalustovallankumouksen keskellä, täynnä kokemattomia, vasta-alkajia tai kohta aloittavia patjahyppääjiä. Tuhannen pallovarjohypyn kokemus ei sellaisenaan auttanut ymmärtämään patjavarjon sielunelämää. Siksi konkarinkin oli syytä nöyryä: *"Read the fucking manual"*, kuten ruotsalainen – tai joku muu - olisi saatanut sanoa.

Kirjoitussarjaa täydennettiin vielä Laskuvarjourheilun numerossa 3/1979, jossa julkaistiin **Kristian Enkvistin** kirjoitus *"Osaatko ohjata patjaa? 2"*. Se oli käännös Tukholman laskuvarjokerhon patjavarjojen koulutusohjeesta.

Laskuvarjourheilu 4/1978
Laskuvarjourheilu 1/1979
Laskuvarjourheilu 2/1979
Laskuvarjourheilu 3/1979

EDULLISET PATJAVARJOT DDR:stä TULEVAT!	
RL-10	Kuuluisa useista merkittävistä voitoistaan, mutta silti hinnaltaan edullinen:
	Varjo hyppykunnossa ..... mk 4200
	Kupu + sisäpusssi + apuvarjo ..... mk 3200
Varavarjo BE-8S	varjo käyttökunnossa ..... mk 1720
	pelkkä kupu ..... mk 1330
OTA YHTEYS	
Edustusliike HARALD O. TANDEFELT	
PL 48 13100 Hämeenlinna 10 puh. 917-21 675	

Laskuvarjomainos Laskuvarjourheilussa keväällä 1979

Itä-Euroopan laskuvarjovalmistajat, erityisesti Neuvostoliitto ja Itä-Saksa, yrittivät kilvan saada tuotteitaan kaupaksi myös länsimaissa. Tuotteet saattoivatkin olla aerodynaamisilta ominaisuuksiltaan erinomaisia, mutta niiden materiaaleja pidettiin merkittävästi länsimaisia heikompiina: ne eivät yksin-

kertaisesti kestäneet kulutusta. Itä-Euroopassa valtio tuki laskuvarjourheilua ja omisti hyppyalustot. Jos siis laskuvarjo tai muu varuste kului ja meni rikki, otettiin hyllystä uusi ja jatkettiin hyppäämistä. Länsimaissa jokainen joutui ostamaan omat varusteensa ja itse huolehtimaan niiden kunnossapidosta. Siksi itämaan ihmeet eivät houkuttelleet.

Itäisen Euroopan maiden edustajat usein kilpailumatkoillaan tekivät bisnestä myymällä erilaisia varusteita – voidaan arvella, että saattoivat olla valtion omaisuutta – kuten KAP-3 varolaukaisimia tai tarkkuuskorkeusmittareita. Tämän yksityisyritteliäisyyden tavoitteena oli tietenkin saada kallisarvoista länsivaluutaa. Tällainen kaupankäynti itäeurooppalaisten kanssa kuitenkin kuihtui pian, koska lännestä saatiin – erityisesti, jos se ostettiin kisareissuilla ja tuotiin maahan ohi tullin – edullisesti parempilaatuisia varusteita, laskuvarjoja ja muuta aiheeseen liittyvää.

Edellä olevan mainoksen julkaisi lähinnä purjekoneiden ja niiden varusteiden – pelastusvarjot mukaan luettuna – maahantuontiin erikoistunut hämeenlinnalainen **Harald O. Tandefelt**. Historiahepun käsityksen mukaan yhtään RL-10 laskuvarjoa ei Suomeen ostettu. Itäsaksalaiset tekivät varjolla hyvää työtä, mutta edellä kuvattujen materiaaliongelmiensä vuoksi sitä ei kuitenkaan kukaan halunnut ostaa. Tämän tarinan otsikko (*"Edulliset patjavarjot DDR:stä tulevat!"*) ei siis pitänyt paikkaansa: eivät tulleet!

Laskuvarjourheilu 2/1979
Eero Kausalainen 19.9.2021

Hyppymestarikoulu - taas Räyskälässä

Suomen Ilmailuliitto järjesti vuoden 1979 ensimmäisen hyppymestarikurssin Räyskälässä 22. - 29.4.1979. Kurssin vetäjänä toimi jo totutusti liiton laskuvarjotoiminnanohjaaja Eero Kausalainen, apunaan Esa "Mini" Mikkonen Suomen Laskuvarjokerhosta. Kurssin ohjelma oli vakiintunut pääpiirteiseltä sisällöltään, mutta jokaisella kurssilla tehtiin pieniä muutoksia tai täydennyksiä sisältöihin.

Kurssille osallistuivat ja sen suorittivat **Raimo Ahola** (Oulun Laskuvarjokerho), **Anssi Horppu** (Utin Laskuvarjokerho), **Antti Kausalainen** (Utin Laskuvarjokerho), **Maurits Kouhia** (Turun Laskuvarjourheilijat), **Hannu Leskinen** (Suomen Laskuvarjokerho), **Reijo Suutarinen** (Tampereen Laskuvarjokerho), **Risto Tahvanainen** (Imatran Ilmailukerho) ja **Arno Ylhä** (Turun Laskuvarjourheilijat). Kurssille olisi ollut tulossa lähes kaksinkertainen määrä oppilaita, mutta kurssiohjelman käytännön harjoitusten (hyppymestari- ja kouluttamistaidon harjoitukset) vuoksi suurin mahdollinen oppilasmäärä oli kahdeksan.

Maurits Kouhia kirjoitti kurssista artikkelin Laskuvarjourheilun numeroon 2/1979. Kouhia kirjasi juttuun tärkeiksi kokemiaan oppeja. Kerhojen menetelmien yhdenmukaistaminen oli yksi näistä. Esi-merkkinä tällaisesta hän esitti laskuvarjokirjojen täytön, joka on kirjavaa eri kerhoissa. Hän myös piti tärkeänä oppina sitä, että *"...oppilaalla pitäisi olla yksi ja vain yksi tapa tehdä asia, olipa kyseessä sitten varavarjon heitto, varjokirjan täyttö tai mikä muu tahansa..."*

Kouhian kurssijutussa epäiltiin kurssin aikana tapahtuneen aivopesua. Lisäksi hyppymestarioppilaita myös oli kehotettu EPÄILEMÄÄN AINA HIEMAN. Historiaheppu – asiaan jotenkin sekaantuneena – selventää, että viimeksi mainittu liittyi kurssilla annettuun ohjeistukseen olla aina varuillaan ja pysyä huolellisena, eikä suorittaa tarkastuksia ajattelematta ja rutiinilla.

Laskuvarjourheilu 2/1979
Eero Kausalainen 19.9.2021

Kouluttaja Korvassa

Kajaanissa toimi piskuinen Kainuun Laskuvarjokerho, joka oli aikaisemmin kunnostautunut ensisijaisesti eritasoista Para-Ski kilpailujen järjestäjänä. Kehon edustajia ei juurikaan – **Heikki Punjua** lukuun ottamatta – nähty kansallisissa hyppykisoissa tai muissa tapahtumissa. Keväällä 1979 sieltä kuului kuitenkin kummia. Kerho oli ”salaa” kehittänyt merkittävää koulutusinnovaatiota, jota esiteltiin ja kokeiltiin ensimmäisen kerran julkisesti edellisen tarinan hyppymestarikurssilla.

Kerho oli kehittänyt omaa koulutustoimintaansa varten radiolähetinvastaanotin yhdistelmää, jolla arveltiin voitavan saada merkittävää hyötyä hyppykoulutuksessa. Oppilasradion idean isä oli **Seppo ”Setti” Korhonen**. Kerho luovutti laitteistonsa kokeiltavaksi hyppymestarikurssille, joka innolla paneutuikin asiaan.

Maakouluttajan radio oli jokamiehen lyhytaaltolähetin (5 W, 27 MHz). Oppilaalla oli kypärään kiinnitetty pieni vastaanotin. Oppilaalle viesti saatiin kypärään korvan läheisyyteen kiinnitetyn pienen kuulokkeen avulla – ja toivotavasti myös siirrettyä oppilaan tajuntaan.

Kuuloke oli kiinni kypärässä, mutta se oli korvanappimallia, jota ei kuitenkaan jostain syystä (hygienia?) haluttu painaa korvaan sisään.

Mestarikurssilaiset kehuivat kilvan laitteen ideaa, joskin teknisen toteutuksen arveltiin vaativan vielä lisäpohdintoja. Mm. antenni saattoi joskus olla ongelma, samoin kuulokkeen johdin saattoi joskus irtoilla. Kurssilaiset esittivät käyttökokemusten perusteella mm. seuraavia toteamuksia:

- käyttö olisi erityisen suositeltavaa ensimmäisillä hypyillä tai myös itselaukaisuilla, miksei myös ensimmäisillä patjahypyillä
- vastaanotin olisi ehkä paras sijoittaa hyppypuvun sisään piiloon
- vastaanotin pitäisi kytkeä päälle jo maassa
- radion käyttö ei koskaan saa korvata mitään osaa koulutuksesta
- lähettimen käyttäjänä on oltava kokenut hyppääjä – ainakin alkeishypyillä (hyppymestari?),

Kajjaanilaisten kokeilu oli luultavasti ensimmäinen laatuaan tai oli ainakin ensimmäinen, joka todella otettiin käyttöön pienistä lastentaudeista huolimatta. Laitteisto ei ollut mahdollisesti hintava. Lähettimen maksoi kaupassa 900 – 1 000 markkaa. Vastaanottimen rakennuttaminen (valmiit vastaanottimet

eivät olleet sellaisinaan soveltuvia hyppykäyttöön) maksoi kerholle noin 250 – 300 markkaa. La-puhelimen käyttö edellytti myös radiolupaa, joka maksoi 40 markkaa.

Seuraavan vuosikymmenen aikana laskuvarjokerhot hankkivat tästä kokeilusta kiinnostuneina vähitellen joitakin laitteita, esimerkkinä Oulun Laskuvarjokerho. Niin kauan kuin käytettiin La-puhelimia, ne olivat kovin häiriöalttiita, eikä käyttö yleistynyt kaikkiin kerhoihin. Oululaisten kokemuksiin liittyi häiriöalttius siten, että oppilas saattoi joutua kuuntelemaan kalastajien keskustelua Jäämerellä tai rekkakuskiä keskinäistä viestintää.

Myöhemmin tekniikka kehittyi ja La-puhelimet korvattiin kätevämmillä ja teknisesti kaikin puolin edullisemmilla VHF-lähettimillä, joita kaikki kerhot käyttivät pakollisena varusteena koulutuksessa 1990-luvulta alkaen.

Laskuvarjourheilu 2/1979 (piirros: Arto Mattila)
Eero Kausalainen 19.12.2019

Schlecht Saksasta

Ilmailuliitto järjesti Utissa 30.4. - 5.5.1979 Taito- ja tarkkuusvalmennusleirin yhteistyössä puolustusvoimien kanssa. Leirillä oli valmentajana kilpailumatkoilta ja edellisvuoden lyhyestä Suomenvierailusta tuttu Saksan Bundeswehrin kapteeni **Helmut Schlecht**.

Oikealla valmentaja Helmut Schlecht. Vasemmalla "tuomiota" kuulemassa tamperelainen Veikko "Vexi" Korhonen. Kuva: Eero Kausalainen

Valmentaja Helmutilla oli lähes neljätuhatta hyppyä ja hän oli toiminut myös Saksan Liittotasavallan edustusjoukkueen valmentajana. Helmutin meriitit olivat kovat. Hän oli ollut Saksan maajoukkueessa edustushyppääjänä vuosina 1967 – 1974. Vuodesta 1973 lähtien hän oli Saksan armeijan päätoiminen hyppyvalmentaja ja taito- ja tarkkuushyppyjoukkueiden johtaja. Hän oli vierailut valmentajana muun muassa Sveitsissä, Itävallassa ja Tanskassa. Helmutin paras kilpailusaavutus oli vuoden 1978

Zagrebin MM-kisojen joukkuetarkkuuden pronssimitali ja Saksan toinen sija joukkueiden välisessä yleiskilpailussa.

Viime vuoden lyhyehköstä leiristä oli osanottajilla hyviä kokemuksia. Leirikokemus ei ollut tälläkään kerralla lainkaan huono – nimi Schlecht (= huono) ei siis ollut enne. Suomalaisia hyppääjiä paikalle oli saapunut 21, joista valtaosa kahlasi läpi koko leiriohjelman. Nyt oli enemmän aikaa, kuin edellisen vuoden pikavisiitillä.

Helmut oli tuonut mukanaan omat videolaitteensa, joiden avulla hyppyjen arviointi oli verrattomasti kiikariarvostelua tehokkaampaa, jokaisen voidessa itse todeta videolta omat suorituksensa. Laskuvarjourheilun mukaan *"...moni hyppääjä haroi päättään, kun näki oman voltinsa tai käännöksensä leviävän, mutta samalla löytyi usein virheiden syyt..."*

Kouvolan Sanomat puolestaan siteerasi leirin osanottajaa, moninkertaista edustusjoukkuehyppääjää **Markku Jääskeläistä**:

"Harjoittelu on nyt tehokkaampaa etenkin, kun jokainen voi jälkikäteen seurata hyppeään nauhalta. Hyvin harva hyppääjä itse asiassa tarkkaan tietää mitä hän ilmassa tekee. On tärkeää, että itse näkee hyppeänsä..."

Tällä kerralla Schlecht oli tuonut omat videolaitteensa mukanaan, mikä tehosti merkittävästi valmennustilaisuuden antia. Suomeen saatiin ensimmäiset maavideot vasta seuraavana vuonna. Kuva: Eero Kausalainen

Kuten kommentaiteista voi päätellä, tämä oli vielä – ainakin melkein – aikaa, jolloin isä lampun osti ja sen valossa voitiin nähdä kaikki niin tarkkaan. Suomessa ei vielä ollut kotimaisia videolaitteistoja, mutta Helmutin "tötteröt" epäilemättä korostivat sellaisten tarvetta ja merkitystä niin taitohypyn kuin relatiivihyppyjenkin valmennuksessa ja tuomaritoiminnassa. Ilmavideoista ei tässä vaiheessa vielä kukaan edes uneksanut.

Leiri oli erityisesti taitohyppääjille erittäin tärkeä, koska siellä saatiin paljon perustavaa laatua olevaa tietoa varusteista, perusharjoittelusta eri vaiheineen ja tyypillisten virheiden esittelyineen sekä rakenne- huippu- ja taktiikkaharjoittelusta. Käsitteiden avaamiseksi katso Laskuvarjourheilu 2/1979)

Leirin lopullisten tulosten kannalta oli merkityksellistä, että tapahtuman järjestänyt ja siihen itsekin puolustusvoimien valmennusryhmän puolelta osallistunut Hannu Laitinen kirjasi tarkkaan muistiin Schlechtin ohjeita ja laati Laskuvarjourheilu-lehden numeroon 2/1979 laajan hyvin kuvitetun artikkelin *"Tempputa Helmutin tapaan"*. Näin saattoivat osallistujat kerrata valmennustapahtuman oppeja jälkikäteen ja ne, joilla ei ollut mahdollisuutta osallistua, saivat myös käyttönsä paljon tärkeitä perustietoja ja vihjeitä. Laitinen kiteytti Schlechtin oppeja ja niiden merkitystä artikkelinsa loppuksi:

"Tätä Helmutin ohjelmaa voidaan pitää tällä hetkellä olosuhteisiimme nähden ehdottomasti parhaana tyylihyppyjen oppimis- ja valmentautumisohjelmalla, josta jokaisen lupakirjaansa "vääntävänkin" on syytä ottaa oppia. Säästyy monta markkaa..."

Valmennusleirillä oli Helmutin lisäksi muutakin kansainvälistä väriä. Tapahtumaan osallistuivat myös Ruotsin laskuvarjoliiton (Svensk Fallskärmsförbundet - SFF) edustajat, taito- ja tarkkuushyppyvete-raani **Uno Alfors** ja liiton palkattu 'SFF-konsulent' **Lars Wennström**.

Laskuvarjourheilu 2/1979

Kouvolan Sanomat 4.5.1979

Punabaretit, Laskuvarjojääkärikoulu 1962–1996 (2003): Hannu Laitisen osuus "Laskuvarjotoiminta ja ilma-alukset"

Eero Kausalainen 17.12.2019

Sotilashyppääjämme menestyvät Tanskassa

Pohjoismaiset laskuvarjojääkäripäivät järjestettiin Tanskan Aalborgissa 24. – 27.5.1979. Jääkäripäivien tärkein tapahtuma oli aina laskuvarjohyppykilpailu. Lajeina olivat henkilökohtainen ja joukkuetarkkuus sekä niiden perusteella määräytyvä maitten välinen kokonaismestaruus.

Vaikka tämä historia ei kerro varsinaisesti sotilashyppytoiminnasta, on tämän tapahtuman suomalaisilla osanottajilla erittäin vahvat siteet Suomen urheiluhyppäämiseen. Suomesta oli matkaan lähetetty entisen LuKT:n takavuosien pitkäaikaisen jäsenen majuri **Heikki Siropään** johdolla kuusimiehinen osasto. Joukkueenjohtajana oli LuKT:n nykyinen jäsen kapteeni **Hannu Laitinen**. Molemmat siis erinomaisen tuttuja henkilöitä myös siviiliurheilun puolella. Samaa voitiin myös sanoa joukkueen kilpailijoista. **"Enska" Kilpinen, Jarmo Laamanen, Tatu Soini ja Kalle Savolahti** olivat kovin tuttuja herroja myös siviilien kisoissa ja SM-kilpailujemme palkintopalleilla ja myös Suomen maa-joukkueessa siviilipuolen arvokisoissa.

Pohjoismaisten laskuvarjojääkäripäivien kilpailuissa LJK:n joukkue oli ylivoimainen. Joukkuetarkkuuden voitti Suomi tuloksellaan 0143 pistettä. Henkilökohtaisessa tarkkuudessa saivat Suomen hyp-pääjät nelosvoiton:

Henkilökohtainen tarkkuus

1.	Olavi Kilpinen	0,03 m (neljä kierrosta)
2.	Jarmo Laamanen	0,36 "
3.	Tatu Soini	0,39 "
4.	Kalle Savolahti	0,65 "

Joukkuetarkkuus

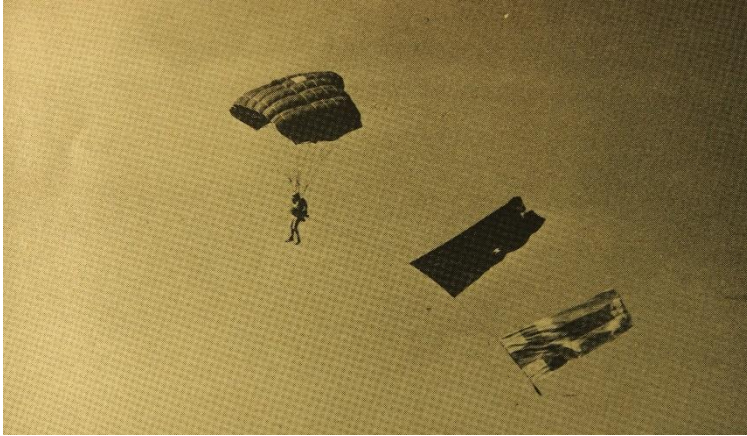
1.	Suomi	0143 pistettä
2.	Tanska	0593 "
3.	Ruotsi	1086 "
4.	Norja	1367 "

Laskuvarjourheilu 2/1979

Eero Kausalainen 20.12.2019

Räjähdys laskuvarjon varassa

Turussa järjestettiin uuden lentoasemarakennuksen vihkiäisten yhteydessä viikonloppuna 26. - 27.5.1979 ilmailupäivät, joihin oli saatu myös laskuvarjohyppysuorituksia. Niiden pääpaino ei kuitenkaan ollut paikallisen laskuvarjokerhon TLU:n harteilla, vaan neuvostoliittolaisilla ja oman Laskuvarjojääkärikoulumme kakkosjoukkueella.

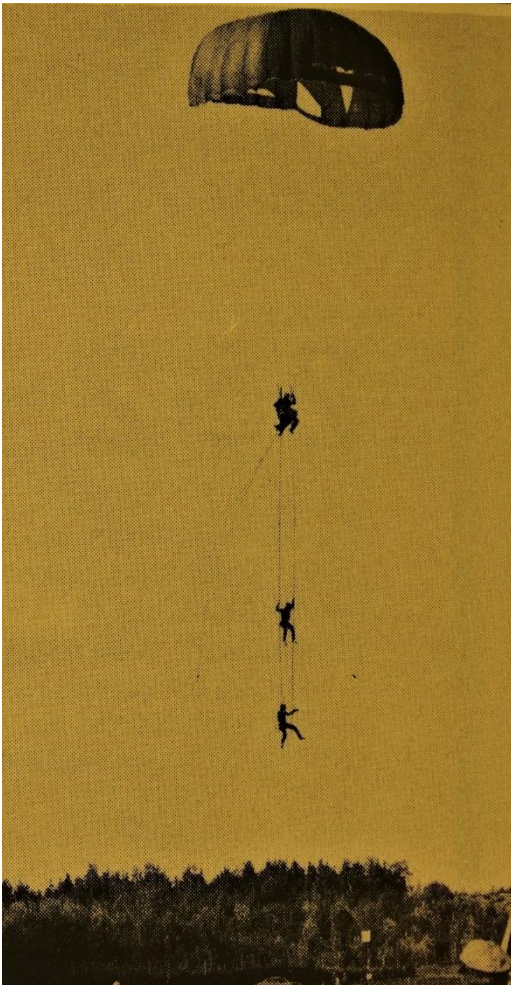
Neuvostoliittolaisen laskuvarjohyppääjän *Natalia Sergeevan* esittämä ”ystävyyden tervehdys”. Kuva: *Jyri Raivio*

Lentonäytöksissä neuvostoliittolaisilla oli kaksi huippuluokan taitolento- ja kolme laskuvarjohyppyesitystä. Tämän kirjoituksen luonteen vuoksi jätämme upeat lentoesityksen vähemmälle. Kotimaisille hyppyesityksille tiedotusvälineet eivät uhranneet palstatilaa. Ilmailu-lehdestä kävi ilmi, että niitäkin oli, mutta ei kerrottu millaisia.

Laskuvarjourheilun Turun kuulumisista kertoneen artikkelin mukaan ainoastaan lauantaina mukana olleet LjK:n hyppääjät”... *sai suorittaa alastulon katsojien kannalta edulliseen paikkaan, kun taas oman ”ilmavaivamme” oli laskeuduttava alueelle, jossa ei ollut paljon katsojia.*”

Laskuvarjourheilu-lehti kuvasi neuvostoliittolaisten näytöshyppyesitykset seuraavasti:

”...Neuvostolaisia hyppysuorituksia oli lauantaina kolme ja sunnuntaina neljä. Lauantaina hyppäsivät ensin **Natalia Sergeeva** eräänlaisen lippuhypyn, sitten **Viktor Kulikov**, **Petr Zadorov** ja **Anatoli Kubyschin**, kaikki kolme samalla varjolla ja trapetsilla roikkuen tekivät voimisteluliikkeitä alastullessaan. Näytöksen päätti **Boris Kondratiev** räjäyttämällä rakettipommin varjon varassa ...”

Seuraavan päivän esityksessä neuvostoliittolainen laskuvarjotaiteilija **B. Zurtsev** roikkui An-kakkosen alapuolella pitkän hinnan varassa. Koneen päästyä suotuisaan hyppypaikkaan hyppääjä irrottautui 300 metrin korkeudessa. Laskuvarjo avautui pakkolaukaisijan avulla.

Paikallisen hyppykerhon TLU:n **Arno Ylhä** suoritti tilaisuuden täyteohjelmaosuudessa - ennen varsinaisen lentonäytöksen alkua - loistavan hypyn Blanipurjekoneesta. Hyppääjä kiipesi 900 metrin korkeudessa seisomaan koneen siivelle, jossa viivähti hyvän tovin koneen vajotessa parisataa metriä. Sen jälkeen hän hyppäsi pois siiven etupuolelta ja avasi välittömästi varjonsa. Purjekoneista hypättiin noina aikoina aina silloin tällöin, yleensä näytöksissä, mutta joskus myös ihan hovin vuoksi. Tässä tapauksessa hyppääjä oli pitkä mies, joten tunkeutuminen Blanikin takaohjaamoon on jo sellaisenaan ollut urheilusuoritus.

Viktor Kulikov, Petr Sadirov ja Anatoli Kubyschin laskeutumassa samalla varjolla. Kuva: Arto Mattila.

Näinä vuosina nähtiin neuvostoliittolaisia hyppääjiä muutaman kerran myös muissakin lentonäytöksissä sekä Neuvostoliiton ilmailutuotteita markkinoivan ”Aviaexport” yhtiön suomalaisena agenttina toimineen Kaakon Rajakauppa Ky:n järjestämissä, itämaisten ilmailutuotteiden esittelytilaisuuksissa. Näissä

tapahtumissa pääsivät suomalaiset hyppääjät joskus hyppäämään legendaarisesta ”heinähäkistä”, An-2:sta. Näissä tilaisuuksissa myös nähtiin laskuvarjohyppyjä ”aika matalalta” sekä edellä kuvatun kaltaista köysiuroikuntaa lentokoneen alapuolella. Sitäkin tehtiin – ainakin Historiaheppun kerran päästessä katsomaan sitä koneesta käsin – järjettömän matalalla.

Laskuvarjourheilu 2/1979
Ilmailu 6-7/1979
Eero Kausalainen 20.9.2021

Fokker Boogie – vuosikymmenen hyppytaapahtuma

Uloshyppy Fokkerista. Kuva: Jorma Öster

Vuosikymmenen mittavin – ja koko laskuvarjohistoriamme tähänastisista suurin - hyppytaapahtuma Suomessa oli Suomen Laskuvarjokerhon 31.5. – 3.6.1979 Malmin lentoasemalla järjestämä ensimmäinen ”suuren maailman” Boogie, jossa koneena oli Norjasta käsin operoivan Air Executive As. lentoyhtiön kaksimootorinen potkuriturbiini-matkustajakone Fokker F-27-100 (LN-NPI), kutsumanimeltään Busy Bee. Kone vei kerrallaan ylös 44 hyppääjää. Jotkut suomalaiset olivat jo muutamia kertoja käyneet vastaavan tyyppisissä tapahtumissa ulkomailla. Suuremmalle hyppääjäjoukolle Suomessa – mukaan luettuna historiaheppu – tämä likimain tajunnan räjäyttävä tapahtuma oli jotain aivan uutta. Tähän aikaan jo seitsemää hyppääjää suurempien kuvioden yritys Suomessa edellytti erityisjärjestelyjä ja useimmiten muodostelmalentoa, johon keskivertohyppypilotilla ei ollut kummi-siakaan valmiuksia.

Tilaisuuden järjestelyistä Malmin kentällä vastasi SLK. Merkittävimpinä puuhamiehinä on erityisesti mainittu **Markku Heilimo** ja niihin aikoihin Suomessa vaikuttanut norjalainen hyppyveteraani **Kjell T. Olsen**. Pippalot olivat kaikin puolin onnistuneet: turvallisuus oli hyvä, sää oli hyvä, hyppyjä kertyi kohtuullisen mukavasti, hyyt olivat kohtuullisen laadukkaita, josta mainintana useat suuret kuviot, sokerina pohjalla uusi SE- ja PE-kuvio (25-way) sekä naisten kuuden hyppääjän kuvio.

Naisten ennätysmuodostelmassa olivat mukana **Inger Wallin (S)**, **Mia Elmsäter (S)**, **Eva Briath**, **Mervi Ikola (FIN)**, **Sari-Anna Pakarinen (FIN)** ja **Päivi Lappalainen (FIN)**.

20-way, yksi monista isoista kuvioista Boogeissa. Kuva: Jorma Öster via Laskuvarjourheilu

25-henkilön ennätyskuviossa olivat mukana **Karl Arneberg (N)**, **Argård (DK)**, **Eric Bäckström (S)**, **Mia Elmsäter (S)**, **Hans Falkeman (DK)**, **Bål Hansen (N)**, **Thorbjørn Hanger (N)**, **John Hanssen (DK)**, **Markku Heillimo (FIN)**, **Rickard Henrysson (S)**, **Albert Hindal (N)**, **Pertti Jompero (FIN)**, **Tom Kristensen (DK)**, **Onni Kuusisto (FIN)**, **Bent Laursen (N)**, **Mads Larsen (DK)**, **Pehr Lindal (N)**, **Esa Mikkonen (FIN)**, **Olaf Olsen (N)**, **Bo Sjöberg (S)**, **Reino Suonsilta (FIN)**, **Into Taskinen (FIN)**, **Inger Wallin (S)**, **Matti Veikkola (FIN)** ja **Bill Westergærd (DK)**. Ennätyshypyllä oli kuvaajana **Jorma Öster**.

Useimmille hyppy ennenkokemattoman nopean potkuriturbiinikoneen kapeasta sivuovesta oli todellinen elämys. Eikä tuntemus rajoittunut pelkästään henkisiin. Turkulainen **Arto Mattila** kuvasi fyysisempiä kokemuksia *Laskuvarjourheilussa*:

”... Yhdessä kierrettiin paikkoja ja ihmeteltiin Fokker-merkkejä, joita oli kertynyt muutamille: Fokker-merkki oli yleensä suurehko mustelma tai mustelmia olkapään tai kyynärvarren tienoilla, joita sai uloshypystä, jollei ollut varovainen. Kone kuulemma kulki melko vauhdikkaasti. Ehdottomasti komein oli Deekiksellä [Ilari Degerlund, SLK], jonka toinen käsi oli paksu kuin pullapitko...”

Edellisen joukkueen viimeiset katoamassa kapeasta oviaukosta avaruuteen. Tässä saattoi päästä komean Fokker-merkin omistajaksi. Kuva: Martti Vieru

Myös Historiahepulle jäi ensimmäisen Boogie-hypyn uloshypystä elävä muistikuva:

*”Olin suunnitellun muodostelman alkupäässä kolmantena, edessäni kaksi pohjan muodostajaa. Kun saimme uloshyppykomennon, pohjamiehet juutuivat kapeaan oviaukkoon, josta eivät sopineet yhtä aikaa ulos. Takaa tuli kuitenkin kova paine, kun muu joukkue pyrki ovelle. Lopulla paine kasvoi niin suureksi, että pohjamiehet pusertuivat edessäni ulos ovesta, kuin korkki kuohujuomapullosta. Itse seurasin perässä, kuin se kuohujuoma. Rajun ulospurskautamisen vuoksi pohjamiehet eivät pysyneet yhdessä. Muistan, kuinka toinen pohjamiehistä pyöri edessäni, kuin tynnyri. Ei siitä näillä pohjilla voinut mitään järjestistä syntyä. Ja se uloshyppykin meni poskelleen, koska emme päässeet lähtemään ulos heti komennosta ja kone oli tosi nopea. Tulin maahan omakotialueelle, johonkin näissäkin karkeloissa mukana olleen **Kuusiston Onnin** kotikulmille Suutarilaan. Onneksi löytyi ystävällinen sivullinen, joka toi kentälle...”*

Vapaapudotuskuvaaja **Jorma Öster** SLK:sta ja **Martti Vieru** TLU:sta dokumentoivat tapahtuneen kiitettävällä tavalla. *Laskuvarjourheilussa* nähtiinkin komeita kuvia Suomessa ennennäkemättömän suurista kuvioista.

Tästä hienosta hyppytapahtumasta oli hyviä tarinoita *Laskuvarjourheilun* numeroissa 2 ja 3/1979. Tapahtumasta raportoivat värikkäästi Norjan Karl Arneberg ja **Arto Mattila** suoraan Suomen Turusta. Arto hieman päivitteli omassa jutussaan, että kovin oli vähän väkeä Suomesta Kehä III:n ulkopuolelta. Turusta oli pieni joukko, mutta muista kerhoista vain joitakin yksittäisiä hyppääjiä.

Tarkasteltaessa Boogiessa hypänneiden hyppääjien varusteita, ilmenee tapahtumassa otetuista valokuvista, että tilaisuuteen enää vain muutamalla hyppääjistä oli rintapakkaus-varavarjo (banaanilaukku). Varustevallankumous alkoi siis olla kokoneiden relatiivihyppääjien osalta täydellinen. Lähes kaikilla oli päävarjona patja, reppuvaljasjärjestelmänä piggy-pack tai tandemit – tämä oli siis ennen kuin tandemhypyistä tiedettiin Suomessa mitään - jossa pää- ja varavarjo ovat hyppääjän selkäpuolella.

”Kuivien vetäminen” ja uloshypyn harjoittelu ei ollut ihan helppoa hyppykoneen suuren koon vuoksi. Tellinkejä tarvittiin. Kuva: Martti Vieru

Häpeä tunnustaa, että Historiaheppu SIL:n laskuvarjomiehenä oli jälkijunassa tässä varustevallankumauksessa. Boogien aikana selässä oli vielä ylijäämäreppu, jossa PC ja etupuolella banaanilaukussa pyöreä, ei ohjattava kupu. Asiaan tuli parannus pari viikkoa Boogien jälkeen. Tapahtuma oli niin merkittävä, että kotimainen laskuvarjourheilun erikoislehtikin sen huomioi numerossaan 2/1979: *”HUHUTAAN, että Kausalaisen Eero olisi luopumassa rakkaista ylijäämistään ja siirtymässä nykyaikaan (= patja + tandemit).”* Vielä seuraavassakin *Laskuvarjourheilussa* kommentoitiin asiaa. Monilla taito- ja tarkkuushyppääjillä siirtyminen tandemvarusteisiin kesti vielä hieman tätäkin kauemmin, koska he arvioivat tandemvarustuksen hidastavan taitohyppysarjan tekoa.

Ympäristötekijöiden ynnä moninaisten muiden syiden vuoksi myydään hyväkuntoinen, hyvin opetettu ja erittäin luotettava sinikeltainen PC -Mk II + sukka + MA-1 + ylijäämävaljaat ja -reppu + ylijäämävaravarjo reppuineen + apuvarjo.

Eero Kausalainen
puh. 90-37 8077 virka-aikana

"SLK oli nähnyt vaivaa Boogien ja sen eri toimintojen suunnittelussa. Esimerkiksi kenttäkuljetukset – hyppääjien keräily maalialueelta - toimivat loistavasti. Kuvassa edessä oikealla 25-hyppääjän ennätyskuviossa mukana ollut ja Dytter varoittimien kehittäjänä tunnettu tanskalainen Mads Larsen. Kuva: Martti Vieru.

Boogiessa käytettyä lentokonetyyppiä ei ollut käytetty hyppytoimintaan Suomessa. Kone-tyyppi tuli kuitenkin kovin tutuksi laskuvarjojääkäreille vuodesta 1980 alkaen, jolloin ilma-voimat vuokrasi kaksi Fokker F-27-Mk 100 tyyppiä. Niiden merkittävä käyttäjä tuli olemaan Laskuvarjojääkärikoulu.

Vuosikymmenen laskuvarjotapahtuman ryhmäkuvassa oli paljon hyppyonnen hykerryttämiä laskuvarjohenkilöitä. Kuva: Eero Kausalainen

Tapahtumaan osallistui ryhmäkuvien perusteella laskettuna ainakin noin 60 henkilöä, todennäköisesti enemmänkin. Pääosa oli Helsingistä, mutta joukossa myös turkulaisia ja tamperelaisia – hämmästyttävän vähän Helsingin ulkopuolelta. Muista pohjoismaista oli paikalle saapunut 15 – 20 hyppääjää.

Suomessa ennen Fokker-Boogien alkua järjestetyllä relatiivihyppäjien valmennusleirillä valmentajana toimi norjalainen Bent Laursen. Kuva: Eero Kausalainen

Ennen varsinaisen Boogien alkua järjestettiin Malmin kentällä ilmailuliiton tuella ja Suomen Laskuvarjokerhon toteuttamana vajaan viikon mittainen harjoitusleiri relatiivihyppääjille. Leirin aikana hyppykoneina olivat kerhon oma Pilatus Porter ja leiriä varten vuokrattu Cherokee Six. Leirin aikana oli

mahdollisuus hypätä 13 hyppääjän muodostelmia. Leirille oli saatu valmentajaksi norjalainen **Bent Laursen**.

Laskuvarjourheilu 1/1979

Laskuvarjourheilu 2/1979

Laskuvarjourheilu 3/1979

Suomen Laskuvarjokerho ry: Vuosikertomus 1979

Punabaretit, Laskuvarjojääkärikoulu 1962–1996 (2003): Hannu Laitisen osuus ”Laskuvarjotoiminta ja ilma-alukset”

Kalevi Keskinen, Kari Stenman 1992: Suomen Ilmavoimien lentokoneet 1918-1993

Eero Kausalainen 20.9.2021

Money-Meeting Tampereella

Ja oliko sitä elämää enää Fokker-Boogien jälkeen? Jo vain. Olihan sitä. Vain melko vähäinen osa Suomen laskuvarjohyppääjistä kävi ylevöittämissä mieltään tässä hienossa tapahtumassa. Muualla jatkui hyppyarki ennallaan. Se tarkoitti esimerkiksi sitä, että Tampereen Laskuvarjokerho järjesti Tampereen Härmälän lentokentällä 9.-10.6.1979 jo perinteeksi muodostuneen rahakilpailun, Money Meetingin. Ensimmäinen vastaava kisa oli ollut jo vuonna 1973. Kilpailun nimen mukaisesti siinä kilpailtiin rahapalkinnoista.

Kilpailuissa oli tarkoituksena hypätä henkilökohtaista tarkkuutta A- ja B-sarjoissa sekä lisäksi kilvoitella näytöshypyissä nelimiehisin joukkuein. Sää oli kuitenkin lauantaina toivoton, jonka vuoksi väki kerääntyi sankoin joukoin ”Paraperälle” sään tekoon. Para-Perä oli Laskuvarjotarvike Ky:n toimipiste Tampereen Hervannassa. Säänteko onnistui hyvin, koska seuraavana päivänä säätila oli erinomainen. Samaa ei voitu sanoa hyppääjien tilasta – ei ainakaan heti aamusella. Iltapäivään mennessä sekin oli jo kohentunut ilmailullisempaan tilaan.

A-sarjan voitti LJK:n **Olavi Kilpinen**, B-sarjan **Raimo Ahola** OLK:sta. A-sarjassa oli yhdeksän ja B-sarjassa 11 osanottajaa. Kilpailussa käytettiin ensimmäistä kertaa Suomessa sähköpläkää.

Kilpailun yhteyteen suunniteltua näytöshypykilpailua ei ajan puutteen vuoksi voitu toteuttaa.

Laskuvarjourheilu 2/1979

Tampereen Laskuvarjokerho 1993: Tampereen Laskuvarjokerho – 25 vuotta

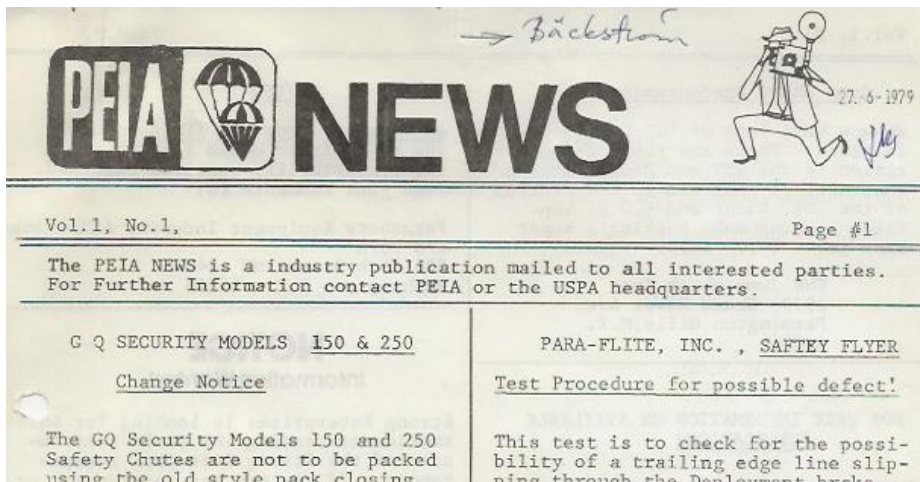
Eero Kausalainen 21.9.2021

Turvallisuustietoa maailmalta

FAI:n laskuvarjokomitean julkaisemat turvallisuus-bulletiinit olivat merkittävä uusi askel turvallisuustietouden hankkimisessa ja jakamisessa. Liiton laskuvarjovirkailija keräsi ja jakoi edelleen näistä saatuja tietoja. Lisäksi vastaavaa aineistoa saatiin Suomen Ilmailuliiton tilaamista monista laskuvarjourheilulehdistä, joita saatiin esimerkiksi USA:sta, Englannista, Itävallasta ja kaikista pohjoismaista. Liitto tilasi lehtiä siten, että se lupasi oman kotimaisen Ilmailulehtemme veloitusetta, jos SIL saisi ”vaihtarina” tilalle ulkomaisen laskuvarjourheilujulkaisun. Tämä järjestely toimi yllättävän hyvin. Eri maiden liitot ja yksityiset lehtien julkaisijat suostuivat empimättä tällaiseen vaihtokauppaan.

Vuosikymmenen lopulla kaikki merkittävimmät laskuvarjovalmistajat alkoivat julkaista erilaista, valmisteitaan koskevaa turvallisuusaineistoa. He julkaisivat tiedotteitaan sekä suoraan että USA:n laskuvarjonvalmistajien yhteisorganisaation PEIA:n (Parachute Equipment Industry Affiliates, myöhemmin PIA) välittämänä.

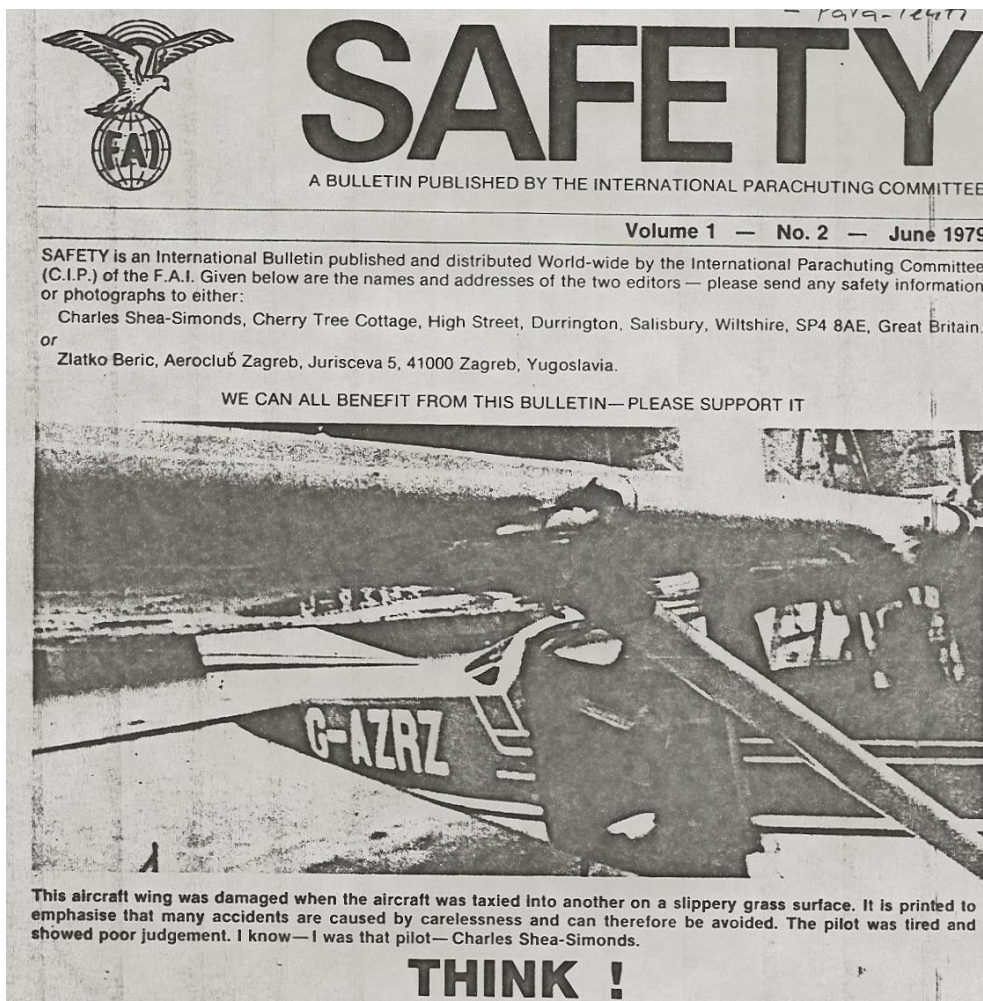
Ulkomaisen turvallisuustietouden jakaminen suomalaisille laskuvarjourheilijoille ja kerhoille käynnistyi laajemmassa mitassa vasta 1970-luvun jälkipuoliskolla Laskuvarjourheilu-lehden perustamisen ja ilmailuliiton laskuvarjotiedotusjärjestelmän kehittämisen jälkeen.

Kuten viereisen tiedotteen ylä-laidan merkinnöstä ilmenee, tämä tiedote löysi ensin tiensä Ilmailuhallitukseen, josta laskuvarjotarkastaja välitti sen edelleen ilmailuliittoon. Tiedotteesta ilmenee myös, että valmistajajärjestö oli yhteistyössä USA:n laskuvarjoliitto USPA:n kanssa.

PEIA alkoi julkaista kaikelle kansalle tarkoitettua uutislehtistään kesäkuussa 1979. Sen ensimmäisessä numerossa,

josta näyte edellä, oli tiedotteen tilausohjeet. Ensimmäisen julkaisun aiheita oli paljon. Niistä tärkeimpinä voisi mainita patjavarvarjo Safety Flyerin (Para-Flite Inc.) tarkastusohjeet, kysely Strong 26 Ft LoPo (Strong Enterprises) käyttäjäkokemuksista, auringon laskuvarjolle aiheuttamat vauriot ja Wonderhog-varavarjon (Bill Booth / Relative Workshop) repun (vaarallinen) modifiointi Safety Flier patjavarvarjolle.

Oma ilmailuviranomaisemme oli aktiivinen ja saikin yhteyksiä eri valmistajiin ja sai niiltä heidän valmisteitaan koskevaa turvallisuusaineistoa. Ilmailuhallitus sai luonnollisesti laskuvarjojen turvallisuuteen liittyvää aineistoa myös muilta ilmailuviranomaisilta. Laskuvarjotarkastaja **Lars Bäckström** oli ansiokkaan aktiivinen kaiken käsiinsä saaman tiedon välittämisessä edelleen ilmailuliiton käyttöön.

Loistava asia oli myös FAI:n laskuvarjokomitea CIP:n julkaisema Safety Bulletin, joka kuitenkin jäi valitettavan lyhytikäiseksi.

Jonkin verran saatiin

lisäksi turvallisuuteen ja laskuvarjojen tekniikkaan liittyvää tietoa myös Laskuvarjojääkärikoulun pakkaamolta, jonka kanssa tieto kulki hyvin molempiin suuntiin. LJK sai valmistajien turvallisuusaineistoa, mutta liitto saattoi toimittaa usein myös sellaista omien kanaviensa kautta saamaa aineistoa,

joka ei olisi muuten ehkä päätenyt sotaväen käyttöön. Edellisellä vuosikymmenellä aloitettu yhteistyö jatkui edelleen molempia osapuolia hyödyttävällä tavalla.

Liiton maailmalla kulkevien luottamusmiesten ja laskuvarjotoiminnanohjaajan verkostoitumisen ansiosta tietoja alkoi tulla myös laskuvarjoliitoilta, joiden kanssa syntyi tulevana vuosina paljon käytännöllistä turvallisuus- ja koulutusyhteistyötä.

Parachute Equipment Industry Affiliates (mailing date 12th June 1979): PEIA News, Vol 1. No 1
Eero Kausalainen 12.12.2019

Malmin jengi riehuu ja häiritsee

Malmin lentokentän toimintaan oli koko 1970-luvun ajan liittynyt aika ajoin valituksia lentomelusta. Häiritsevää melua myös tutkittiin. Viranomaiset tekivät kentän lähialueella melumittauksia. Eniten valituksia taisi tulla siitä isosta kulmikkaasta, ylätasoisesta yksimoottorisesta lentokoneesta, jossa oli punaiset siivenkärjet ja josta putosi usein ihmisiä. Suomen Laskuvarjokerhon Pilatus Porter ei toki ollut läheskään äänekkäin Malmin kentällä säännöllisesti operoivista lentokoneista. Se oli kuitenkin helposti tunnistettavissa maalauksensa, erikoisen ulkomuotonsa ja siitä putoilevien ihmisten vuoksi.

Melumittauskaan ei vahvistanut Porteria suureksi syntiseksi: lentokentän ympäristön melusaasteen (pääosin tieliikennemelua) vuoksi hyppykoneen melutaso oli mahdollista mitata ainoastaan lentoonlähdön aikana ja ensimmäisiä oppilaita pudotettaessa 1 000 metrin korkeudesta tai sen alapuolelta. Koneen noustua tätä korkeammalla ei sen aiheuttamaa melua voinut enää mitata, koska ympäröivän liikenteen melutaso ylitti lentokoneen melun.

1970-luvun jälkipuoliskolla SIL:n toiminnanjohtaja määräsi laskuvarjovirkailijana toimineen Historiahepun osallistumaan tarkkailijana Malmin Sosialidemokraattien paikallisyhdistyksen järjestämään tilaisuuteen, jossa esiteltiin Malmin kenttälueen tulevaisuutta uutena lähiönä. Tilaisuus olikin mielenkiintoinen. Helsingin kaupungin asemakaava-arkkitehdit esittelivät lennokkaita visioitaan, kuinka kenttälue rakennetaan täyteen asutusta, koska kaupunki tarvitsee lisää asuntoja. Ja kuinka lentomelukin saataisiin näiden suunnitelmien sivutuotteena hoideltua.

Hienojen esitysten jälkeen Malmin demaryhdistyksen edustajat antoivat puheenvuoron yleisölle. Taisivat odottaa aplodeja, aaltoja ja hurraahuutoja. Niitä ei tullut. Yleisö ryttäsi suunnitelmat jokseenkin täysin. Kertoivat kaupungin herroille, kuinka hieno ja rauhallinen viher- ja ulkoilualue kenttä ja sen ympäristö ovat. Linnut laulavat ja puput puputtavat. Eikä tällä hienolla ulkoilualueella melu häiritse, mutta voisiko tuolle liikennemelulle jotain tehdä...?

Maailma oli kuitenkin muuttumassa. Ympäristötietous on hyvä asia, mutta sen logiikkaa on joskus vaikea ymmärtää. Ensin rakennetaan lentokenttä kauaksi kavalasta maailmasta, keskelle ei - mitään ja kauaksi asutuksesta. Sitten asutus leviää kentän laitamille ja muuttajat, jotka ovat tieteen tahtoen muuttaneet lentokentän lähialueelle, alkavat valittaa lentomelusta. Näin on käynyt ja tuli käymään muuallakin seuraavan ja sitä seuraavienkin vuosikymmenien aikana. Jopa kaukana korprien kätöksissä olleella Räyskälä lentopaikalla.

Ilmailuhallitus oli pakotettu ympäristösyistä 15.6.1979 rajoittamaan Malmin lentokentän lentotoimintaa siten, että aukioloajat olivat arkisin kello 8:00 – 21:00, lauantaisin ja pyhien aattona 9:00 – 18:00 ja pyhäpäivinä kello 11:00 – 18:00. Näiden aikojen ulkopuolella oli mahdollista harjoittaa jonkinlaista lentotoimintaa rajoitettuna aikoina, mutta ei lainkaan häiritseväksi katsottua toimintaa, kuten lentokoneiden läpilaskuja ja laskuvarjohyppytoimintaa.

LIIKENNEMINISTERIÖN PÄÄTÖKSELLÄ ON LASKUVARJOHYPPYTOIMINTA MALMIN LENTOKENTÄLLÄ SALLITTU VIKONLOPPUISIN VAIN: LA. 9–18, SU. 11–18.

Lentotoiminnan rajoitukset alkoivat tästä vähitellen laajentua myös muualle Suomeen, mutta niistä alkoi olla merkittävää haittaa laajemmin vasta seuraavilla vuosikymmenillä. Malmin kentällä erityisesti hyppylentojen ongelmaksi tuli Helsinki-Vantaan lentoaseman alati lisääntynyt liikenne, jonka vuoksi Malmin kentän hyppytoimintaa alettiin yhä lisääntyvästi rajoittaa lennonvarmistukseen liittyvin syin.

Ilmailu 6 – 7/1979
Laskuvarjourheilu 2/1979
Eero Kausalainen 12.12.2019

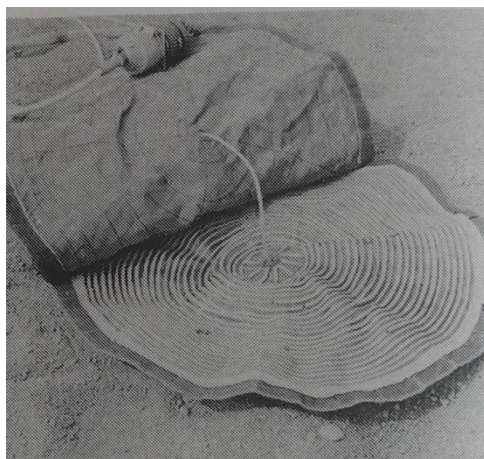
Taito- ja tarkkuus-SM, jälleen Utissa

Kilpailua olivat hakeneet Oulun Laskuvarjokerho - juhlistaakseen kymmenettä toimintavuottaan - ja kisat jo usein aiemmin järjestänyt Utin Laskuvarjokerho. Laskuvarjourheilun kisajutun kirjoittaja, Utin suunnalla vaikuttanut **Antti Kausalainen** pohdiskeli, olisiko kisat sittenkin pitänyt myöntää OLK:lle, joka on antanut kuluneina kymmenenä vuotena vahvan panoksen suomalaiselle laskuvarjourheilulle. Kun kisat on yleensä järjestetty etelässä, olisi ainakin jutun kirjoittaja suhtautunut positiivisesti myös niiden pitämiseen (kerrankin) pohjoisessa. Mielipiteensä tueksi hän esitti myös tilastoja. 1970-luvulla taito- ja tarkkuus-SM-kilpailuja oli kymmenen, joista viisi oli järjestetty Utissa. Muut kisaisännät olivat olleet Tampere, Pori, Nummela (SLK) ja Imatra. Painopiste oli etelän hyväksi 9-1. Tosin valtaosa kerhoista toimi Vaasa-Kuopio akselin eteläpuolella, mutta kuitenkin...

LuKT oli kuitenkin ilmailuliiton nimissä päätyneet myöntämään kisojen järjestelyoikeuden ULK:n kokeneelle kisakoneistolle. Eikä päätöstä tarvinnut katua; järjestelyt olivat "...hyvää uttilaista tasoa ..." Kilpailun johtajana oli ULK:n **Markku Laksio** ja ylituomarina **Petri Ahola** Oulusta. Kilpailut järjestettiin 8.-15.7.1979.

Ennen tätä SM-kilpailua Suomessa oli aina käytetty tarkkuushypyillä 10 cm halkaisijaltaan olevaa pyöreää pläkkä. Tarkan maahantulokohdan määrittivät tuomarit silmämääräisesti. Tärkeää oli todeta ensimmäinen maakosketus, josta mitattiin tulos mittanauhalla. Tilanteet olivat nopeita ja joskus tuli kilpailijan kanssa kiistaa, laskettiinko tulos pläkälle osuneesta kantapäältä vai takapuolesta, joka saattoi tuomarien mielestä osua ensin. Tuomarien enemmistön mielipide oli kilpailijoille laki. Varmaa kuitenkin on, että vääriäkin tuomioita tuli annettua – Historiaheppukin lienee muiden kotimaisten laskuvarjotuomarien mukana ollut niitä antamassa.

Tiedettiin, että suuressa maailmassa jo oli MM-tasolla käytetty sähköpläkkä, joka ilmaisee tuloksen keskilevyn reunasta mitta-alueen reunaan saakka. "Väärän jalan" tuomioon tästä ei ollut apua, mutta muuten tulos oli epäilemättä tarkempi ja luotettavampi, kuin silmämääräisesti päätelty iskemäkohta.

Viereisessä kuvassa Kilpisen rakentama 25 cm:n pläkä avattuna rakenteen esittelemiseksi. Kuva: Veikko Korhonen (?)

Suomessakin haluttiin pysyä kehityksessä mukana. Tässä Utin SM-kilpailussa käytettiin ensimmäisen kerran sähköpläkkä SM-tasolla. Niitä oli kisan alkaessa tarjolla peräti kolme

erilaista: kaksi **Olavi "Enska" Kilpisen** ja yksi **Veikko "Vexi" Korhosen** ja **Markku Anttolaisen** yhteistyönä rakennettu. Näistä otettiin käyttöön Enskan rakentama 25 cm:n pläkä. Se sai kuitenkin niin kovaa kyytiä, että eristeet tahtoivat irrota.

Huoltotoimien aikana käytettiin Enskan 15 cm:n pläköä. Pläkiä sitten vaihdeltiin kierrosten välillä tapahtuvia huoltoja varten. Vexin pläkä oli koko ajan varalla. Ennakkoluuloista huolimatta tekniikan todettiin toimineen loistavasti koko kilpailujen ajan.

Hyppykoneet Imatran C-206 OH-CSU ja ULK:n C-182 OH-CCA. Tehokkaat hyppykoneet ja suotuisa sää mahdollisti kilpailun toteuttamisen täysimääräisin kierroksin. Kilpailussa oli toista kertaa myös B-sarja.

Kilpailusta löytyy laaja kisa-artikkeli Senior Skydivers ry:n verkkosivuilta löytyvässä Laskuvarjourheilun numerossa 3/1979, jonka vuoksi tässä ei ole tarpeen käydä kilpailutapahtumia yksityiskohtaisemmin läpi.

Kilpailun menestynein hyppääjä oli Olavi Kilpinen (vasen kuva), joka voitti kultaa henkilökohtaisessa ja joukkuetarkkuudessa sekä yleismestauudessa. Kilpisen yhteistulos henkilökohtaisessa (10 nolla-nollaa) ja joukkuetarkkuudessa (yhteensä 14 hyppyä) oli 3 senttiä! Hän oli taitohypyssä toinen. Rauno Härkönen voitti taitohypyn kultamitalin. Kuvat: Eero Kausalainen.

Vasen kuva: Taitohypyssä tuomaroitiin ”höyrykäyttöisin välineinein”: puolustusvoimien kiikareilla. Vasta seuraavana vuonna saatiin käyttöön video. Tuomarina Eero Kausalainen, sihteerinä Birgitta Kajala.

Oikea kuva: B-sarjan yleismestari Tero Toukonen voitti taitohypyssä hopeaa. Kuvat: Eero Kausalainen

Henkilökohtaiseen tarkkuuteen osallistui 56 hyppääjää kymmenestä kerhosta. Heistä 36 kilpaili A- ja 20 B-sarjassa. Taitohyppyyn osallistui 40 kilpailijaa (A: 28, B: 12). Alla olevassa tulostiivistelmässä on korjattu muutamia Laskuvarjourheilu-lehdessä 3/1979 olleita virheitä.

Tuloksia:

Henkilökohtainen tarkkuus (10 kierrosta):

A-sarja

1. Olavi Kilpinen	LjK/ULK	0,00 m
2. Hannu Laitinen	OLK	0,18
3. Tapio Satamo	OLK	0,19
4. Kalle Savolahti	LjK/ULK	0,41
5. Risto Salonen	KIY	0,95

B-sarja

1. Timo Saarinen	TamLK	3,19
2. Tapio Hyvönen	SLK	3,68
3. M. Kontio	OLK	4,69
4. Tero Toukonen	ULK	14,14
5. J. Arponen	TamLK	15,03

Taitohyppy: (4 kierrosta)

A-sarja

1. Rauno Härkönen	IJK	31,43 s.
2. Olavi Kilpinen	LjK	33,70
3. Markku Jääskeläinen	ULK	35,40
4. Tatu Soini	LjK/ULK	36,16
5. Anssi Horppu	ULK	38,21

B-sarja

1. Ossi Tukio	P-KLU	52,70
2. Tero Toukonen	ULK	54,57
3. P. Väänänen	KIY	54,90

4. Ermo Ervasti	OLK	56,27
5. Mauri Niittymies	TamLK	57,13

Yleismestaruus:

A-sarja

1. Olavi Kilpinen	LjK/ULK	5 pistettä
2. Kalle Savolahti	LjK/ULK	80
2. Tatu Soini	LjK	80
4. Jarmo Laamanen	LjK/ULK	98
5. Anssi Horppu	ULK	106

B-sarja

1. Tero Toukonen	ULK	8
2. Ermo Ervasti	OLK	25
3. M. Kontio	OLK	37
4. Mauri Niittymies	TamLK	61
5. Antti Kausalainen	ULK	65

Joukkuetarkkuus (4 kierrosta)

1. LjK (Olavi Kilpinen, Kalle Savolahti, Jarmo Laamanen, Tatu Soini, Reijo Aittomäki)	0,29 m
2. LjK II (Hannu Laitinen, Tapani Rekola, Jouko Koivula, Matti Kokkonen)	3,61
3. ULK I (Anssi Horppu, Markku Jääskeläinen, Esa Huusari, Markku Palmu)	9,12
4. FLUSK (Hannu Lahti, Juha Lampela, Pekka Ora, Tapio Hyvönen)	10,70
5. OLK I (Tapio Satamo, Raimo Ahola, Raimo Kempainen, Hannu Hernesniemi, Reino Pikkarainen)	11,68

Ja vielä lopuksi: Laskuvarjokansalaiset olivat jo vaihtaneet pyöreät laskuvarjot laatikkomallisiin, ainakin melkein kaikki. Laskuvarjourheilun artikkelin mukaan:

”...Ja nuo nostalgiset miehet pyöreillä kuvuillaan (Ballo Boys) eivät aivan onnistuneet asettamassaan 100 metrin tavoitteessa, vaan kovan kamppailun jälkeen saivat tyytyä tulokseen 99,62...”

Ja tässä joukkueessa hyppäsivät **Heikki Lind, Pekka Kivinen, Arto Boman ja R. Hiltunen**. Joukkue saavutti tuloksellaan 13 sijan. Joukkuetarkkuuteen osallistui juuri sen verran joukkueita.

Laskuvarjourheilu 2/1979

Laskuvarjourheilu 3/1979

Utin Laskuvarjokerho ry: SM-79 viralliset tulokset

Eero Kausalainen 21.9.2021

Stadi vs. Muu Suomi

Tässä esitellään hieman ajankuvaa 1970-luvun lopulta.

Helsinkiläisen Suomen Laskuvarjokerhon ja muun Suomen laskuvarjokerhojen hyppääjien välillä oli aika ajoin pientä skismaa 1970-luvullakin. SLK:n hyppääjillä oli itsetunto kohdallaan heidän vieraillessaan maaseutukerhoissa, joissa ”suurimman ja kauneimman” kerhon jäsenten omanarvontunnetta oli kuitenkin saatettu pitää leuhkuutena. Tämän tyyppiset fiilikset siirtyivät julkiseen sanaan, kun ”*Muuan SLK:lainen*” kirjoitti ”...*rakentavassa hengessä*” Laskuvarjourheilun numeroon 2/1979 kirjeitä - palstalle provosoivan kirjoitelman, joka otsikoitiin ”*Suurin ja kaunein?*”

Kirjoitus alkoi näin:

"Mikä on tämä Suomen Laskuvarjokerho?"

No, sehän on tietysti Suomen Ensimmäinen, Wanhin, Suurin, Kaunein ja ennen kaikkea Paras, Ainoa Oikea Laskuvarjokerho, jossa hypätään vain Todellisia laskuvarjohyppyjä.

Jos joku ei tiedä, mikä on Todellinen Laskuvarjohyppy, niin kerrottakoon tässä, että se alkaa Pilatus Porter – nimisestä lentolaitteesta noin pinnalta 100 ja tehdään yleensä ryhmäsuorituksena. Yksinhän on vaarallista hypätä..."

Kirjoituksessa kerrottiin edellä esitetyn lisäksi, että toki laskuvarjourheilu tuli Suomeen Helsingin kautta. Koska siinä vaiheessa ei muita kerhoja ollut, laitettiin sille nimeksi Suomen Laskuvarjokerho. Kävi kuitenkin niin, että harrastus levisi muuallekin, jonka vuoksi "...kerho yhä syyllistyy eräänlaiseen harhaanjohtamiseen pitäessään kiinni nykyisestä nimestään. Mutta kun perinteet velvoittavat..."

Rakentavassa hengessä kirjoittaja kertoi myös, että SLK olikin ensimmäisen vuosikymmenensä suurin ja kaunein, mutta ei enää seuraavalla vuosikymmenellä, 1970-luvun alusta lähtien pärjännyt taito- ja tarkkuuskisoissa. Entinen hegemonia hävisi ja maaseutukerhot alkoivat kerätä mitalit. Ja SLK:laiset alkoivat tietenkin harrastaa RW-hyppäämistä, kun eivät muussa pärjänneet.

Harmi kyllä SLK ei pian ollut edes relatiivihypyissä niin ylivoimainen, koskapa maaseutukerho voitti SLK:n veteraanit helluntaikisoissa 1974 ja uhkailivat pahasti SLK:n joukkuetta vuoden 1977 RW-SM-kisoissa vain yhdentoista harjoitushypyn jälkeen.

Yleisökirjoituksen laatija, taustoiltaan syntyperäinen helsinkiläinen liikunnan ammattilainen, yleisurheilumies ja ensisijaisesti laskuvarjourheilun taito- ja tarkkuuslajien harrastaja, muistutti että yksilölajit ovat yhtä arvokkaita, kuin joukkuelajit. Hän myös kertoi, että SLK:ssa kurssilaisillekin tehtiin heti selväksi, että he ovat tulleet Suomen parhaaseen kerhoon. Lisäksi

"...oppilas saa [opetusta] RW-henkisessä kielenkäytössä ja käyttäytymisessä, jollaista ei juuri muissa tasavallan kerhoissa tapaa. Tämä on tarpeen siksi, että jos joku joskus joutuisi jollekin korpikentälle (esim. Räyskälään) hyppäämään, sivulliset huomaisivat heti: "Ahaa, tämä hyppääjä varmasti edustaa sitä Suomen Laskuvarjokerhoa." Jos hän sitäpaitsi olisi jo n. kolmelta aamuyöllä täysin huomaamaton, häntä voitaisiin luulla tarkkuushyppääjäksi

Kirjoittaja lisää - edelleen "rakentavassa hengessä" - että "...ei Suomen Laskuvarjokerho mikään huono kerho ole, ei millään muotoa. Kaikenlaisia tarvitaan. Kerhon hengessä vain on toivomisen varaa..." Kirjoituksen lopuksi hän vielä toteaa, että uskomatonta kyllä, muualla maassa yhä uskotaan helsinkiläiseen laskuvarjourheiluun. SLK:lla olisi paikkansa esimerkiksi RW-lajien kehittäjänä. Hyväksytyksi tuleminen edellyttäisi kuitenkin, että itse hyväksyy muut. Lisäksi toivotaan kerhon paranevan elefanttitaudistaan, muuten siitä voisi tulla kuoleva kerho.

Tätä kirjoitettaessa yli neljäkymmentä vuotta myöhemmin tiedetään, että SLK on kuollut, mutta vasta kymmeniä vuosia myöhemmin ja ihan eri syistä.

Rakentavassa hengessä laadittu kirjoitus ei jäänyt huomaamatta. Se sai nopeasti jatkoa. Laskuvarjourheilun seuraavassa numerossa (3/1979) SLK:n puheenjohtaja **Markku "Huilis" Heilimo**, alkuaan Vaasan Laskuvarjokerhossa hyppyyransa aloittanut hyppääjä, vastasi napakasti. Hän aloitti arvoituksella, jossa lueteltiin erilaisia numeroita ja muita tietoja ja sen jälkeen kysyttiin, mikähän tällainen kerho voisi olla?

Heilimo ei heittäytynyt vaatimattomaksi. Hän myös muistutti, että pääosa SLK:n 230 jäsenestä oli alkuaan kotoisin muualta, kuin Helsingistä, joten senkin vuoksi kerhon nimi oli ihan oikeutettu. Lisäksi:

”...varsinkin kansainvälisessä laskuvarjokanssakäymisessä, jota meillä on erittäin paljon, kerhon nimi on hyödyllinen. Jos nimestä on haittaa muille kerhoille, sille me emme voi mitään. Ehkä niiden pitäisi muuttaa nimiään...”

Asenteesta Heilimo muistuttaa, että

”...Niinkauan kuin Helsinki on ollut Suomen pääkaupunki, ovat pääkaupunkilaiset olleet ylpeitä hesalaisuudestaan. Näin on edelleenkin. Stadi on stadi. Tälle ei voi Utti, Tampere, Imatra eikä Oulu mittään...”

Puheenjohtaja Heilimo myös vakuutti, että kerhon henki on hyvä ja siellä voivat kaikki kukat kukkia, kukin saa harjoittaa sitä lajia, mitä haluaa – jopa tarkkuushyppäjä.

Edellä oleva juupas-eipäs keskustelu sai jatkoa *”Edelleen rakentavassa hengessä”* kirjoittaneelta nimimerkiltä *”HYPPÄÄJÄ MALLIA -78”*. Hänen Heilimon vastineen kanssa samassa lehdessä julkaistu kirjoituksensa oli otsikoitu sanoilla *”Elefanttitauti, mammuttitauti, ...puutostauti!”* Hän oli selvästi helsinkiläinen ja SLK:lainen. Hän katsoi asioita hyppyoppilaan näkökulmasta. Hän kritisoi oppilaskaluston kuntoa, varjojen pakkausten organisoitua, puutteellista oppilasta huolehtimista. Hän kertoi, että oppilaista tai heidän edistymisestään ei huolehdita ja että lupakirjahyppääjät eivät osallistu yhteisiin rientoihin, kuten esimerkiksi paikkojen siistinä pitämiseen. Hänen mielestään:

”...Tällä hetkellä kerhon (= kerhomme) toiminta tuntuu keskiahakuiselta ja sisäänpäin suuntauneelta. Onhan TODELLA MAINITSEMISEN ARVOISTA kerhomme joukkueen menestys RW-mestaruuksia tavoiteltaessa, mutta sittenkin... Se jälkikasvu, kuka siitä vastaa?”

Nimimerkki *”Hyppääjä mallia -78”* siis keskittyi kerhon sisäiseen toimintaan, jonka kehittämisessä, erityisesti hyppyoppilaiden varusteissa, kohtelussa ja koulutuksessa hän näki puutteita. Hänen mielestään pitäisi kerhossa olla enemmän suunnitelmallisuutta ja uusia ideoita. *”Jos näillä ehdoilla pystymme lähestymään jäsenistöämme, saattaa elefanttitaudissaan pullisteleva kerhomme nousta arvaamattomaan...”*

Kritiikkiä SLK sai siis myös kerhon sisältä tavalla, joka oli selvässä ristiriidassa nimimerkki *”Muuan SLK:lainen”* kirjoituksesta provosoituneen puheenjohtajan hieman överiksi menneiden omakehujen kanssa. Kaikki ei ehkä ollut stadissakaan aivan NIIN kaunista ja suurta...

Keskustelu ei vielä tähän päättynyt. Laskuvarjourheilun numerossa 4/1979 nimimerkki *”Eräs LLK:lainen”*, joka kertoi olevansa monissa kerhoissa (Immola, Lahti, Utti, Västerås, Malmi, Oulu, Vaasa, Kajaani) hypännyt tai kerhon toimintaa muuten seurannut oppilashyppääjä, otti myös kantaa asiaan ja ihmetteli helsinkikeskeisyyttä, mikä Malmilla vallitsee:

”...Eipähän tämä uhoaminen mikään synti ole, mutta kun aloitteleville luvataan 10 hyvää ja 8 kaunista ja vielä kerrotaan, että kaikki laskuvarjourheilijat ovat samaa perhettä, niin ihmetyttää, kuinka tähän perheeseen on päässyt yksi näin itserakas lapsi mukaan; ehkä olisi aika palauttaa tämä maan tasalle...”

Kritiikin lomassa *”LLK:lainen”* esittää oman suosikkinsa:

”Nyt jos todella haetaan Suomen parasta kerhoa, niin tällä kokemuksella mikä on takanani, kuuluu ensimmäinen tila Kainuun Laskuvarjokerholle sekä kaikille sen jäsenille. Ai, että miten niin? No, heillä kun kerho lämpiää niin sisään, kuin ulospäinkin. Ja vaikka olisi kuinka outo hyppääjä, niin hänet otetaan vastaan todella, kuin hän kuuluisi samaan perheeseen...”

”LLK:lainen” jatkaa vielä ajatusta toteamalla, ettei etelän kerhoilla ole mahdollisuutta taistella parhaan kerhon tittelistä, ennen kuin nekin unohtavat kerhon ovet auki ja laskee lämpöä ulospäinkin tavoittamaan kaikki harrastajat...

Historiaheppu – noiden keskustelujen aikoihin junan tuoma helsinkiläinen – oli myös tehnyt havaintoja jonkin asteisesta kitkasta Helsingin ja muun Suomen välillä. Vaikka näistä kirjoituksista voisi muuta päätellä, ei tilanne kuitenkaan ollut mikään todellinen ongelma. Jotkut helsinkiläiset muistivat tuoda kotipaikkaansa esille maaseutukerhoissa vieraillessaan, mutta kyse oli ensisijaisesti yksittäisistä tapauksista ja huulta oli heitetty pilke silmäkulmassa. Laskuvarjourheilua jatkettiin lopulta ihan hyvässä sovussa koko maassa. Maaseudun hyppääjiä piipahteli Helsingissä jonkin verran kokeilemassa suurempien hyppykoneiden mahdollistamia suurempia vapaapudotuskuvioita. Helsinkiläisiä puolestaan nähtiin maaseudulla järjestämässä hienoja hyppytahtumia tai osallistumassa niihin. Sekin nähtiin, että helsinkiläisiä neljän henkilön relativijoukkueita vieraili pienemmissä kerhoissa, erityisesti Utissa siksi, että siellä oli mahdollista hypätä viikonlopun aikana enemmän kuin Helsingissä. Malmilla kun oli niitä toiminta-ajan rajoituksia ja paljon hyppääjiä.

Oli hieno asia, että laskuvarjourheilijat olivat saaneet – Ilmailu-lehden rinnalle tai tilalle – ikioman lehden, ”...*jossa ruma sana sanotahan niinku se on...*” kuten entisten aikojen koomikkohahmo **Simo Salminen** lauloi aikanaan. Oli oma viestintäkanava, jossa ei tarvinnut sievistellä. Elettiin vielä melkein kivikautta, jossa somestahan ei vielä ollut kuultukaan.

Laskuvarjourheilu 2/1979

Laskuvarjourheilu 3/1979

Lauri Oksanen 23.1.2007: Vaasan Laskuvarjokerhon perustaminen ja Laken hyppääminen Vaasassa

Eero Kausalainen 21.9.2021

2 000 – melkein käsittämätön hyppymäärä ihmiselle A.D. 1979

Imatran Ilmailukerhoa edustanut **Rauno Härkönen** (33 v.) saavutti Utin SM-kilpailun aikana 9.7.1979 ensimmäisenä suomalaisena tuohon aikaan lähes käsittämättömän hyppymäärän 2 000 hyppyä. Rauno oli aloittanut laskuvarjohypyt Laskuvarjojääkärikoulun kurssilla 5. Ensimmäisen hypynsä hän teki 8.7.1966. Siviilihypyt hän aloitti 9.3.1968 juuri perustetun Imatran Ilmailukerhon laskuvarjoajaoston ensimmäisen hyppukurssin mukana. Raunosta tuli Imatralaisen laskuvarjourheilun veturi muutamien seuraavien vuosikymmenien ajaksi.

Rauno Härkönen pakkaa varjoaan Oulussa alkukesällä 1978. Kuva: Eero Kausalainen

Samaan, nyt jo Härkösen esimerkin jälkeen vähän helpommin käsitettävämpään hyppymäärään, ylti seuraavaksi Laskuvarjojääkärikoulun ja Utin Laskuvarjokerhon **Olavi Kilpinen** 6.10.1979. Ensimmäisen hypynsä ”Enska” oli hypännyt Utissa 13.6.1969, vajaa kolme vuotta Raunon jälkeen, LjK:n varusmieshyppukurssilla numero 8. Enskan hypyistä pääosa kertyi Utin Laskuvarjokerhossa ja LjK:ssa

Molemmat ensimmäiset kahdentuhannen hypyn sankarit olivat jo tässä vaiheessa suomalaisen laskuvarjourheilun eliittiä. Molemmat voittivat lukuisan määrän Suomenmestaruusmitaleja ja olivat myös usein nähtyjä Suomen edustusjoukkueen jäseniä laskuvarjourheilun arvokilpailuissa.

Myöhemmin tällä alalla – siis eniten hyppyjä yhdellä ihmisellä Suomessa – kuuluisaksi tullut **Matti Mertala** oli vielä tässä vaiheessa vasta aloittelemassa hyppyaureansa.

Enska Kilpinen vuonna 1978. Kuva: Eero Kausalainen.

Suurimmat tiedossa olevat henkilökohtaiset hyppymäärät suuressa maailmassa olivat näinä aikoina 7 000 hypyn tuntumassa.

Laskuvarjourheilu 1/80

Ilmailu 10/1979

Rauno Härkönen, haastattelu 23.5. ja 4.10.2018

RW-SM, Immola

Imatran Ilmailukerho oli saanut kilpailut järjestettäväkseen. Kilpailupaikkana oli kerhon kotikenttä Immola, tapahtuma-aika oli 21. – 28.7.1979. Samaan aikaan paikkakunnalla oli Imatra-viikko, jonka yksi tapahtuma oli tämä SM-kilpailu. Muita tapahtumia olivat kisan lomassa pidetty lentonäytös ja siihen liittyneet lentonäytöstanssit sekä monet tapahtumat Imatran kaupungissa. Kilpailun johtaja oli Imatran **Risto Tahvanainen**, ylituomarina jo kokenut tuomarikonkari **Ralf "Affe" Norra**.

Sää haittasi kilpailua. Laskuvarjourheilu-lehdessä olleen kisajutun mukaan ilmoittautuneita joukkueita olisi ollut neljän henkilön lajissa seitsemän ja 8-henkilön lajiin kolme joukkuetta. Kisajutussa ei kuitenkaan kerrota mitään kahdeksan henkilön lajista eikä siitä löydy myöskään tuloksia. Laji näyttää jääneen hyppäämättä sää- ja mahdollisesti myös konevaikeuksien vuoksi. Paikalla ei ollut sellaista hyppykoneita, josta olisi voinut hypätä kahdeksan henkilön lajia. Varsinaiset hyppykoneet olivat Imatran Cessna 206 ja Utin Cessna 182. Paikalla oli myös helsinkiläisen BF-lennon Cherokee Six, jota käytettiin ainakin ennätysyrityksessä.

Sää haittasi kilpailua ajoittain. Se ei kuitenkaan aiheuttanut katastrofia. Tymäpäivinä löytyi tekemistä. Yksi tällainen täyteohjelma oli vierailu Enso-Gutzeitin Kaukopään tehtaalla. Imatran Ilmailukerhon joukkueessa hyppääjä **Rauno Härkönen** järjesti kilpailijoille tutustumiskäynnin omalla työpaikallaan.

IMATRAN ILMAILUKERHO RY
LASKUVARJOJAOSTO järjestää

IMMOLAN LENTOKENTÄLLÄ IMATRALLA
LASKUVARJOHYPPYJEN

RW-SM

KISAT 21.07–28.07.-79
(30. viikko)

HARJOITUSLEIRI
15.07–20.07.-79
(29. viikko)

Hyppykoneet: Cessna 206 ja Cessna 182

- Leirintämajoitus Niemilammen rannalla, jossa myös kerhon sauna
- Ruokailu puhvetissa kerhon hallissa
- Runsaasti tvmöhljmaa: Imatra-viikon ohjelma, pallo- ym. pelejä, mahd. tehdasvierailuja, illanviettoja jne.

TERVETULOA IMMOLAAN!

tiedustelut: Rauno Härkönen 954-33 413 k
Rauno Härkönen 954-31 866/892 t
Risto Tahvanainen 954-37 393 Ilk:n halli

Kilpailut alkoivat kosteissa olosuhteissa. Onneksi kuivaakin säätä löytyi ja kilpailut saatiin vietyä läpi kohtuullisesti. Kilpailut avasi imatralaisen ilmailun voimamies, ilmailukerhon puheenjohtaja ja ilmailuliiton varapuheenjohtaja Esko Lehtinen. Kuva: via Olli Halonen/IIK

Suvereeni 4-hyppäjän lajin voittaja Shy and Pleasant muodin mukaisissa laajakangashaalareissaan. Vasemmalta Matti Veikkola, Markku Heilimo, Esa Mikkonen ja Ilari Degerlund. Kuva: via Laskuvarjourheilu

Hyppäämäänkin päästiin. Joskus jouduttiin hyppäämään pilvien välistä ja välillä seassakin. Säähan-kaluuksista huolimatta kilpailussa saatiin hypätyä kahdeksan täyttä kierrosta. Kilpailussa otti heti ensimmäisestä hypystä alkaen johdon käsiinsä Suomen Laskuvarjokerhon joukkue Shy and Pleasant. Ujot ja mukavat eivät kuitenkaan olleen kovin mukavia kanssakilpailijoilleen, vaan voitti kisan näytöstyyliin, yhdentoista pisteen erolla toiseksi tulleeeseen Flying Tigers joukkueeseen, joka oli myös Helsingistä.

Kisan yhteydessä siis yritettiin uutta relatiivihyppyjen ennätystä: tavoitteena oli 15 henkilön kuvio, mutta kokoon saatiin vain 7 henkilöä. **Pentti Pukkila** voitti Hevosmiehet-joukkueen järjestämän para-toton, jonka aiheena oli muodostelmaan päässeiden hyppääjien määrä.

Laskuvarjourheilun numerossa 4/1979 löytyy Flying Tigers joukkueessa hypänneen **Sari-Anna Pakarisen** kirjoittama, tätä kirjoitusta laajempi, värikkäämpi ja hauskempi kisajuttu. Artikkelista selviää muun muassa, kuka oli **Sulinin Ville** ja miksi hän alkoi itkeä...

Kilpailussa oli ainoastaan 4-henkilön laji. Tuloksia (8 kierrosta):

1. Shy and Pleasant	Markku Heilimo, Esa Mikkonen, Ilari Degerlund, Matti Veikkola, Timo Aalto	SLK	29 pist.
2. Flying Tigers of Helsinki City	Kari Tikkinen, Kari Niemi, Jukka Heikkinen, Sari-Anna Pakarinen, Jarmo Vuorio	SLK	18 "
3. Imatran Ilmailukerho	Rauno Härkönen, Matti Heino, Lauri Karhu, Ari Rantalainen, Ari Mälkiä	IIK	15 "
4. Lentosuukko	Mervi Ikola, Päivi Lappalainen, Harry Biaudet, Kari Tusa	SLK	10 "
5. Buskuri Boys	Markku Laksio, Pekka Tuominen, Olli Parviainen, Jari Mäkinen	U/L/HLK	8 "
6. Hevosmiehet	Harri Toivonen, Mauri Niittymies, Juhani Arponen, Pentti Pukkila, Raimo Ahola	TamLK	3 "
7. Lotmidown	Paavo Huusari, Tero Toukonen, Antti Hämäläinen, Timo Koponen, Anssi Horppu	ULK	1 "

Kilpailujen palkintojenjaossa voittajajoukkue esiintyi reippaaseen amerikkalaiseen tapaan paljastamalla takapuolensa, joihin oli tussilla merkitty kilpailutulos. Tieto tästä suorituksesta kulkeutui myöhemmin SIL:n hallitukseen, joka katsoi SM-kilpailun ja SIL:n tarkoitusperiä ja arvokkuutta loukatun siinä määrin, että peruutti joukkueen jäsenten FAI-urheilulisenssit määrääjäksi, peräti viideksi vuodeksi! Myöhemmin joukkue kuitenkin "armahdettiin" siten, että käytännössä kilpailukieltoa merkinnyt lisenssien peruutus lyhennettiin viidestä kahteen vuoteen. Kilpailukielto päättyi 1.9.1981.

Asiassa tehtiin karpäsestä härkönen: joukkueiden pyllistely oli USA:ssa ihan yleistä eikä sitä tehty pahantahtoisesti, sitä pidettiin hyvänä vitsinä. Ilmailuliiton hallitus ei kuitenkaan ollut varustettu riittäväällä huumorintajulla ymmärtääkseen asian. Ilmailuliiton hallituksen referenssinä lienevät olleet entisajan räväkät ämmät, jotka syvää halveksuntaa osoittaakseen saattoivat kiukkupäissään pyllistää paljastetulla takamuksellaan halveksunnan kohteelle. Tästä kansanperinteestä ei Imatralla tietenkään ollut kysymys.

Laskuvarjourheilu 3/1979
Laskuvarjourheilu 4/1979
Eero Kausalainen 22.9.2021

Laskuvarjo-PM Norjan Fyresdalissa

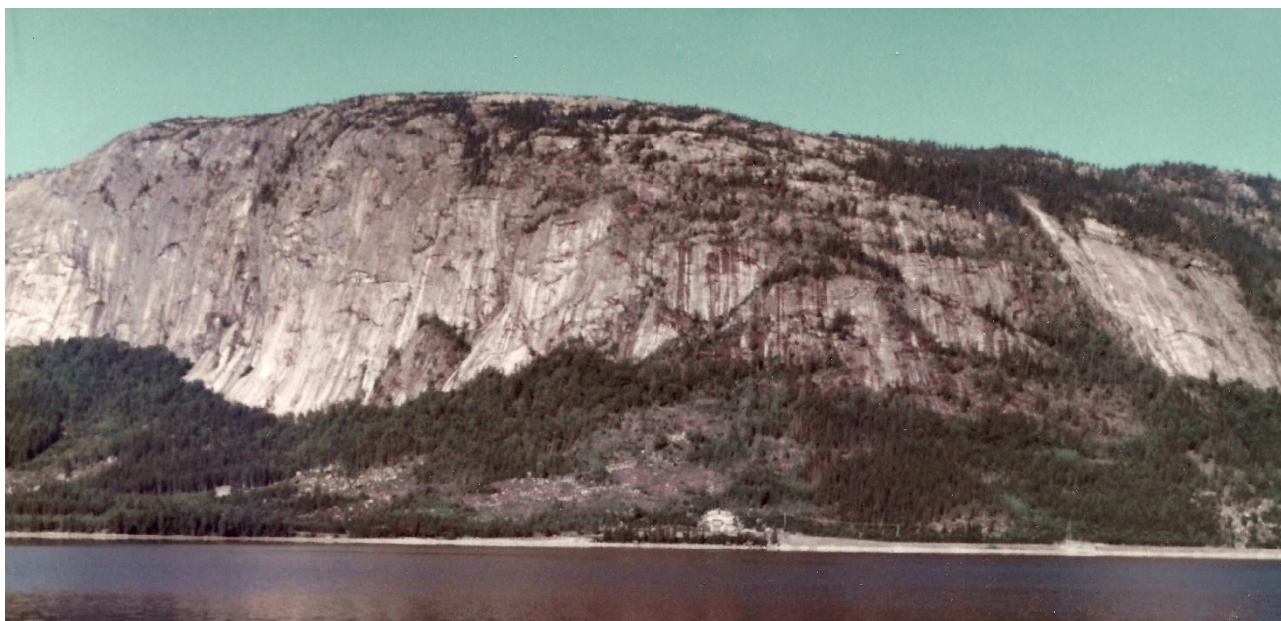
Laskuvarjourheilun taito- ja tarkkuuslajien PM-kilpailut järjestettiin vuonna 1979 Norjan Fyresdalissa 30.7. – 5.8.1979. Suomesta olivat kilpailijoina A-luokassa **Olavi Kilpinen, Rauno Härkönen, Tatu Soini, Matti Kokkonen, Kalle Savolahti** ja **Anssi Horppu**. Varamiehenä oli **Veikko Korhonen**. A-luokkaan osallistuneista kilpailijoista Härkönen, Korhonen ja Horppu olivat siviilejä, muut sotilaita. Härkönen ja Korhonen olivat molemmat LjK:n käyneitä. Tästä joukosta Horppu oli ainoa, jolta puuttui LjK-silaus.

B-sarja oli näissä kisoissa ensimmäisen kerran PM-tasolla. Voidakseen kilpailla tässä sarjassa oli kilpailijan hyppymäärän oltava kilpailun alkaessa alle 500 hyppyä. Tässä luokassa kilpailivat **Reijo Aittomäki** ja **Esko Hirvonen**. Myös Aittomäki oli LjK:sta. Suomen tuomarina oli **Ilkka Stauffer** Utista ja joukkueenjohtajana **Arja Martikainen**, Utin Laskuvarjokerhon loistava – tai ainakin kevein – hypylentäjä. Kilpailun johtaja oli suomalaisille hyvinkin tuttu veteraani **Kjell Olsen**, joka oli asunut muutamana vuoden ajan Suomessa, jona aikana hän kävi hyppäämässä sekä myös osallistui muutamiin kisoihin tuomarina.

LjK:n edustajat saapuivat pelipaikalle suoraan sotilaiden MM-kisoista Ruotsin Karlsborgista.

Kilpailupaikka sijaitsi Oslosta parisataa kilometriä länsilounaaseen – siis melkein keskellä ei mitään. Arja Martikainen kuvasi paikkaa Laskuvarjourheilun numeroon 3/1979 kirjoittamassaan kisajutussa:

”...No, kenttä sijaitsi kapeassa laaksossa, jota reunustivat aina 900 metriin kohoavat vuoret sekä 300 metrin päässä kentästä oli Norjan syvin järvi. Maalialue oli pelkkää hiekkakangasta ja 50 metrin ringin sisäpuolelle mahtui muutama mäntykin. Sitä 50 metrin rinkiä ei tosin oltu merkitty. Ja kokeneempien kilpailuhyppääjien vanha tuttu, Norjan ainoa tuulipussi, oli tuotu paikalle. Se oli ohutta laskuvarjokangasta, ei vahvikkeita eikä viiruja...”

Näkymä Fyresdalin kentältä länteen kolme vuotta myöhemmin. Edessä Norjan syvin järvi Fyresvatn ja sen takana 900 metrin korkuinen vuori. Kannatti olla tarkkaavainen uloshyppypaikkaa määritettäessä. Kuva: Eero Kausalainen.

Artikkelin mukaan ulkoisissa puitteissa ei ollut kehuttavaa – komeaa maisemaa lukuun ottamatta. Kirjoittaja Martikainen jäikin kaihoilemaan Utista tuttuja, loistavia kisajärjestelyjä. Järjestelyihin liittyä myös sähköpläkä. Se ei ollut paikalla kisan alussa ja sitä odotettiin pari päivää. Kun se sitten lopulta saapui Göteborgista, se todettiin käyttökelvottomaksi. Tarkkuuden tuomaroinnissa siis käytettiin perinteisiä menetelmiä.

Tarkkuuskilpailussa Suomen Kilpinen johti A-sarjaa nolla-nolla tuloksella kuudennen kierroksen loppuun saakka. B-sarja ratkesi jo näiden kierrosten perusteella. Paras suomalainen Esko Hirvonen oli kolmas ja seuraavaksi paras Reijo Aittomäki neljäs. Aittomäen nimi Reijo Valtteri muuntui tässä kilpailussa norjalaisten käsittelyssä muotoon ”Raju” Aittomäki. Mies olikin melko rajua, sillä hän loukkasi polvensa neljännellä kierroksella, mutta sinnitteli siitä huolimatta kisan loppuun.

Henkilökohtaisen tarkkuuden kuuden kierroksen jälkeen hypättiin neljä kierrosta joukkuetarkkuutta. Suomi voitti tämän lajin erinomaisella yhteistuloksessa 0,39 m. Mainittakoon, että Kilpinen teki jokaisella joukkuetarkkuushyppyllään nolla-nollan. B-sarjassa Suomi ei osallistunut joukkuetarkkuuteen, koska joukkueesta puuttui kolmas hyppääjä. B-sarjassa kilpailtiin A-sarjasta poiketen kolmen hyppääjän joukkueilla.

Taitohypyn arvostelussa käytettiin apuvälineenä maavideoita, jonka käytössä oli alussa vaikeuksia, mutta kilpailun loppua kohti opittiin käyttämään laitteistoa paremmin. Suomalaisten osalta katseltava näytti hyvältä molemmissa sarjoissa. Norjan **Egil Kato Hansenin** ohella A-sarjan kärkiryhmässä olivat Härkönen, Soini ja Kilpinen, mutta Soini putosi mitalitaistosta yhden kolmen sekunnin sakkonsa vuoksi. Kilpailun lopulta voitti Härkönen, Kilpisen jäädessä neljänneksi ja Soinin seitsemänneksi.

Taitohypyn jälkeen hypättiin vielä kaksi kierrosta tarkkuutta. Kilpinen teki ensimmäisellä taas nolla-nollan, mutta viimeinen hyppy lipsahti pahasti. Tulos 0,20 m, mikä pudotti miehen ulos mitaleilta. Yhdestä epäonnistumisesta huolimatta Kilpinen hyppäsi hurjan tuloksen: 12 perättäistä nolla-nollaa ja seuraavalla hyppyllä 20 senttiä.

Yleismestaruudessa Kilpinen sai A-sarjan hopeaa. B-sarjassa Suomi otti kaksoisvoiton. Aittomäki otti kultaa ja Hirvonen hopeaa. Kaiken kaikkiaan loistava menestys.

Henkilökohtainen tarkkuus (A) (8 kierrosta):

1. Jonas Wallberg	S	0,03 m
2. Tony Månson	S	0,09 ”
3. Roland Lagerkvist	S	0,10 ”
6. Olavi Kilpinen	FIN	0,20 ”
8. Veikko Korhonen	FIN	0,41 ”
12. Kalle Savolahti	FIN	0,85 ”
15. Tatu Soini	FIN	1,45 ”
16. Rauno Härkönen	FIN	1,57 ”
20. Matti Kokkonen	FIN	2,08 ”
24. Anssi Horppu	FIN	4,91 ”

Henkilökohtainen tarkkuus (B-sarja) (6 kierrosta):

1. Göran Thörnblad	S	0,62 ”
2. Bo Gunnarson	S	1,21
3. Esko Hirvonen	FIN	1,71 ”
4. Reijo Aittomäki	FIN	2,19 ”

Taitohyppy (A) (4 kierrosta):

1. Rauno Härkönen	FIN	29,79 s
2. Egil Kato Hansen	N	30,37 ”
3. Tony Månson	S	32,07 ”
4. Olavi Kilpinen	FIN	34,73 ”
5. Palle Frank	DK	35,42 ”

7. Tatu Soini	FIN	36,03 ”
8. Anssi Horppu	FIN	38,70 ”
13. Kalle Savolahti	FIN	40,76 ”
17. Matti Kokkonen	FIN	41,49 ”
23. Veikko Korhonen	FIN	46,20 ”

Taitohyppy (B) (4 kierrosta):

1. Reijo Aittomäki	FIN	44,80 ”
2. Kent Karlsson	S	45,83 ”
3. Esko Hirvonen	FIN	48,45 ”

Yleismestaruus (A):

1. Tony Månson	S	13 pist.
2. Olavi Kilpinen	FIN	52 ”
2. Bjørn Stephensen	DK	52 ”
4. Palle Frank	DK	74 ”
5. Jonas Wallberg	S	82 ”
8. Rauno Härkönen	FIN	257 ”
9. Tatu Soini	FIN	274 ”
10. Kalle Savolahti	FIN	313 ”
16. Veikko Korhonen	FIN	593 ”
17. Anssi Horppu	FIN	640 ”
19. Matti Kokkonen	FIN	689 ”

Yleismestaruus (B):

1. Reijo Aittomäki	FIN	17 ”
2. Esko Hirvonen	FIN	18 ”
3. Kent Karlsson	S	29 ”

Joukkuetarkkuus (4 kierrosta):

1. Suomi (Kilpinen, Savolahti, Soini, Härkönen Korhonen)	0,38 m
2. Tanska	0,59 ”
3. Ruotsi	3,15 ”
4. Norja	8,01 ”

Laskuvarjourheilu 3/1979

”Kyllä me aina kiinalaiset voitetaan... tai ainakin Peru...”

Kolmannet relatiivihyppyjen MM-kilpailut järjestettiin 22.8. – 2.9.1979 Ranskan Chateauroux’issa, noin 200 kilometriä Pariisista etelään. Suomen joukkueessa olivat kilpailijoina Suomen mestaruuden voittanut Shy and Pleasant joukkue: **Markku Heilimo, Ilari Degerlund, Matti Veikkola, Esa Mikkonen** ja vaihtomiehenä **Timo ”Unda” Aalto**. Varsinaisen kilpailujoukkueen lisänä olivat kisaturistit **Sari-Anna Pakarinen** ja kuvaajavelho **Jorma Öster**.

Kuten joukkueen kokoonpanosta huomataan, SM-kisatapahtumista seurannut kilpailukielto oli vasta muhimassa jossain ilmailuliiton rattaissa...

Kilpailun hyppykoneina käytettiin sotilaskäyttöön suunniteltuja suuria Noratlas kuljetuskoneita. Lentokone oli kaksipyrstöinen Suomen 1950-luvun Vampire - hävittäjän tapaan. Hyppy tapahtui peräportista, jonka kokoa kisajoukkue vertasi ladonoveen.

Hyppykone oli hulppea. Helppo oli tästä ladonovesta sujahtaa vapaaseen pudotukseen. Kuvat: Jorma Öster

Lähtö Noratlaksesta oli yhtä juhlaa. Pienkoneisiin tottuneet meikäläiset osasivat arvostaa isoa oviaukkoa, joka suuruudeltaan oli ladon oven luokkaa.

Kisajärjestelyissä oli pientä byrokraatista kitkaa, monella tasolla. Esimerkiksi joukkueelle nimetty tulkki puhui vain Ranskaa. Kisajoukkueen myönteisenä havaintona oli videolaitteisto, jonka avulla jokainen joukkue sai nähdä oman maavideolla kuvatun hyppynsä välittömästi uudelleen.

Ranskalaisvalmisteinen, puhtaasti sotilaskäyttöön suunniteltu Nord Noratlas oli hulvaton hyppykone, joka pystyi kuormaamaan kerrallaan 45 sotilasta tai 36 varustettua laskuvarjojääkäriä. Kuva: Jorma Öster via Laskuvarjourheilu

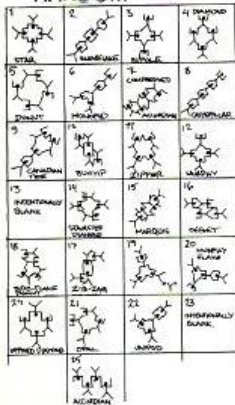
Ensimmäinen kisaviikko meni säätä pidellessä, mutta sen jälkeen päästiin asiaan. Molemmissa kisalajeissa saatiin lopulta kahdeksan kierrosta, mikä oli riittävä mestaruuksien määrittämiseen.

Joukkueita oli mukana yhdeksästätoista maasta, kaukaisimmat Kiinasta, Uudesta Seelannista ja Perusta. Ilmailulehden kisajutun tehneen Österin mukaan:

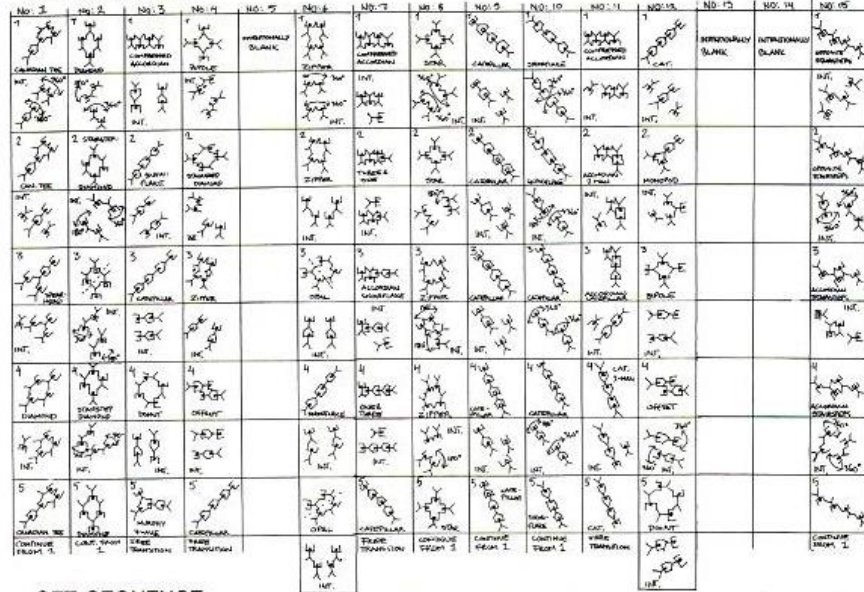
”...Kiinalaiset, joita oli n. 20, erottuivat täysin muista hyppääjistä niin pukeutumiseltaan kuin käytökseltäänkin. Alkuvaiikutelma oli, että pojat oli repäisty halkometsästä eikä heillä tulisi olemaan mitään sanomista kisoissa...”

Kilpailusuoritukset arvottiin samoista muodostelmista ja sarjoista, kuin SM-kilpailuissa:

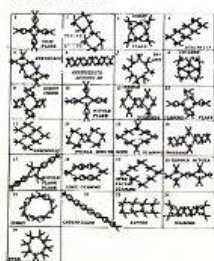
4-man event
RANDOM

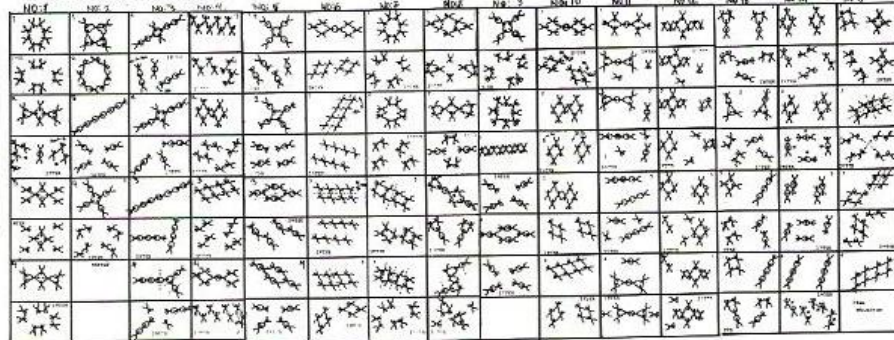
SET-SEQUENCE

8 man event
RANDOM

SET-SEQUENCE

Place	Name	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Total
World Champion, 8-man												
1	United states	9	6	8	4	8	5	7	7	6	6	66
2	Canada	6	4	8	3	3	3	6	6	4	6	49
3	France	7	6	8	3	6	3	3	4	1	5	46
4	China	9	3	7	3	1	4	3	3	2	2	37
5	Great Britain	5	4	5	3	1	4	2	3	3	3	33
6	Fed. rep. of Germany	3	3	6	2	2	1	3	2	2	3	27
6	Australia	7	4	4	2	2	2	1	0	2	3	27
8	Holland	3	2	4	1	1	1	1	0	1	2	16
9	Switzerland	3	2	0	1	1	0	2	0	1	1	11
10	Denmark	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	6
11	Austria	2	0	0	1	1	0	0	0	1	0	5
World Champion, 4-man												
1	Canada	6	10	6	8	10	10	7	8	9	8	82
2	Great Britain	6	9	7	7	8	10	7	7	8	8	77
3	Australia	5	8	6	8	9	8	4	8	9	8	73
4	China	7	9	6	2	5	10	7	9	8	7	70
5	United States	5	5	5	7	9	8	6	7	6	7	65
6	France	4	6	4	6	7	7	5	7	6	5	57
7	Norway	4	6	4	4	6	6	5	6	6	5	52
7	Switzerland	4	7	5	4	7	6	4	6	4	5	52
9	Belgium	5	4	4	6	6	6	4	4	6	2	47
10	New Zealand	5	7	4	3	3	7	4	3	5	2	43
11	Fed. Rep. of Germany	5	1	3	4	6	5	4	4	6	4	42
12	Sweden	4	5	2	4	4	4	2	5	5	1	36
12	Denmark	3	4	3	3	6	4	2	5	4	2	36
14	Finland	5	3	3	3	6	3	3	3	1	3	33
15	Holland	4	4	2	4	2	4	1	4	5	2	32
16	Austria	2	4	2	3	3	3	2	2	4	2	27
17	Spain	0	1	0	1	1	1	2	2	2	1	11
17	Peru	0	1	0	1	0	2	1	1	3	2	11
19	Mexico	1	2	1	1	0	1	1	0	1	0	8

Suomen joukkue ei elättänyt toiveita huikeasta kisamenestyksestä, mikä puettiin edellä kerrottuun näköhavaintoon perustuen sanoiksi ”... *kyllä me aina kiinalaiset voitetaan ...*” Arviointipohjan virheellisyys selvisi heti ensimmäisellä kierroksella, jolla kiinalaiset menivät koko kilpailun kärkeen. Tässä vaiheessa arviota muunnettiin joustavasti muotoon ”... *Peru me ainakin voitetaan...*” Suomi oli lopulta 4-miehisessä lajissa 33 pisteen tuloksellaan sijalla 14 (19 osanottajajoukkuetta). Lajin voitti Kanada 82 pisteellä. Suomi lopulta voitti, korjatun tulosveikkauksensa mukaisesti, kisan toiseksi viimeiseksi jääneen Perun (11 pistettä).

8-hengen lajin voitti ylivoimaisesti

USA (Mirror Image) 54 pisteellään. Suomi ei tähän lajiin osallistunut.

Kilpailun yhteydessä nähtiin paljon tässä vaiheessa vielä melko uutta kupurelatiivua. Joukkueet rakentelivat melkein hypyllä kuin hypyllä 2 – 4 henkilön torneja. Seitsemän hyppääjän tornikin nähtiin. Kilpailut saatiin läpi alkuvaiheen sääongelmista huolimatta suunniteltua nopeammin. Tätä näin saatua ylimääräistä aikaa käytettiin relatiivihyppyihin – kuinkas muuten. Taivaalla nähtiin 16 henkilön vapaapudotusmuodostelmia, niiden purkuja ja uudelleen kokoamista. Halkometsästä reväistyt kiinalaiset tekivät 22 henkilön ”ystävyyden tähden”. Vai että *”kyllä me aina kiinalaiset voitetaan...”* Kiinan Kansantasavallalle tämä oli ensimmäinen esiintyminen kansainvälisillä urheiluilmailun areenoilla. Vaikka kaksi epäonnistunutta suoritusta pudotti Kiinan nelimiehisen joukkueen mitalisijoilta neljänneksi, pisteen päähän pronssimitalista ja kuuden pisteen päähän hopeamitalista. – avaus oli komea.

Laskuvarjourheilu 3/1979

Laskuvarjourheilu 4/1979

Ilmailu 12/1979

[https://en.wikipedia.org/wiki/Nord_Noratlas#Specifications_\(Nord_2501\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Nord_Noratlas#Specifications_(Nord_2501))

Eero Kausalainen 22.9.2021

Laskuvarjourheilu on pop

...ainakin Ilmailu-lehden mielestä. Ilmailun numeron 8/1979 ”Läpilaskuja” palstalla kerrottiin, että laskuvarjourheilu oli ollut *”... todellinen kesän 1979 hitti suomalaisissa tiedotusvälineissä...”*. Lajia oli esitelty Apu- ja Seura-lehdissä olleissa näyttävissä jutuissa. Avun juttu perustui **Jorma Österin** upeisiin kuviin Fokker-boogiesta. Siitä, sekä myös Utin SM-kisoista oli myös TV:ssä näytävät jutut. Lisäksi TV:ssä esiteltiin (yleisön pyynnöstä) laskuvarjourheilua heinäkuussa ”avoin kanava” nimisessä ohjelmassa. Saatu julkisuus oli poikunut myös kaupallisella puolella: monenlaista. Aikakauslehtiä, mainostettiin laskuvarjoaiheen avulla, laskuvarjourheilijat myös kehottivat käymään postipankissa. Ja monenlaisia muita mainoksia.

Ilmailun jutun lopussa arvailtiin suuren julkisuuden vaikutuksia:

”Kun talvi saapuu ja päästään tekemään hyppytoiminnan tilastoja vuodelta 1979 nähdään, onko näin intensiivinen julkistaminen ratkaisevasti nostanut laskuvarjourheilun harrastajien lukumäärää. Kuppilahuhujen mukaan on...”

Varmaan ainakin jotakin vaikutuksia oli, koska vuoden 1979 tilaston mukaan hyppääjämäärä (vähintään yksi hyppy) ja hyppymäärä Suomessa kasvoivat molemmat noin 25 prosenttia edellisestä vuodesta. Vastaavia ja suurempiakin nousuprosentteja oli nähty jo 1960-luvulla, mutta silloin maan kokonaishyppymäärät olivat vielä muutamia tuhansia ja hyppääjämäärä vuodessa saattoi olla enimmillään sataviisikymmentä.

Ilmailu 4/1980

Ilmailu 8/1979

”Take it easy”

Syksyllä 1979 julkaistiin Laskuvarjourheilussa 3/1979 turkulaisen **Matti Mannisto** laatima artikkeli laskuvarjohyppääjän pelon ilmenemismuodoista ja niiden psykofysiologisista taustoista. Siinä kerrottiin pelon aiheuttamista stressireaktioista ja niiden vaikutuksista. Psykofysiologisten seikkojen esittely kertoi taustoja, mitä tapahtuu kun ollaan niin pelottavassa tilanteessa, kuin laskuvarjohyppääjä, erityisesti hyppyranssa alkumetreillä on. Artikkelin antoi teoreettisten taustatietojen lisäksi myös oivallisia käytännöllisiä toimintaohjeita aloitteleville hyppääjille.

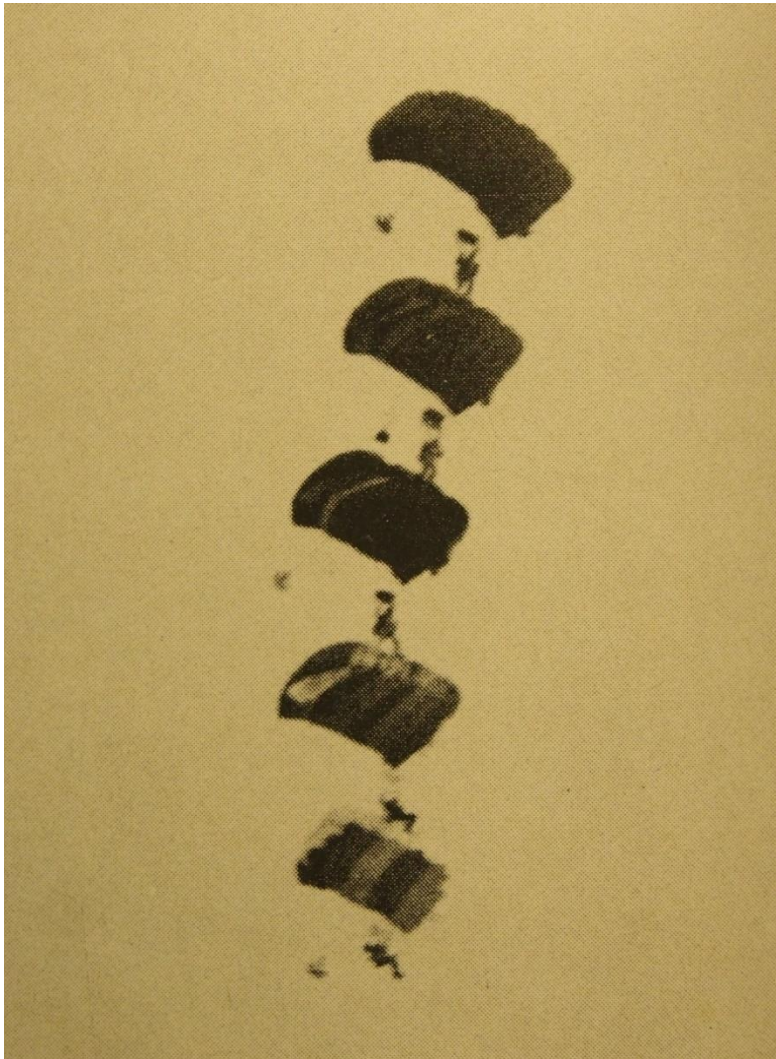
Samasta aiheesta oli kahdeksan vuotta aikaisemmin julkaistu Ilmailulehdessä **Timo Mäkisen** artikkeli nimeltään ”Laskuvarjohyppääjän pelko”. Kaksi artikkelia laskuvarjohyppytoiminnan tärkeästä elementistä pelosta ei ole paljoa. Hyppäämisen henkiseen puoleen ei ollut kiinnitetty kovinkaan paljoa huomiota vielä 1970-luvulla. Vasta 1990-luvun alkupuolella asiaan palattiin eräiden kiinnostavien, tätä aihetta sivuavien ulkomaisten tutkimusten julkaisemisen jälkeen.

Hyppymestarikursseilla keskusteltiin oppilaan pelosta ja kuinka se pitäisi koulutuksessa huomioida. Muualla ei aiheesta paljoa puhuttu eikä kirjallistakaan aineistoa ollut saatavilla näitä paria artikkelia lukuun ottamatta.

Laskuvarjourheilu 3/1979
Ilmailu 4/1971
Eero Kausalainen 23.9.2021

Kupurelatiivin SE - viiden torni

Tässä historiatarinassa on aikeisemmin kerrottu kupurelatiivin alkuvaiheista pari vuotta aikaisemmin. Laji ei heti räjähtänyt käsiin, vaan kehittyi pikkuhiljaa muutamien intomielen sinnikkään harrastuksen ansiosta. Helsingissä tehtiin kesän 1979 lopulla uusi - kehitys oli jo kehittynyt, kuten tavataan sanoa: Suomen ennätys ”kupurutussa”. Tällä kerralla kuvut eivät kuitenkaan olleet yhtään rutussa, vaan Malmin taivaalle synnytettiin hieno viiden hyppääjän torni. Hyppykorkeus oli 3 000 metriä. Viimeinen hyppääjä telakoitui muodostelmaan 1 100 metrin korkeudessa.

Ennätyshypyssä olivat mukana Suomen Laskuvarjokerhon hyppääjät (ylhäältä lukien) Hannu ”Hantta” Leskinen, Jarmo ”Jarkki” Vuorio, Einari Mikkonen, Ilari ”Deekis” Degerlund ja Jorma Öster. Kuva: Pekka Palotie

Koska muodostelma saatiin valmiiksi korkealla, se purettiin ja rakennettiin uudelleen saman hypyn aikana. Toisella kerralla Öster putosi ulos muodostelmasta, jolloin hänen tilalleen tuli tarkkailijana muodostelman vieressä ollut **Markku Puro**, myös SLK:sta. Muodostelman ansiosta osanottajat saivat eurooppalaiset kupu-RW-klubin jäsenkortit.

Ennätyksestä kerrottiin Laskuvarjourheilun numerossa 4/1979. Samassa artikkelissa kerrottiin myös, että herat Puro ja ”Deekis” Degerlund olivat tehneet onnistuneen kupukohtaamisen yöllä.

Laskuvarjourheilu 4/1979

Shhh... Salainen Boogie Ruåtsissa

1970-luvun loppupuolella alkoivat useat maat järjestää Boogie-tapahtumia, joissa tarkoitus oli hypätä isoja vapaapudotuskuvioita ilman kilpailutarkoitusta. Suomalaisia oli jo nähty Tanskan maalla ja USA:ssa. Suomikin oli hoitanut osansa vuoden 1979 keväällä, jolloin Suomen laskuvarjokerho – se suurin ja kaunein, kuten edellä olemme oppineet - järjesti Malmilla upean Fokker-Boogien.

Ruotsin Gryttjomin läheisellä sotilaskentällä järjestettiin kesällä 1979 Skyvan-Boogie. Tapahtumaan osallistui hyppääjiä Ruotsista, Tanskasta, Norjasta, USA:sta, Australiasta ja Suomen Turusta (**Arto Mattila** ja **Kristian Enkvist**).

Osanottajien mukaan hyppyjen ja hyppääjien taso oli kirjava, mutta hienojakin suorituksia nähtiin. Tilaisuus kuitenkin järjestettiin salaisella sotilaskentällä, jonka nimeä ei lausuta ääneen ja jossa ei saanut valokuvata lainkaan. Siksi tapahtumasta ei ole olemassa yhtään valokuvaa.

Salaisuuden verhon läpi on kuitenkin päässyt tihkumaan juuri sen verran tietoa, mitä edellä on Laskuvarjourheilun numeroon 3/1979 tukeutuen kerrottu. Edellä kerrotun jälkeen on johdonmukaista, että myös tilaisuuden tarkka ajankohta on pysynyt salaisena.

Laskuvarjourheilu 3/1979

Suomen Urheiluilmailuopisto aloittaa toimintansa

Räyskälä-Säätiön hallitus piti 18.9.1979 järjestäytymiskokouksen, jota voidaan hyvällä syyllä pitää Suomen Urheiluilmailuopiston (SUO, myöhemmin vakiintui lyhenne SUIO) toiminnan aloittamisajankohtana. Räyskälä-Säätiö oli toki ollut jo olemassa aiemmin, mutta sääntömuutoksen jälkeen sen tehtävä muuttui siten, että siitä tuli Räyskälän lentopaikan isännöiden ja ylläpidon lisäksi myös perustetun Suomen Urheiluilmailuopiston isäntä.

Muutos merkitsi Jämin Ilmailuopistolla aiemmin jo 1930-luvulta alkaen toteutetun kurssitoiminnan siirtämistä Räyskälään. Jämin status muuttui valtakunnallisesta keskuksesta maakunnalliseksi. Räyskälästä puolestaan tuli SIL:n koulutuskeskus, jossa oli tarkoitus keskittyä ensisijaisesti opettaja- ja jatkokoulutukseen harrasteilmailun eri alojen tarpeisiin.

Urheiluilmailuopisto liippasi läheltä myös laskuvarjourheilijoita. SUO:n kaavailtiin mm. antavan hyp-pymestarikoulutusta, järjestävän pelastusvarjojen pakkaus- ja urheiluvarjojen huoltajakursseja. Hyp-pymestarikoulutus oli tosiasiaa muuttanut Räyskälään jo edellisenä vuonna 1978, jolloin pito-paikka muuttui Jämitä Räyskälään. Myös hyppyperuskurssien pito kuului alkuvaiheessa suunnitel-miin. Niitä pidettiin opiston nimissä kuitenkin tiettävästi vain yksi. Muun hyppyperuskoulutuksen Räyskälässä hoiti Forssan Laskuvarjourheilijat, myöhemmin Kanta-Hämeen Laskuvarjourheilijat ja nykyään lyhyemmässä muodossa Hämeen Laskuvarjourheilijat.

Uusimuotoisen Säätiön hallituksen puheenjohtajaksi nimettiin **Rauno Renko**. Hänen lisäksi hallitukseen nimettiin SIL:n keskeisten toimialojen edustajat. Laskuvarjotoimintaa edustamaan valittiin LuKT:n puheenjohtaja **Timo Nieminen** Vaasasta.

Opisto sai toimintaansa varten opetusministeriön myöntämää harkinnanvaraista valtionapua. Tällä katettiin vain noin kolmasosa toiminnan kustannuksista. Loput kerättiin kurssimaksuina.

Ilmailu10/1979

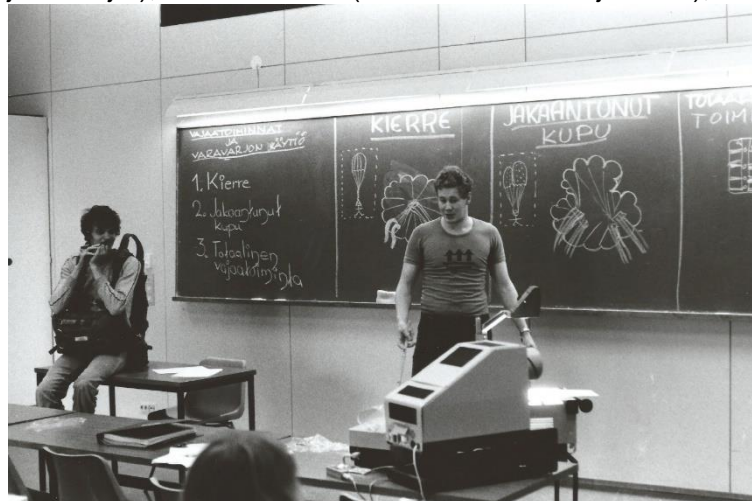
Eero Kausalainen 23.9.2021

Pasi Pirttikoski, julkaisematon kerhohistoria: Forssan Laskuvarjourheilijat ry. (1971-1984); Kanta-Hämeen Laskuvarjourheilijat ry. (1984-1996); Hämeen Laskuvarjourheilijat ry (1996-)

Hyppymestarikurssi 2/79

Samaan aikaan, kun Räyskälä-Säätiön hallitus piti urheiluilmailuopiston perustamiseen liittyvän järjestäytymiskokouksensa, Räyskälässä oli jo menossa opiston toimintaidean mukainen hyppymestarikurssi. Kurssin muodollinen järjestäjä oli ilmailuliitto, mutta perustettavan opiston tilat ja sen hallinnoima lentokenttä tarjosivat puitteet.

Vuonna 1979 riitti kiinnostuneita hyppymestarioppilaita kahdelle täydelle, kahdeksan oppilaan kursseille. Ensimmäinen oli pidetty keväällä ja toinen järjestettiin 16. - 23.9.1979. Kurssin vetäjä oli SIL:n laskuvarjotoiminnanohjaaja **Eero Kausalainen**. Oppilaina olivat: **Juha Lampela** (Forssan Laskuvarjourheilijat), **Markku Puro** (Suomen Laskuvarjokerho), **Markku Pihlava** (Satakunnan Laskuvarjourheilijat), **Harry Latvala** (Satakunnan Laskuvarjourheilijat), **Petri Ahola** (Oulun Laskuvarjokerho), **Sari-Anna Pakarinen** (Suomen Laskuvarjokerho), **Pekka Ora** (Suomen Laskuvarjokerho) ja **Seija Lehtinen** (Turun Laskuvarjourheilijat).

Kurssiin liittyvänä historiallisenä kuriositeettina voidaan mainita Suomen vanhin ja nuorin hyppymestarioppilas samalla kurssilla: sotaveteraani Pekka Ora (56) ja hädin tuskin täysi-ikäinen Markku Puro (18).

Kurssiohjelman mukaan kouluttamistaidon teorian ja käytännön harjoituksia ja opetusta oli 14 tuntia (20+ % kurssin kestosta). Opetustehtävää vasta harjoittelevien pitämät harjoitukset saattoivat tuntua piinallisen pitkiltä – pitemmillä, kuin ne todellisuudessa olivat. Yläkuvassa menossa Juha Lampelan harjoitusoppitunti aiheesta "vajaatoiminnat ja varavarjon käyttö". Apukouluttajana ja mallinukkena toimi Petri Ahola (vasemmalla) Kuva: Eero Kausalainen

Sari-Anna Pakarinen laati kurssista lehtijutun Laskuvarjourheilu-lehden. Artikkelissaan hän esitti kritiikkiä ja kehitysehdotuksia tuleville kursseille. Yksi kritiikin kohde oli kouluttamistaidon harjoitukset, joihin käytettiin Pakarisen arvion mukaan lähes puolet kurssiajasta. Harjoitukset eivät hänen arvionsa mukaan vastanneet todellista koulutustilannetta ja "...nykyisen tuntimäärän puitteissa ei kuitenkaan kenestäkään pystytä tekemään koulutusvirtuoosia..."

Kouluttamistaidon käytännön harjoitus kuvitteelliselle alkeiskurssille. Menossa käytännön jatko edellisen kuvan varavarjon käytön teoriatunnille: varavarjon käyttötoimenpiteet harjoitusvaljaissa Oppilaana Juha Lampela. Kuva: Eero Kausalainen.

Kurssin pitkä kesto, kahdeksan päivää, sai myös osakseen pohdintaa. Kurssia olisi Pakarisen esityksen mukaisesti voinut lyhentää kouluttajakoulutusosioista ja jakaa se pidettäväksi kahtena viikonloppuna. Kurssiaikaa voisi myös lyhentää edellyttämällä, että kurssilaiset lukisivat ilmailumääräykset jo ennakolta ja ne sitten tentittäisiin kurssin alussa. Pakarinen piti kuitenkin tärkeänä, että ”...*kurssilla TULEE vielä ottaa esille tärkeimmät määräykset ja käydä niitä läpi. Myös hyppymestarin velvollisuuksien ja vastuun selvittäminen on erittäin tarpeellista...*” Näin toimimalla voitaisiin – mikäli osanottajat tekisivät kotiläksynsä ennen kurssia huolellisesti – säästää aikaa. muutamien päivien sijasta voitaisiin selvittää muutamalla tunnilla. ”...*Näin hyppymestarin konkreettisen toiminnan (= käytännön) kannalta tärkeisiin asioihin jäisi enemmän aikaa.*”

Hyppymestarin käytännön toiminta ja näppiteknikka oli tärkeä osa kurssia. Tässä harjoitellaan oppilaan pudottamista lentokoneessa. Taustalla Seija Lehtinen, oppilaana oviaukossa Markku Puro ja hyppymestariharjoittelijana Petri Ahola. Kuva: Eero Kausalainen.

Kaikkiin kursseihin liittyi oppilaiden antama loppukritiikki, jonka tuotoksia tällä kerralla kirjattiin myös kurssijuttuun. Niissä esitettiinkin edellä esitetyn kaltaisia hyviä huomioita. Kurssin rakenne, tiivis viikon paketti säilyi pitkään, mutta monia muita asioita muutettiin siten, että päällisin puolin saman koulutus-ohjelman mukaan vedetyt kurssit olivat aina hieman erilaisia. Jokaiselle kurssille tuli jotain uutta.

Tämä kurssi oli poikkeuksellinen siksi, että kurssin johtaja joutui vetämään kurssin läpi yksinään ilman toista kouluttajana toimivaa hyppymestaria. Tämä hidasti toimintaa monelta osin, erityisesti hyppymestariharjoituksia ja harjoituspudotuksia. Tätä lukuun ottamatta kaikilla vastaavilla kursseilla 1970-luvulla ja vielä seuraavallakin vuosikymmenellä oli aina mukana toinen hyppymestari.

Tämä oli kurssilaisten mielestä erityisen hauska kohta: kurssin vetäjä onnistui pyydystämään traktorin. Avuksi rientää vielä tätä kirjoitettaessa ikuisena ja aktiivisena hyppynuorena häääävä Harry Latvala. Kuva: Eero Kausalainen

Laskuvarjourheilu 4/1979
Eero Kausalainen 23.9.2021

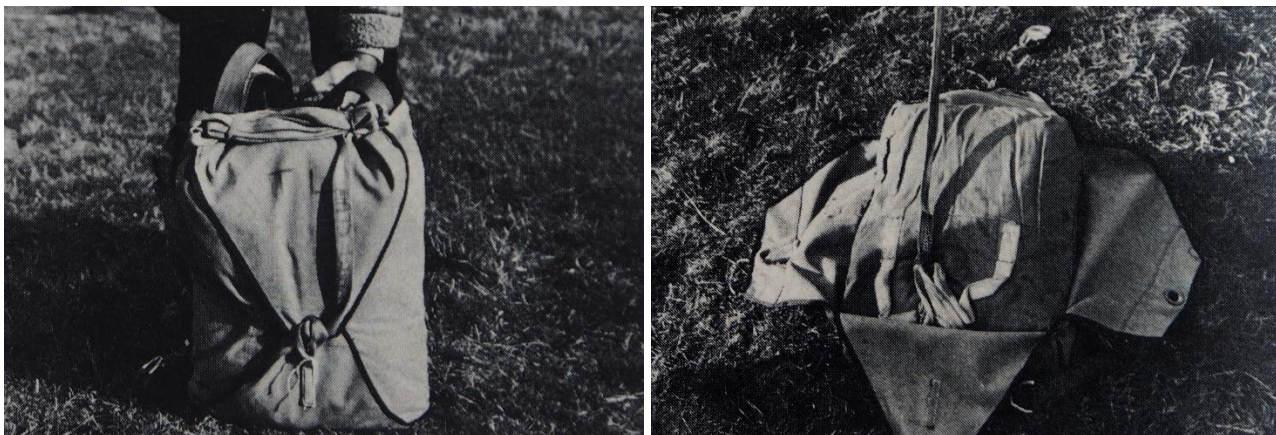
Koehyppy sisäpussialkeisvarjolla 1979

Mitä? Koehyppy sisäpussi-pakkolaukaisuvarjolla 1979? Pakkolaukaisujärjestelmällä, jolla oli tehty ensimmäinen laskuvarjohyppy järjestäytyneen laskuvarjourheilun piirissä helmikuussa 1962 ja hyppäty sen jälkeen eri kerhoissa, vaikka kuinka ja paljon?

Otsikko oli kuitenkin ihan oikea. Sisäpussi sinällään oli vanha keksintö, jota laskuvarjokerhot ja laskuvarjojääkärit olivat hyödyntäneet Suomessa ”jo aikojen alusta”. Siviilipuolella virta oli kuitenkin vienyt toiseen suuntaan. Sisäpussia oli käytetty jonkin verran useimmissa kerhoissa lähes koko 1960-luvun ajan – jota koskeva maininta puuttui koehypystä kertoneesta Ilmailu-lehden 11/1979 artikkelista. Sen oli pakkolaukaisuvarjoissa korvannut ”edistysellisempi” hidastussukka. Erityisesti harjoitusvetohypyllä - pakkolaukaisuhypyllä, jolla harjoiteltiin erityisen irrallisen harjoituskahvan avulla varjon laukaisua - pidettiin sukkaan pakattua varjoa parempana, koska hyppääjä ehti pudota hieman pitemmän ajan ennen laskuvarjon avautumisnykäisyä. Sisäpussi avautui niin nopeasti, että oikea-aikaisella harjoitusvedolla (2 – 3 sekuntia) varjo oli jo avautumassa vedon aikana.

Parin hidastussukka-kalustolla sattuneen onnettomuuden johdosta oli kuitenkin jouduttu mietiskelemään ”idioottivarmaa” laukaisujärjestelmää, jonka avautumisprosessiin eivät oppilaan mahdolliset kuviokellunnat ja asentovirheet voisi vaikuttaa. Siitä kiinnostus ”vanhanaikaiseen”, suoraan sisäpussiin. Suoralla sisäpussilla tarkoitettiin pussukkaa, joka oli suoraan kiinnitetty pakkolaukaisuhihnaan ja jossa ei apuvarjoa käytetty. SIL:n laskuvarjotoiminnanohjaaja **Eero Kausalainen** oli tuonut Englantiin suuntautuneelta opintomatkaltaan tuliaisena sisäpussin, jota hyppymestarikurssi kokeili.

Historiallisella koehypyllä 19.9.1979 – edellisessä tarinassa kuvatulla hyppymestarikurssilla - oli piilottina ilmailuliiton lentotoiminnanohjaaja **Kari Ollila** ja hyppymestarina (mestarikurssilainen) **Harry Latvala** Suomen Porista. Kurssin vetäjä, oppilasta esittänyt Eero Kausalainen kuvaili koehyppyään ja englantilaista sisäpussivarjokaluston ohjeistusta Ilmailu-lehden numerossa 11/1979. Artikkelissa annettiin tarkkoja ohjeita lentonopeudesta ym. seikoista, joissa sisäpussin käyttö poikkeaa sukkaalkeisvarjoista.

Englannin tuliaisia: sisäpussi-pakkolaukaisujärjestelmä. Kuva: Eero Kausalainen

Pakkolaukaisuhinnan pituus oli molemmissa kriittinen ja se oli tarkastettava aina, kun kerhoon tuli uutta pakkolaukaisukalustoa ja/tai hyppykone. Lentonopeus hyppyhetkellä oli kriittisempi sisäpussi-pakkolaukaisuvarjolla. Jos nopeus oli liian suuri, ilmavirta saattoi nostaa sisäpussin liian korkealle, jolloin siitä purkautuva kupu saattoi takertua lentokoneen peräsiimiin. Brittien ohjeen mukaan oikea lentonopeus olisi mahdollisimman lähellä nopeutta $1,1 \times V_s$ – suomeksi sanottuna 1,1 kertaa lentokoneen sakkausnopeus. Moottoriteho oli myös syytä pudottaa tyhjäkäynnille potkurivirran minimoimiseksi.

Sisäpussi-pakkolaukaisujärjestelmää käytettäessä hyppymestari saattoi joskus nykäistä ("lyhentää") pakkolaukaisuhintaa, jos oppilas oli kaatumassa selälleen. Nykäisemällä saatettiin repäistä reppu auki ja saada apuvarjo vapaaseen ilmavirtaan ennen selkäasennon saavuttamista. Sisäpussivarjolla tätä ei pitänyt tehdä, koska silloin sisäpussi saattaisi kohota liian lähelle peräsiimiä.

Sisäpussi vakiintuikin yli kymmenen vuoden tauon jälkeen uudelleen pakkolaukaisuvarjojen avausjärjestelmäksi pallokuvuilla. Myöhemmin 1980-luvun lopulla alkeiskäyttöön tulleissa patjavarjoissa ei muunlaista vaihtoehtoa koskaan kokeiltukaan. Sisäpussivarjossa tavallisimmat pyöreän kuvun vajaatoiminnot olivat kierre ja joskus hyppääjän huonosta asennosta johtunut jakautunut kupu. Kumpikaan ei ollut kohtalokas, vaikka oppilas ei osaisi toimia täysin oikein.

Sotilaskäytössä sisäpussivarjoilla hypättiin kymmeniätuhansia hyppyjä ilman vaarallisia vajaatoimintoja. Sotilaskäytössä olleisiin "pallokupuihin" kehitettiin myöhemmin verkkohelma, jonka ansiosta oli mahdollista hypätä satoja tuhansia hyppyjä ilman jakautuneita kupuja. Tavallisen miehistönpudotukseen suunnitellun kupuvarjon helmaan lisättiin muutaman kymmenen sentin levyinen verkko, joka esti kuvun helman puhaltumisen avautumisvaiheessa vastakkaisen puolen helman alle, joka oli jakautuneen kuvun syntymekanismi. Tässä kehitysvaiheessa pallokuvut olivat kuitenkin jo poistuneet tai poistumassa siviilikäytöstä, joten siviilissä ei verkkohelmoja nähty.

Samoihin aikoihin sisäpussin uudelleensyntymisen kanssa kerhot alkoivat LuKT:n kalustokomitean ja sen puhutorvena toimineen laskuvarjotoiminnanohjaajan suosituksista vaihtaa vanhoja, vaadittavan laukaisuvoiman kannalta tiukkoja ylijäämäreppuja keveämpiin, yksisokkaiisiin ja metallikartioiden sijasta punoslenkillä varustettuihin reppuihin. Kerhot asensivat sisäpusseja pakkolaukaisukäytössä oleviin alkeisaukkovarjoihin. Näillä kahdella muutoksella olisi ollut merkittävä vaikutus hyppyturvallisuuteen, mutta nämä sinänsä tärkeät uudistukset jäivät kuitenkin lyhytikäisiksi: 1980-luvulla alkava suuri oppilaskalustovallankumous tuli siirtämään sekä pallokupu- sisäpussit, että ylijäämävaljaisiin kiinnitetyt yksisokkaiset reput siihen historian hämärään, jota näissä Historiahepun kirjoituksissa sieltä täältä valaistaan.

Virpi Talja/Raija Syyrakki 1995: Ensimmäiset 25 vuotta, Jyväskylän Laskuvarjokerho 1970-1995
Eero Kausalainen 17.12.2019

Suomen Ilmailuliitto – 60 v. juhlakokous

Ilmailuliiton 60-vuotisjuhlakokous pidettiin 24.11.1979 Helsingissä. Kokous oli luonnollisesti juhlava. Siellä pidettiin paljon puheita päiväsankarille. Jotkut olivat vitsikkäitä ja niille, kuten Putte-Possun nimipäivillä konsanaan. Lahjoja ja huomionosoituksia sai juhlapäivänään SIL itse, mutta se myös jakoi palkintoja ja huomionosoituksia.

Kokouksessa valittiin vuoden laskuvarjourheilijaksi helsinkiläinen **Jorma Öster**, jonka palkitsemisperusteet poikkesivat tavanomaisista. Hänellä ei ollut takanaan kilpailumenestystä tai ansiokasta järjestö- ja kerhotyötä, jotka ovat tavanomaisempia perusteita. Öster palkittiin ansioistaan laskuvarjourheilun tunnetuksi tekemisessä. Hän oli onnistunut saamaan hienoja hyppykuviaan moniin valtakunnan merkittävimpiin julkaisuihin sekä televisioon. Jorma oli 26-vuotias ja aloittanut laskuvarjourheilun 1973. Hyppyjä hänellä oli palkitsemisen aikoihin noin 500, joista pääosa erilaisten kameroiden kanssa. Öster oli myös kolme vuotta aikaisemmin mukana perustamassa Laskuvarjourheilu-lehteä ja oli lehden kustantaja sen ensimmäisinä ilmestymisvuosina.

Päivän aikana ehdittiin juhlimisen ja puheiden ohella myös hoidella varsinainen vuosikokous tavanomaisine kokousasioineen. Liiton puheenjohtajaksi seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi valittiin uudelleen **Olavi Rautio**. Laskuvarjourheilun keskustuomikunta LuKT:n puheenjohtajaksi valittiin **Timo Nieminen** Vaasasta, varapuheenjohtajaksi **Hannu Laitinen** Kouvola.

LuKT:n puheenjohtajan vaali sujui läpihuutojuttuna, mutta ilmeisesti Laskuvarjojääkärikoulussa palvelevaa Laitista joissakin piireissä vieroksuttiin, koska ”relatiivihyppääjien edustajiksi” ilmoittautunut **Ralf Norra** SLK:sta esitti varapuheenjohtajaksi Suomen Laskuvarjokerhon kokenutta RW-konkaria **Into Taskista**. Kokousväen pääosa tuskin tunsu kumpaakaan. Hyppykerhot olivat tavan mukaan niukanlaisesti edustettuina. Selkeä enemmistö kokousväestä kuitenkin päätyi Laitisen valinnan kannalle.

Myöhemmin päädyttiin vastaavien tilanteiden ehkäisemiseksi palata järjestelyyn, jossa hyppääjien omassa tilaisuudessa ennen syyskokousta käytiin läpi henkilöasiat omassa joukossa, jolloin ei tarvinnut liiton yleisessä kokouksessa äänestää vaikkapa ”purjelentäjien äänillä” laskuvarjoedustajia.

Ilmailu 12/1979
Laskuvarjourheilu 1/80
Eero Kausalainen 17.12.2019

”Poppi on poikaa” eli laskuvarjourheilun vaaratilanteita 1979

Laskuvarjourheilu-lehti oli oiva väline kertoa laskuvarjokansalaisille paitsi uutisia, myös tietoa erilaisista turvallisuuteen liittyvistä jutuista. Vuodesta 1980 alkaen lehdessä julkaistiin yhteenvetoja edellisen vuoden vaaratilanteista laskuvarjourheilussa. Vuoden 1979 yhteenveto Laskuvarjourheilun numerossa 2/1980 oli otsikoitu ”*Poppi on poikaa*”. Artikkelin tarkastelu saattaa antaa Myöhempien Aikojen Hyppääjille hieman osviittaa, mitä tapahtui neljäkymmentä+ vuotta aikaisemmin.

Vuoden 1979 vaaratilanteet olivat suurelta osin sidoksissa sen aikaiseen kalustoon ja koulutusmenetelmiin. Joitakin ”vanhoja vainoojiakin” taitaa joukosta löytyä: joitakin vaaratilannetyyppejä, jotka ovat säilyneet jossain muodossa vuosia tai vuosikymmeniä.

Vuonna 1979 tehtiin ilmailuviranomaiselle 57 vaaratilanneilmoitusta – tapahtumia oli varmaan merkittävästi enemmän, mutta vain tämän verran niistä raportoitiin. Mahdollisesti ainakin osaksi näiden

lehdessä julkaistujen vaaratilanneyhteenvetojen ansiosta vaaratilanneilmoitusten määrä tuli nousemaan seuraavina vuosina merkittävästi. Ilmoituskynnys ilmeisesti aleni, kun havaittiin, että tekevät ne muutkin ilmoituksia ja kun tekevät, niistä on joku oikeasti kiinnostunut.

Laskuvarjourheilun yhteenvedon mukainen luokittelu tapahtumalajin mukaan näytti seuraavalta:

Pakkolaukaisuvaikeudet	5 tapausta
Laukaisuvaikeudet	13 ”
Kuvusta johtuneet	
- Tehovarjot (PC, ym.)	2 ”
- Liitovarjot (patjat)	12 ”
Sisäpussista tai repusta johtuneet	5 ”
Materiaalivaurioista johtuneet	5 ”
Maahantulot	14 ”
Koneessa tapahtuneet	1 ”

Pakkolaukaisuhypyillä tapahtui viisi varavarjon käyttöön johtanutta vaaratilannetta. Vajaatoiminnat olivat kierre, hevoskenkä, josta seurasi jakautunut kupu, jakautunut kupu ja hidastussukan kietoutuminen uloshyppyvoltissa hyppääjään ja kaksoiskupu.

Suurimmassa 13 tapahtuman ryhmässä ”*laukaisuvaikeudet*” kahdeksassa oli kysymys oppilashyppääjistä. Kolmessa tapauksessa tilanne alkoi epäonnistuneesta laukaisuasennosta. Yhdessä tapauksessa 30 sekunnin vapaata hypännyt joutui selälleen yhdeksän sekunnin jälkeen, jolloin hän laukaisi varavarjonsa välittömästi. Muuta oppilaille sattuneet tapahtumat olivat apuvarjon jääminen turbulenssiin, laukaisuveto väärästä kahvasta, löytymättä jäänyt laukaisukahva ja oppilaan voimien loppuminen: ei jaksanut vetää laukaisukahvasta riittävällä voimalla.

Loput tähän ryhmään luokitelluista tapahtumista sattuivat kokeneemmille hyppääjille. Kaikissa oli kysymys samasta varusteesta. 1970-luvun lopulla varusteiden kehityksessä oli tapahtunut erityisen suuri hyppäys kokeneille tarkoitetuissa varusteissa. Saatiin patjavarjot, luovuttiin rintapakkaus-varavarjoista ja saatiin käsikäyttöiset apuvarjot. Relative Workshopin **Bill Booth** oli kehittänyt apuvarjon (hand deployment), joka pakattiin joustavaan spandex-pussiin. Se kiinnitettiin aluksi vatsahihnaan - sellainenkin oli vähän aikaa muotia. Vähän myöhemmin pussukka siirrettiin reisiin vatsahihnaan hyppääjän sivulle tai etupuolelle paikkaan, josta hän saattoi sen nähdä laukaisuvaiheessa. Ideana oli tietenkin, että hyppääjä vie kädellään ilman jouta olevan apuvarjon suoraan häiriöttömään ilmavirtaan, jolloin se ei voi jäädä hyppääjä taakse turbulenssiin. Tässä järjestelmässä apuvarjo veti ilmavirran voimalla päävarjon repun auki, jolloin laskuvarjo alkoi kehittyä.

Toinen samaan tähtäävä varusteinnovaatio oli POP – Pull Out Pilotchute, jossa apuvarjo pakattiin repun sisään. Hyppääjän varusteissa oli yleensä päävarjon repun pohjaan hyppääjän selkäpuolelle tarralla kiinnitetty laukaisukahva. Kahvasta vedettäessä ensin vedettiin reppua kiinni pitävä sokka, jolloin reppu avautui. Vetoa jatkettiin edelleen, jolloin lyhyen yhdyspunoksen päässä ollut apuvarjo pääsi ilmavirtaan, josta se laskettiin vapaaseen ilmavirtaan samaan tapaan, kuin Bill Boothin keksintö.

Turvallisuusjutun otsikko ”*Poppi on poikaa*” tuli siitä, että kaikki kokeneille hyppääjille sattuneet laukaisuvaikeudet liittyivät POP-apuvarjon käyttöön: POP irtosi tarrasta, POP irtosi vapaapudotuksen aikana eikä apuvarjo vetänyt reppua auki, POP joutui selän taakse eikä löytynyt, POP irtosi kädestä ja POP irronnut paikaltaan. Artikkelin kirjoittanut Historiaheppu, joka ei omien varusteidensa osalta kulkenut kehityksen kärjessä, kritisoi artikkelissa uusia keksintöjä, erityisesti POPpia voimakkaasti. Hän kuitenkin armollisesti hyväksyi sen, että kädestä päästettävillä apuvarjoilla voisi saavuttaa

vastaavan turvallisuustason, kuin ”kampikäyttöisellä” (laukaisukahva) pitkällä jousella varustetun perinteisen apuvarjon kanssa, mikäli:

”Laukaisuasento sekä muut laukaisutoimenpiteet on oltava oikeat

Laite pitää olla oikein asennettu

Apuvarjo tai se ulosvetämiseen tarkoitettu kahva (”pampula”, tms.) pitää olla paikassa, jossa se pysyy ja josta sen löytää varmasti”

Kirjoittaja arveli silloin, että apuvarjojärjestelmien ongelma lienee paitsi tottumattomuus kahvan sijaintiin, myös tekniset ratkaisut, jotka mahdollistivat kahvan liian helpon irtoamisen paikaltaan, jolloin sen löytäminen selkäpuolelta saattoi olla vaikeaa. Sitten varusteet lienevät kehittyneet luotettavammaksi, mutta myös hyppääjät ovat – varmaankin evoluution kautta – kehittyneet aikaisempia vuosikertoja näppärämmiksi tai sitten siihen takasektorissa olevaan silmään on kehittynyt näköaisti. Nykyisin taitaa useimmilla kokeneilla hyppääjillä olla laukaisulaite, jonka esi-isä oli tämä vuosina 1979 ja 1980 vaaratilanneilmoitusten listaykkösenä ollut POP.

Kaksi ”kuvusta johtunutta” vaaratilannetta tapahtui Para-Commander tehovarjoilla. Muut tapahtuivat patjavarjoilla. Vain yhdessä tapauksessa kahdestatoista hyppääjä arveli ilmoituksessaan, että syynä taisi olla pakkausvirhe. Muissa kukaan ei tunnustanut. Vaaratilanteen aiheuttajiksi ilmoitettiin muun muassa paha kierre ja jarru auki, apuvarjo takertunut takahelman punoksiin, slider ylhäällä ja lisääntyvä kierre, kupu rutussa keskeltä, kierre, tunneli rutussa, jarru jumissa tai auennut ennenaikaisesti. Näistä saattaa nykyhyppääjä tunnistaa useampiakin. Pakkausvirheitä ei kai nykyäänkään taida tehdä kukaan, kupu ja punokset vain jotenkin itsestään sekaantuvat oman tahtonsa mukaan...

Patjavarjojen ”kuvusta johtuneet” vaaratilanteet antavat melko kattavan kuvan tuohon aikaan käytetyistä yleisimmistä patjavarjotyypeistä. Joukosta puolet oli Strato Stareja tai Strato Cloudeja, niiden lisäksi oli pari Parafoilia ja Para-Slediä.

Laskuvarjourheilu 2/1980
Eero Kausalainen 26.9.2021

Oulun Laskuvarjokerhosta 1970-luvulla

Näissä tarinoissa on aikaisemmin kerrottu ansiotuneista hyppykuvaajista. Niitä tarinoita on tarpeen hieman täydentää esittelemällä tässä vielä kaksi tällä alalla ansioitunutta, joita ei kuitenkaan kuvaajina tunneta oman kerhon ulkopuolella.

*Mikko Närhi Vaalan hyppyleirillä 1970-luvun loppupuolella.
Kuva: Mikko Närhi.*

Mikko Närhi, oululainen hyppääjä, hyppymestari ja yksi Oulun Laskuvarjokerho pyörittäjistä, laati kerhon 50-vuotisjuhlaan (2019) omista valokuvistaan hienon kuvakavalkadin, joka kertoo Oulun Laskuvarjokerhon kuvien kautta paljon myös 1970-luvusta yleensä Suomessa, millaista oli kerhotoiminta ja millaisella hyppykalustolla hyppättiin. Kuvasto esittelee myös kerhon toiminnan erikoisuutta, savuhyppyjä. Kokoelmassa myös esitellään lentokonekalustoa, joka Oulun Laskuvarjokerholla oli osin savuhyppytoiminnasta

johtuen monipuolista. Kuvasarjassa on tekstitys, joiden avulla kuvat avautuvat paremmin myös Oululaisia ja heidän toimintaansa tuntemattomille. Kuvasarja päättyy hienoon kunnianosoitukseen kerhon ansioituneelle jäsenelle, hyppääjälle ja hyppymestarille **Raimo ”Kemppa” Kemppaiselle** (1954–2011).

Toinen osa Oulun toiminnan esittelystä on hyppääjä ja hyppymestari Raimo Kemppaisen kuvaama ja editoima noin 35 minuutin pituinen, 8 millimetrin kaitafilmistä digitoitu lyhytelokuva Oulun Laskuvarjokerhon toiminnasta 1970-luvulla. Se, kuten myös Närhin kuvakooste, kuvaa hyvin aikakautta. Kemppaisen filmiin liittyy myös oleellisesti – myöhemmin kovatasoiseksi kehittynyt - oululainen relaatiivi, jossa vielä tässä vaiheessa edettiin yrityksen ja erehdyksen kautta – kuten myös samoihin aikoihin muualla Suomessa. Kerhosta löytyikin myöhemmin kovia relativisteja. Filmi on hienosti tehty ja leikattu, vaivoja säästämättä. Se on upea kokonaisuus tiivistä kerhoysteistä, huumoria unohtamatta. Jokaisen on nähtävä **Raimo ”Nallevaari” Karhun** maahantulonäyte ja Kemppaisen itse itsensä pakkaava PC. Myös **Raimo ”Raikku” Aholan** hillittömät poseerauskuvat kannattaa katsoa.

Mainio hyppyveikko Raimo ”Kemppa” Kemppainen 1970-luvun jälkipuoliskolla. Kuva: Raimo Kemppainen (kuvakaappaus kaitafilmiltä).

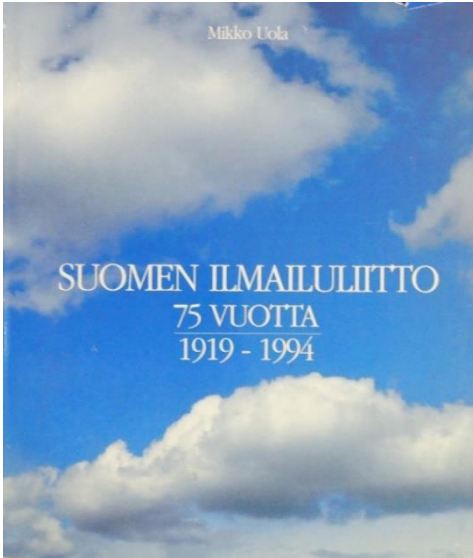
Molemmat kuvateokset on tarkoitus saada nähtäville Senior Skydivers ry verkkosivuille. Valitettavasti nettiin tulevista filmeistä on tekijänoikeuksien ja teostomaksujen välttämiseksi jouduttu poistamaan alkuperäinen, Mikko Närhin kokoama musiikki. Se on tarkoitus korvata toisenlaisella, teostovapaalla musiikilla. Senior Skydivers ry:llä on kuitenkin tallessa myös alkuperäiset, mikä tässä tiedoksi saatetaan...

Mikko Närhi. valokuvakokoelma 2019: OLK 50 v ja Kempan muistelu
Raimo Kemppainen, kaitafilmi 1970-luvulta: OLK ja relaatiivia 1970 luvulla

Laskuvarjourheilua kirjoissa - lähdeoteoksia

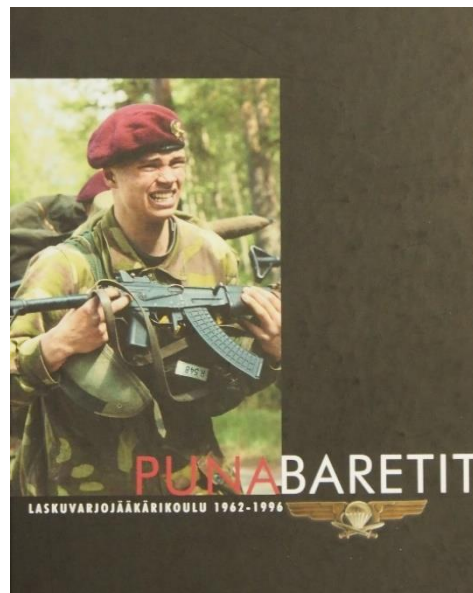
Näitä historiatarinoita kirjoitettaessa on asiakirja-aineiston, lehtien ja kirjoitusten lisäksi käytetty lähdeaineistona useita 1960- ja 1970-lukujen hyppytoimintaa kuvaavia tai siihen tavalla tai toisella liittyviä kirjoja. Lähes kaikki viitetiedoissa ilmoitetut Laskuvarjourheilu-lehdet, Ilmailu-lehden artikkelit ja kirjoitukset, muut lehtijutut ja dokumentit löytyvät Seniorien arkistosta, lähteenä käytetyt kirjat eivät.

Tämän kirjoitussarjan kannalta merkittävimmät kirjalähteet esitellään tässä. Siis ne, joita on käytetty ja/tai tullaan käyttämään lähdeoteoksena näissä 1970-luvun ja tulevissa 1980-luvun historiatarinoissa. – tai voisi käyttää myös muissa laskuvarjohistoriaan liittyvissä tutkimuksissa. Jäljempänä esiteltävät kirjat ovat Senior Skydivers ry:n käytettävissä, Historiahepun hallussa ja tarvittaessa lainattavissa halukkaille.

Mikko Uolan kirjoittama *Suomen Ilmailuliitto 75 vuotta, 1919-1994* on erinomainen ja monipuolinen katsaus koko suomalaisen harraste- ja urheiluilmailun historiaan. Laskuvarjourheilun yleiskuvaus on pääpiirtein hyvä ja kattava, mutta tekstiin on jäänyt muutama harmillinen virhe, joista näkyvin on väite ensimmäisestä suomalaisesta naishyppääjästä. Uolan mukaan se olisi ollut **Helmi Pakkala** vuonna 1931. Kirjallisten lähteiden perusteella väite on väärä: ensimmäinen laskuvarjolla hypännyt nainen oli **Sirkka Kopra** vuonna 1934. SIL on korjannut virheen myöhemmin julkaisemassaan korjausliitteessä, mutta se tuskin on päätyntä kaikkien kirjojen väliin, koska väitettä edelleen esitetään. Painetulle kirjalle tyypillinen ongelma: virhe on ja pysyy.

Kirja on lähes A4-kokoinen. Siinä on runsaasti mustavalkokuvia ja henkilöluetteloita, joissa laskuvarjourheilun kohdalla on joitakin vähäisiä puutteita. Kokonaissivumäärä on 370.

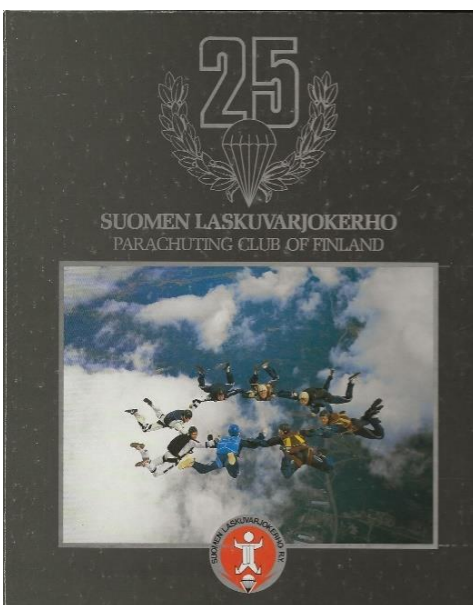

Laskuvarjojääkärikoulun historiaa esittelevä, kvartetin **Hannu Ahokanto, Hannu Laitinen, Kalevi Reiman ja Seppo Solasaari**, kirjoittama *Punabaretit, Laskuvarjojääkärikoulu 1962-1996* on laaja, hyvin kirjoitettu ja hauskin kuvaus LjK:n vaiheista. Monet laskuvarjourheilijoista ovat käyneet LjK:n, joten kirja varmasti kiinnostaa monia jo siksi.

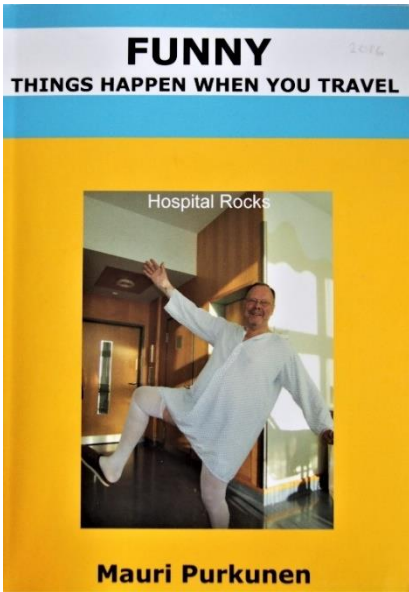
Laskuvarjourheilun historian kannalta kirjan merkittävin osio on Hannu Laitisen kirjoittama *Laskuvarjotoiminta ja ilma-alukset*. LjK:lla oli vuosien varrella mittavasti yhteistoimintaa siviiliurheilun kanssa. LjK:n kovimmat hyppääjät, kirjoittaja Laitinen itse kuului tähän joukkoon, osallistuivat monin tavoin myös ilmailuliiton toimintaan edustusjoukkueissa tai mittaamalla panoksella järjestötyössä.

Kirja on myös laaja henkilöhakemisto, koska siinä kerrotaan LjK:ssa varusmiehenä tai henkilökunnassa palvelleiden nimet ja kurssit. Kirjan on ulkoasultaan hieno. Siinä on paljon pääasiassa mustavalkokuvia. A4-kokoisen kirjan sivumäärä on 288.

Vanhimman laskuvarjokerhomme historiasta kertoo kirja *25, Suomen Laskuvarjokerho, Parachuting Club of Finland*. Kirjan kirjoittajasta ei ole täyttä varmuutta, oletettavasti toimituskunnan jäsen **Kari Tuppurainen**, joka on merkitty tekstivas-taavaksi.

Kirja on kooltaan lähes A4 kokoinen. Kuvia on runsaasti, noin puolet niistä värikuvia. Kirja ei ole perinteinen historiapläjäys: se koostuu eri henkilöiden näkökulmasta kerrotuista tarinoista kerhon historian ajalta. Vaikka kirjasta ei kovin paljoa löydy nippelitietoa, kuten tarkkoja päivämääriä, esimerkiksi milloin kerho on perustettu tai rekisteröity, ja niin edelleen, se

kuitenkin antaa tarinoiden kautta hyvän yleiskuvan, millaista oli laskuvarjoelo tämän ensimmäisen kerhomme ensimmäisen neljännesvuosisadan aikana. Kirjassa on 49 sivua.

Alkuaan helsinkiläinen **Mauri Purkunen**, yksi SLK:n hyppymestareista, julkaisi vuoden 2018 aikoihin omakustannusteoksen *Funny things happen when you travel*. Kirja sisältää henkilöhistoriaa, erilaisia tarinoita Purkusen elämän varrelta. Hän aloitti laskuvarjourheilun 1966 Malmilla. Varhaiseen historiaan kuului muun muassa opintomatka Ranskaan 1966 ja vierailu Itä-Saksaan 1969. Vuonna 1972 hän muutti Yhdysvaltoihin, jossa hän leipätyönään asensi röntgenlaitteita ympäri suurta valtakuntaa. Vielä muuttonsa jälkeen hän piipahti Nummelan RW-SM-kilpailuissa 1975, jossa Historiahepulla oli ilo ja kunnia hypätä samassa joukkueessa.

Purkusen hyppytoiminta jatkui edelleen USA:ssa. Joitakin Purkuseen liittyneistä tarinoista on kerrottu aiemmin näissä historiajutuissa 1960- ja 1970-lukujen osioissa. Englanninkielinen teos ei ehkä nouse Finlandia-palkintoehdokkaaksi, mutta tämä värikkään miehen värikäs ja hauska tarina kannattaa ehdottomasti lukea, jos se sattuu kohdalle. 171 sivusta noin kolmisenkymmentä käsittelee erilaisia laskuvarjotapahtumia, loput Purkusen kiertolaiselämää USA:ssa ja myöhemmin Euroopassa.

Oulun Laskuvarjokerho julkaisi vuonna 1979 kerhon 10-vuotishistoriikin nimellä *10 vuotta laskuvarjourheilua Pohjois-Suomessa 1969-1979*. Sana "kirja" on ehkä hieman juhlallinen nimitys tälle teokselle. Se on painettu A5-kokoinen vihkonen. 36 sivun sisällystöstä 20 on varsinaista kerhon historiaa, joka onkin tiivis paketti. Kerhon toiminta tältä kymmenen vuoden ajanjaksolta esitellään lyhyin vuosikatsauksin, joissa kultakin vuodelta kerrotaan joitakin keskeisimpiä tapahtumia, mitä koneita käytettiin, ketkä olivat johtokunnassa ja niin edelleen.

Valokuvia on kohtalaisesti, mutta kuvien laatu ja ulkoasu eivät kilpaile samassa sarjassa hienolle paperille painetun LjK:n; Jyväskylän tai Vaasan historioiden kanssa. Teos kuitenkin on napakka tietopaketti OLK:n 1970-luvusta.

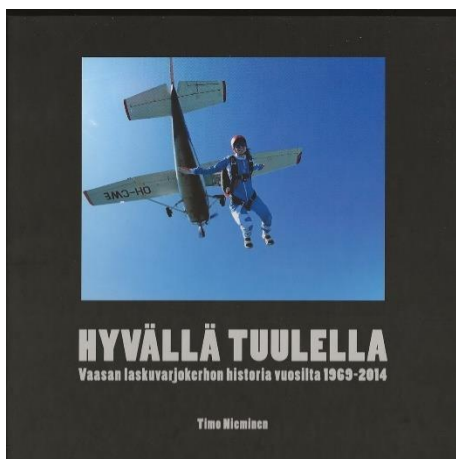
Tampereen Laskuvarjokerhon historiasta kertoo dekkarikirjailijanaikin tunnetuksi tulleen **Veikko "Vexi" Korhosen** kokoama kuvateos *Tampereen Laskuvarjokerho 25 vuotta*.

Kirja on idealtaan samantapainen, kuin edellä esitelty Oulun Laskuvarjokerhon historia. Toteutus on kuitenkin näyttävämpi. Kirja on toki jo sisältämänsä ajanjakson vuoksi laajempi, mutta se on myös ulkoasultaan edustavampi. Kirjassa esitellään kukin toimintavuosi yhdellä aukeamalla, jonka lisäksi siinä on jonkin verran erillisiä kuvakoosteita, joissa esitellään hyppääjiä, varjokalustoa, hyppylajeja ja jopa 1980-luvulla yleistyneitä BASE-hyppäjiä. Viimeksi mainitut

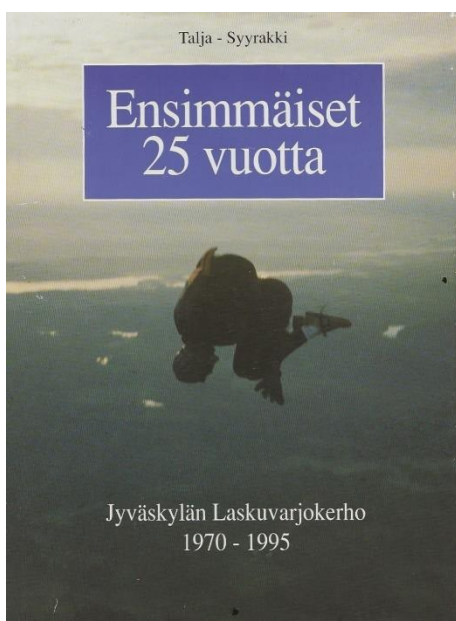
eivät kuuluneet kerhon toimialaan, mutta eräitä tunnettuja kerholaisia osallistui ainakin alkuvaiheen BASE-hyppyihin.

Kirja on A4-kokoinen kuvateos, jossa lähes kaikki kuvat ovat hyvätasoisia värikuvia. Kuten Oulun ja SLK:n tarinat, tämäkään ei ole eksakti päivämäärä-vuosiluku-teos. Toimintaa kuitenkin esitellään varsin kattavasti kuvien ja tarinoiden avulla. Kirjan lopussa on luettelo kaikista kerhon hyppääjistä vuosittain.

Laskuvarjokerhojen historiaa esittelevistä kirjoista kaksi nousee kaikilta osiltaan ylitse muiden: niissä on laajin asiasisältö, kuvakokoelmat ovat hienoja ja ulkoasut ovat tyylikkäitä. Ensimmäisenä näistä kahdesta on **Timo Niemisen** kirjoittama ja kokoama *Hyvällä tuulella, Vaasan Laskuvarjokerhon historia vuosilta 1969-2014*.

Muutamien edellä mainittujen tapaan teoksessa esitellään tapahtumia vuosi kerrallaan. Jokaiseen vuoteen liittyy eri henkilöiden kirjoittamia, tiettyyn vuoteen liittyviä hauskoja ja/tai värikkäitä tarinoita. Lisäksi mukana oli lehtileikkeitä ja dokumentteja. Lisähöystöä tähän historiaan tulee kirjoittaja Niemisen taustasta: hän oli pitkäaikainen Suomen Ilmailuliiton laskuvarjourheilun keskuustoimikunta LuKT:n jäsen ja puheenjohtaja, joka osallistui ilmailuliiton nimeämänä edustajana laskuvarjourheilun kansainväliseen toimintaan, erityisesti kansainvälisen ilmailuliitto FAI:n laskuvarjokomitea CIP:n jäsenenä. Näiden taustojen kautta Nieminen avaa omalta toimikaudeltaan myös laajempia viitekehyksiä: mitä tapahtui Suomessa ja maailmalla kunakin vuonna.

Lähes A4-kokoisen kirjan ulkoasu on tyylikäs. Siinä on 261 sivua ja runsaasti tasokkaita värikuvia. Suomalaisen laskuvarjohistorian merkkiteos!

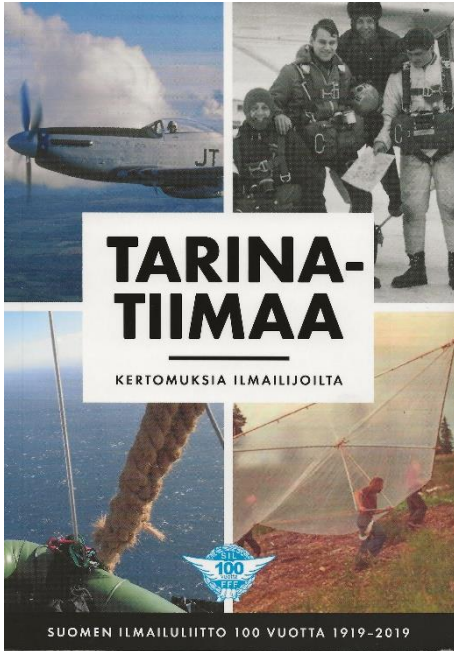
Toinen laskuvarjohistorian merkkiteos on **Virpi Taljan** ja **Raija Syyrakin** kirjoittama *Ensimmäiset 25 vuotta, Jyväskylän Laskuvarjokerho 1970-1995*. Kirjan kirjoittajista toinen on koulutukseltaan historian ja toinen kirjallisuuden tutkija. Molempien yhteinen ammattipanos näkyy laadussa. Kirjan rakenne poikkeaa hieman edellä jo tutuksi tulleista. Kirjassa toki edetään

aikajärjestyksessä, mutta ei vuosi kerrallaan, vaan aihekokonaisuuksien kautta. Kirjan asiasisältö on mittava. Myös tässä kirjassa laajennetaan kerhotarinaa kansalliselle tasolle. Ammattitutkijat ovat kirjaansa varten haastatelleen kolmatta kymmentä ”asioista luultavasti perillä olevaa tahoaa”, vaikka tekijöillä itselläänkin on kokeneina lajin konkareina ollut vankka asiatausta.

Kirja on likimain A4-kokoa. Sivuja on 204. Siinä on runsas kuvitus, pääosin värikuvia. Se, että Historiaheppu arvottaa nämä Vaasan ja Jyväskylän historiakirjat parhaaseen A-ryhmään, perustuu niiden runsaaseen ja laajaan, mittavan historia-aineiston käsittävään sisältöön.

Suomen Ilmailuliiton 100-vuotisen historian kunniaksi julkaistu *Tarinatiimaa, kertomuksia ilmailijoilta*, käsittelee nimensä mukaisesti ilmailutarinoita kaikilta harrasteilmailun aloilta. Kirjassa on kolme hyppytarinaa. Niistä kaksi vanhinta on kirjoittanut **Leila Ollikainen** (tarinoiden tapahtuma-aikana vielä **Hyytiäinen**). Hänen tarinoistaan toinen esittelee Suomen Laskuvarjokerhon naishyppääjiä 1960-

luvulla ja toinen kertoo varavarjokeikasta Ranskassa 1965. Ollikainen kuului siihen hyppääjäjoukkoon, joka 1960-luvulla vieraili Ranskan hyppykeskuksissa oppia hakemassa. Kolmas tarina on **Pasi Pirttikosken** kertomus 1999 tapahtuneesta kupukuviohyppäämisen Suomen ja pohjoismaiden ennätyksestä.

Tarinatiimaa ei ole käytetty lähdeaineistona, koska se käsittelee kahden kirjoituksen osalta 1960-lukua, josta on kirjoitettu jo aikaisemmin ja Ollikaisen muita kertomuksia on jo hyödynnetty tässä historiakokoelmassa. Pirttikosken kupumuodostelmahyppy taas liittyy tuleviin historiaosioihin, eikä ole siksi ollut vielä ajankohtainen. Kirja kannattaa ehdottomasti lukea, mutkin kuin laskuvarjotarinat, sillä kirja on hieno katsaus harrasteilmailun eri aloilta.

Kirjan painopiste on tarinoissa, joten siinä ei ole niin edustavaa kuvakokoelmaa tai varsinaista historiadataa, kuin edellä kuvatuissa kerhohistorioissa. Kuvista mainittakoon kuitenkin erikseen kirjan kannen yläreunassa oleva kuva, joka esittää hyppääjiä ja lentäjää hyppykoneen edessä. Karvalakkipäinen lentäjä on silloin Kuopiossa palvellut, sittemmin Suomalaisen Ilmailun Legendaksi kohonnut **Jyrki Laukkanen**, joka on ilmailun ammattitöiden ohella ollut aina kiihkeä harrasteilmailija, tässä tapauksessa Kuopion Ilmailuyhdistyksen hyppylentäjä. Samassa kuvassa on myös taitava kuopiolaishyppääjä (vaalea hyppyasu) ja hyppymestari **Reijo ”Reko” Korpinen**, joka myöhemmin muutti Australiaan, sekä kaksi tuntemattomaksi jäänyttä savolaishyppääjää.

Tarinatiimaa on A5-kokoinen ja siinä on 282 sivua. Kannattaa tutustua! Se täydentää tässä kerrottuja tarinoita, vaikka se onkin laskuvarjourheilun osalta melko suppea.

Edellä olevat teokset ovat liittyneet suoraan suomalaiseen laskuvarjourheiluun – meillä ja muualla – mutta seuraavassa ei Suomea mainita sanallakaan. Kirjasta tuli kuitenkin verrattoman tärkeä myös suomalaiselle laskuvarjourheilulle.

Amerikkalainen tietokirjailija **Dan Poynter** julkaisi vuonna 1972 kirjan *The Parachute Manual, A Technical Treatise on the Parachute*. Kirjassa ei juurikaan kerrota tarinoita, se sisältää tiukkaa laskuvarjotekniikkaa kannesta kanteen. Kirjaan on koottu likimain kaikki länsimaista valmistajilta, mutta enimmäkseen USA:n puolustusvoimilta, saatavilla olevaa, laskuvarjoihin ja niiden komponentteihin, käsittelyyn ja pakkaamiseen liittyvää teknistä aineistoa. Kirjan sisällysluettelon tiivistelmä antaa kuvaa sisällön laaja-alaisuudesta:

Luku 1: Määräykset; USA:n viranomaisen normit (laskuvarjojen valmistus ja vaatimukset)

Luku 2: Vaatimukset laskuvarjonkorjaajan kelpoisuudelle

Luku 3: Laskuvarjokorjaamo; tilat, koneet varustus, materiaalit

Luku 4: Laskuvarjojen materiaalit; kankaat hihnat, metalliosat; luettelo tyypillisistä osista

Luku 5: Henkilölaskuvarjokokonaisuudet; historiaa, kuvaus USA:ssa valmistetuista laskuvarjoista

Luku 6: Osat ja komponentit; luettelo ja kuvaus USA:ssa valmistettujen laskuvarjojen osista

Luku 7: Huolto, muutostyöt ja valmistusmenetelmät

Luku 8: Muotoilu ja rakenne; laskuvarjojen suunnitteluperiaatteet ja rakenteen yksityiskohdat

Luku 9: Laskuvarjojen tarkastus ja pakkaus; tarkastus ja vaurioiden tunnistaminen, ohjeet

Ohjekirjasta tuli varsinainen laskuvarjon huoltajan ”mustaraamattu”. Se oli erityisen tärkeä ohjerunko tilanteessa, jossa siviilit alkoivat 1970-luvun lopulla korvata – ainakin enimmäkseen - ”*mutu*” ja ”*mie tiiän*” periaatteilla tapahtuneen laskuvarjon korjailun ja virittelyn opettelemalla niiden sijaan laskuvarjojen huoltoa, korjausta ja tarkastusta oikein normien mukaan. Myös muutaman vuoden kuluttua alettu kalustohenkilöstön koulutus tuli nojaamaan tukevasti tähän teokseen ja sen tuleviin revisioihin. Mitään suomenkielistä materiaalia ei varjojen käsikirjojen lisäksi ollut ja KVG-menetelmäkin oli vielä kaukana edessä - valovuosien päässä.

Edellä esitetty kansikuva on otettu vuoden 1977 ”täydellisesti uudistetusta revisiosta”. 1980-luvulla kirja uudistui jälleen. Se laajeni kaksiosaiseksi ja siihen oli liitetty mukaan julkaisun aikaan uusimmat kalustotyypit: vuoden 1977 painoksessa esiteltiin vain joitakin patjavarjoja ja **Bill Boothin** käänntekevä, rintahihnaan kiinnitettävä kädestä päästettävä (”hand deployment”) apuvarjo. Tandem-varusteita – siis niitä yhden hyppääjän käyttämiä, joissa varavarjo oli litistetty ja siirretty päävarjon yläpuolelle hyppääjän selkäpuolelle – esiteltiin niitäkin vain muutamia. Nimeltä mainittiin ja/tai muutoin kuvattiin joitakin malleja, kuten *Razzor-Back*, *Wonderhog* ja *Piglet II ja III*. 1970-luvun veteraaneilla nimet saattavat vielä soittaa kelloja, elleivät kuulo ja ole huvenneet ikääntymisen myötä...

Huikkeen kalustokehityksen vuoksi kirja oli kuitenkin jo julkaisuhetkellä pahasti vanhentunut, jonka vuoksi se revisioitiin jo muutamien vuosien kuluttua, mutta sekin vanheni alta aikayksikön.

Kirja oli englanninkielinen, suunnilleen A4-kokoa ja siinä oli 500 sivua. Kuvia, taulukoita, piirroksia, kaavioita ja teknistä dataa oli paljon. Kuvien laatu ei tosin ainakaan vuoden 1977 revisiossa ollut kummoinenkaan. Sen sivulta 190 löytyy kuitenkin outoja, mutta tunnistettavia kuvia: Bill Booth ilman myöhempien aikojen tuntomerkkiä – pitkää risupartaa.

Mikko Uola 1994: Suomen Ilmailuliitto 75 vuotta, 1919-1994

Hannu Ahokanto, Hannu Laitinen, Kalevi Reiman, Seppo Solasaari 2003: Punabaretit, Laskuvarjojääkärikoulu 1962-1996

Suomen Laskuvarjokerho ry: 25, Suomen Laskuvarjokerho, Parachuting Club of Finland

Mauri Purkunen, n. 2018: Funny things happen when you travel.

Oulun Laskuvarjokerho ry 1979: 10 vuotta laskuvarjourheilua Pohjois-Suomessa 1969-1979

Tampereen Laskuvarjokerho ry, koonnut Veikko ”Vexi” Korhonen 1993: Tampereen Laskuvarjokerho 25 vuotta

Timo Nieminen 2015: Hyvällä tuulella, Vaasan Laskuvarjokehon historia vuosilta 1969-2014

Virpi Talja, Raija Syyrakki kirjoittama Ensimmäiset 25 vuotta, Jyväskylän Laskuvarjokerho 1970-1995

Suomen Ilmailuliitto ry 2019: Tarinatiimaa,

Dan Poynter 1972: The Parachute Manual, A Technical Treatise on the Parachute

Eero Kausalainen 28.9.2021

”Laskuvarjourheilu kirkkain valopilkku”

Ilmailu-lehden numerossa 4/1980 kerrottiin SIL:n toimintaluvuista vuonna 1979. Jutun johdanto-osassa todettiin: *Purjelennon kärsiessä huonoista säästä ja moottorilennon jatkuvasta lamasta laskuvarjourheilu lähes 30 % edellisvuodesta lisääntyneine hyppymäärineen jäi todelliseksi valopilkkuksi ilmailukerhojen viime vuoden lentotoiminnassa...*”

Ja totta se oli! Vuosi 1979 ja koko vuosikymmen oli ollut huimaa kehitystä ainakin toimintalukujen osalta. Edellisen vuosikymmenen kokonaishyppymäärä (ensimmäiset hypyt 1962) oli 17 671. Vuonna 1979 Suomessa hypättiin 17 898 kertaa, eli hieman enemmän, kuin koko 1960-luvulla yhteensä.

Vuoden 1979 kokonaishyppymäärästä 17 898 (edellisenä vuonna 14 289) oli pakkolaukaisuhyppyjä 2 638 ja itselaukaisuhyppyjä 15 258. Aktiivisiksi katsottuja, vähintään yhden hypyn hypänneitä

henkilöitä oli 792 (635). Heistä 179 omisti vuoden päättyessä voimassa olevan laskuvarjohyppääjän lupakirjan (144). Kerhot järjestivät vuoden aikana 48 alkeiskurssia, joilla koulutettiin 389 oppilasta. Kerhot ilmoittivat järjestäneensä alkeiskurssien lisäksi 15 muuta kurssia, jotka olivat lähinnä kurssi-muotoisesti toteutettua jatkokoulutusta. SIL järjesti kaksi hyppymestarikurssia, joille osallistui 16 oppilasta.

Hyppymäärien perusteella arvioiden aktiivisimmat laskuvarjokerhot olivat ilmailuliiton kirjaamien tietojen mukaan samat, kuin edellisenä vuonna, vaikka järjestys oli hieman erilainen:

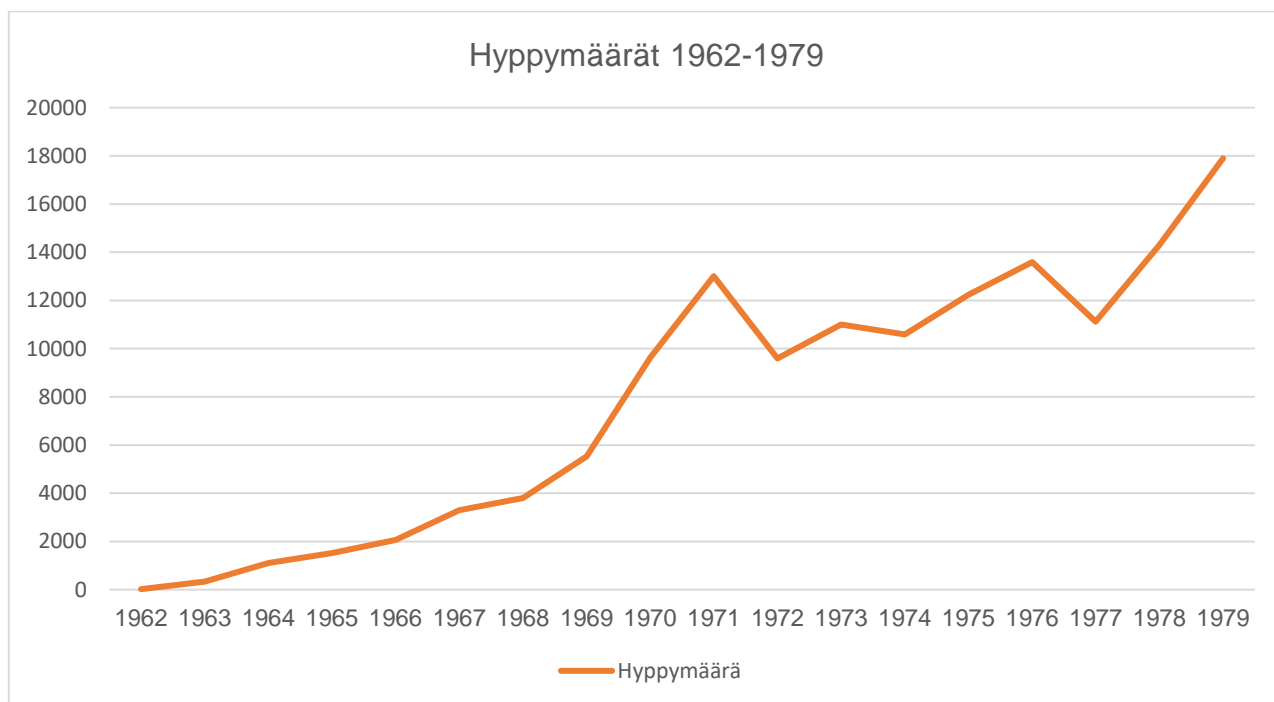
Suomen Laskuvarjokerho	4 701 hyppyä
Utin Laskuvarjokerho	3 877 ”
Imatran Ilmailukerho	2 106 ”
Oulun Laskuvarjokerho	1 456 ”
Tampereen Laskuvarjokerho	1 359 ”
Turun Laskuvarjourheilijat	1 116 ”

Ilmailu 4/1980
Laskuvarjourheilu 1/80

Laskuvarjoturvallisuuden tunnuslukuja 1970-luvulla

Suomessa oli vuoden 1979 loppuun mennessä suoritettu järjestäytyneen laskuvarjohyppytoiminnan piirissä (alkanut 1962) yhteensä 140 628 urheilulaskuvarjohyppyä. Tänä aikana sattui kahdeksan kuolemaan johtanutta laskuvarjo-onnettomuutta. Vuonna 1979 ei Suomessa sattunut kuolemaan johtaneita laskuvarjo-onnettomuuksia.

1960-luvulla Suomessa hypättiin kahdeksan vuoden aikana yhteensä 17 671 urheilulaskuvarjohyppyä keskimäärin 2 209 hyppyä vuodessa. 1970-luvulla kokonaisyhyppymäärä oli 122 957, keskimäärin 12 296 hyppyä vuodessa. Hyppymäärät vuodesta 1962 alkaen olivat kehittyneet seuraavasti:

Kuolemaan johtaneita onnettomuuksia sattui vuosina 1962-1979 yhteensä 8: 1966 (1), 1968 (2), 1971 (2), 1973 (2) ja 1976 (1). Kaavio: Eero Kausalainen/Tuomas Lehtinen

Tunnuslukuja laskettuna FAI:n laskuvarjotoimikunnan CIP:n tilastointitavan mukaan:

Hyppymäärät vs. onnettomuudet laskuvarjourheilun ensimmäiseltä vuosikymmeneltä (1962 – 1969):

17 671	3	5 890	170
--------	---	-------	-----

Vastaavat luvut toiselta vuosikymmeneltä (1970-1979):

122 957	5	24 591	1 405
---------	---	--------	-------

Hyppymäärä vuoden 1979 loppuun mennessä:

<i>Hyppyjä Suomessa vv. 1962–1979</i>	<i>Onnettomuuksia Suo- messa 1962 - 1979</i>	<i>Hyppymäärä / onnetto- muus</i>	<i>Hyppääjämäärä / onnetto- muus</i>
140 628	8	17.579	591

Ja vielä tilastonikkareiden iloksi samat luvut viiden viimeisen vuoden (1975 – 1979) ajalta. Ne kertovat kehityksestä tarkastelujakson lopulla:

69 133	1	69 133	2 914
--------	---	--------	-------

Technical & Safety Subcommittee, IPC: Safety Report 2013
Eero Kausalainen 6.10.2021